

svarsdepartementet öfverlemnadt förslag till en del ändringar i det först afgifna förslaget, till hvilka under försökstillämpningen eller eljest, sedan fastställelsen på försök egde rum, yppats anledning. Under den 8 sistlidne December blefvo reglementets båda delar af Eders Kongl. Maj:t fastställda.

Uti § 5 hafva revisorerna anmärkt, att af kostnaden för flottans deltagande i 1897 års allmänna konst- och industriutställning, utgörande in netto 33,787 kronor 78 öre, ett belopp af 31,557 kronor 8 öre, från Statskontoret utlemnats såsom förskott till Marinförvaltningen, men att detta förskott ännu vore oregleradt. Förhållandet är likväl, att det af Statskontoret lemnade förskottet redan blifvit regleradt genom nådiga brefvet den 28 April förlidet år, som anbefalde Marinförvaltningen att gälda förskottsbeloppet af omhänderhavande medel och framdeles anmäla utgiften till ersättande; varande sedermera i Marinförvaltningens underdåniga skrifvelse den 21 sistlidne December föreslaget, att utgiften måtte få betäckas af medel, som berörda utställningsförvaltningsutskott inlevererat till flottans härvarande stations kassa.

Stockholm den 16 Januari 1900.

Underdånigst  
LOUIS PALANDER.

J. E. DAHLIN.  
Föredragande.

TH. SANDSTRÖM.

OLOF R. LUNDBERG.

W. DYRSSEN.

*Frid. Wikland.*

Stationsbefälhafvarens vid flottans  
station i Karlskrona.  
yttrande.

Till Kongl. Marinförvaltningen.

Uti skrifvelse den 13 December sistlidet år hafven I, med öfverlemnande af Kongl. Maj:ts nådiga remiss uppå transsumt af Riksdagens revisorers sistlidet år afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 hvad anginge femte hufvudtiteln, §§ 2, 3 och 6, anmodat mig att med anledning af hvad i berörda paragrafer anförts, efter vederbörandes hörande, senast den 10 i denna månad till Eder inkomma med yttrande efter befogenhet och dervid återställa remissakten.

Med anledning häraf hafva efter vederbörande remisser inkommit särskilda yttranden af Räkenskapskontoret, Förvaltningsdirektionen och Kommen-

danten å befästningarna, hvilka yttranden härhos öfverlemnas; och får jag för egen del beträffande de särskilda paragraferna anföra följande.

## § 2.

I detta afseende får jag hänvisa till hvad räknenskapskontoret anført i denna del. Och har jag derutöfver endast det att erinra i afseende å det af t. f. Kammarförvandten, Stabssekreteraren vid 1898 års kusteskader I. Neuendorff för den i anmärkningen omförmälda tid uppburna dagtraktamente, att Neuendorff onekligen bort med dagtraktamentet sjelf bekosta vivre, men att i brist på tillgång å räkningen från sjukhuset, det icke nu kunnat utredas, huru mycket af räkningens belopp särskildt afsett godtgörelse för vivre, likasom jag i allt fall icke är i tillfälle att upplysa, huruvida i räkningen sådant särskiljande ens egt rum.

## § 3.

Med afseende å hvad härutinnan blifvit anmärkt har jag icke funnit något att erinra utöfver hvad Förvaltningsdirektionens yttrande innehåller.

## § 6.

Genom den af Kommendanten å befästningarna åberopade not den 2 Oktober 1897, har Stationsbefälhafvaren med anledning af hvad bemälda Kommendant anført i saken uti skrivelser den 24 Mars 1896 och den 14 September 1897, hvilka här i transsumter bifogas, och då annat sätt ej funnits för angelägenhetens ordnande, uppdragit åt samma Kommendant att träffa aftal med den i handlingarna omförmälda grindvaktare eller annan lämplig person att förvara nyckeln till den till befästningsområdet vid Oscarsvärn ledande grinden, hvarefter Kommendanten hos Stationsbefälhafvaren anmält, att han med stöd af Stationsbefälhafvarens förberörda not den 2 Oktober 1897 genom afhandling den 3 Januari 1898 antagit Fortifikationskassören K. P. Karlsson att mot en årlig ersättning af 100 kronor från årets början utöfva tillsyn öfver inträdet till fästningen Oscarsvärn; och har Stationsbefälhafvaren, som funnit det aftalade arvodel för högt i förhållande till det besvär, som dermed kunde vara förenadt, derefter medelst not den 23 Maj 1898 anmodat förbemälda Kommendant att, derest nämnde Fortifikationskassör icke ville åtnöjas med arvode efter 50 kronor om året, uppsäga honom från bestyret i fråga från och med ingången af år 1899 samt söka träffa aftal om förenämnda tillsyn vid Oscarsvärn med annan lämplig person. I öfrigt får jag åberopa Kommendantens utredning.

Hvad beträffar revisorernes anförande, "att verifikationen å den ifrågakomma utgiftsposten saknar vederbörlig attestering, samt att den till stöd för utgiften åberopade skriftliga uppgörelsen ej finnes räkenskaperna vidfogad", får jag hänvisa till det af Räkenskapskontoret i denna del afgifna yttrande, hvarutöfver jag, med afseende å hvad härförut blifvit upplyst, icke för egen del funnit något att erinra.

Remisshandlingarna bifogas.

Carlskrona, Stationsbefälhafvarens civilexpedition den 5 Januari 1900.

F. W. VON OTTER.

*W. Dahl.*

**Flottans räkenskapskontors i  
Karlskrona**

yttrande.

Öfverlemnas vördsamt till Herr Stationsbefälhafvaren vid Flottans station i Carlskrona såsom det i ärendet infordrade yttrandet; och instämmer Räkenskapskontoret till alla delar uti hvad vederbörande tjänsteman derutinnan anført.

Carlskrona, Flottans Räkenskapskontor den 29 December 1899.

*J. E. Lagerholm.*

Bilaga.

Vördsamt yttrande.

Genom skrifvelse den 12 innevarande månad har Statsrådet och Chefen för Kongl. Sjöförsvarsdepartementet från Kongl. Marinförvaltningen infordrat underdånigt utlåtande i anledning af uti bifogadt transsumt af Riksdagens innevarande år församlade revisorers berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 framställda anmärkningar; och har Herr Stationsbefälhafvaren medelst remiss den 20 samma månad, § 3867, med öfverlemnande af nämnda handlingar, anmodat Räkenskapskontoret vid stationen att inkomma med yttrande beträffande hvad i § 2 uti bemälda transsumt anförts: i anledning hvaraf vördsamt meddelas följande.

Uti nämnda § hafva Riksdagens revisorer anført, att till t. f. kammarförvandten, stabsskreteraren vid 1898 års kusteskader I. Neuendorff, hvilken för sjukdom blifvit från kusteskadern till Stockholm afpolleterad, för hans sjukvård å sistnämnda ort samt återresa till Carlskrona utbetalts ett belopp af 781 kronor, deri inginge såväl dagtraktamente som kostnaden för läkarevård och vistelse å sjukhus; och hafva Revisorerne velat som anmärknings-

värddt framhålla att, då dagtraktamentet måste anses vara afsedt att utgöra ersättning för vivre, till Neuendorff utbetalts särskild ersättning för hans vistelse å enskildt sjukhus under 26 dagar med 182 kronor.

Enär då gällande reglemente för Flottan, 3:e delen, § 768, mom. 3, stadgade, att till annan än under Högste Befälhafvare lydande sjukvårdsanstalt inom riket afpolleterad officer eller vederlike eger beräkna traktamente enligt gällande resereglemente jemte godtgörelse af kostnaden för sjukvård och läkemedel, har till bemälda stabssekreterare, hvilken från kusteskadern blifvit till sjukvårdsanstalt i Stockholm afpolleterad, utbetalts traktamente för hela vistelsen i Stockholm samt kostnaden för vård å sjukvårdsanstalten enligt derå afgifven räkning.

Att i kostnadsräkningen för sjukvård å anstalten ingår kostnaden för den sjukas vistelse derstädes är gifvet, men då kostnad för vård å sjukinrättningen beräknas med ett visst belopp för dag i ett för allt samt svårighet föreligger att särskilja kostnaden för hvad som kan anses tillhöra vivre eller betingas af sjukdomstillståndet och någon beräkningsgrund för ett särskiljande härutinnan ej gifves och sådant ej heller är föreskrifvet uti nämnda reglemente, har något afdrag å traktamentet ej kunnat ske.

Dessutom har det ådragit sig Revisorernes uppmärksamhet att de läkarearvoden, som i förevarande fall utgått, belöpt sig till sammanlagdt ej mindre än 325 kronor, men har detta belopp betingats af förevarande svårare sjukdomsfall, hvilket var af beskaffenhet, att operation i hufvudet (trepanering) måste af särskildt tillkallad specialist företagas, samt derutöfver kräfde nära en månads daglig behandling af samma läkare, hvarvid det af honom, enligt hvad upplysts, begärda arvodet af 300 kronor, vid jemförelse med i dylika fall brukliga arvoden, ej kan anses vara för högt beräknadt.

Vidare hafva Revisorerne framhållit att för en från korvetten Freja för sjukdom afpolleterad officers vistelse å Madeira under en tid af nära sex månader utbetalts sammanlagdt 3,479 kronor 96 öre, samt att uti sistnämnda kostnad ingå poster å vin och drickspenningar till afsevärda belopp.

Då emellertid här ofvan åberopade reglementsparagraf tillerkänner dylik afpolleterad officer ersättning för alla kostnader, han i följd af sin sjukdom fått under vistelsen å afpolleteringsorten vidkännas, och utgiften för vin väl torde vara att dit hänföra och således betingad af sjukdomen samt då under förevarande omständigheter utgifna drickspenningar torde få betraktas som oundvikliga utgifter, hafva nämnda poster vid granskningen af bemälda officers behörigen verifierade räkning lemnats oanmärkt.

Remissakten varder härjemte återställd.

Carlskrona, Fottans Räkenskapskontor den 28 December 1899.

*J. E. Lindahl.*

Revisor.

**Förvaltningsdirektionens vid flottans  
station i Karlskrona**

yttrande.

Till Stationsbefälhafvaren vid flottans station i Karlskrona.

Genom remiss den 20 uti innevarande månad hafven I infortrat Förvaltningsdirektionens yttrande med anledning af Riksdagens Revisorers den 30 sistlidne November afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898.

Under Femte Hufvudtiteln säga uti § 3 af revisionsberättelsen Revisorerna sig hafva funnit anledning erinra om det af 1895 års Revisorer gjorda uttalandet af den förmodan, att kassation af en del matvaror vid flottans härvarande station i många fall föranledes deraf, att proviantartiklar i stor mängd ständigt höllos upplagda och således delvis undergingo en alltför långvarig magasinering, och särskildt åberopa Revisorerna, att vid besigtning den 21 Maj 1898 kasserades ett parti smör om 315 kilogram, som utgjorde återstående behållningen af det utaf firman Palander & C:o under November månad år 1896 levererade partiet och hvilket smör alltså magasinerats å förrådet under en tid af ungefär  $1\frac{1}{2}$  år.

Med anledning af hvad Revisorerna sålunda yttrat får Förvaltningsdirektionen erinra, att hela det i November 1896 levererade smörpartiet, utgörande 14,000 kg., bestod af norrländskt eller finskt smör och att det besigtigades och godkändes i Stockholm, men redan vid mottagandet i proviantförrådet härstädes befanns till stor del vara af mindre god beskaffenhet.

Att en del af detta smör kommit att magasineras så lång tid som  $1\frac{1}{2}$  år har väsentligen berott deraf, att under eskaderöfningarne sommaren år 1897 och å höstkorvetten samma år på försök utspisades konserveradt mejerismör af svensk tillverkning till en sammanlagd myckenhet af 1,700 kg. i stället för norrländskt eller finskt smör.

Då försöken med utspisning ombord af konserveradt mejerismör anbefal-des på våren år 1897, har den deraf föranledda minskningen i behovet af norrländskt eller finskt smör icke kunnat tagas med i beräkningen af behovet vid smörupphandlingen i början af September månad år 1896.

Beträffande öfriga i Revisorernes berättelse omförmälda, såsom icke utspisningsgilda å auktion försålda, matvaror torde böra nämnas, att de samtliga utgöras af sådana proviantartiklar, som inlemnats till förrådet från efter slutade expeditioner hemkomna fartyg, och hvilka vid å dem anställd besigtning befunnits vara icke fullt utspisningsgilda eller magasineringsdugliga. Så vidt Förvaltningsdirektionen kan förstå, har statens fördel bäst tillgodosetts genom dessa proviantartiklars skyndsamma försäljning å offentlig auktion, innan de

hunnit undergå ytterligare försämring. Upplysningsvis meddelas, att dylika proviantartiklar äro föremål för så stor efterfrågan, att de vid auktionerna aldrig behöfva bortslumpas till vrakpris utan i allmänhet betalas synnerligen högt. Såsom exempel i detta hänseende kan nämnas, att försäljningsmedelpriset för det kasserade salta fläsket uppgick till 67 öre per kilogram, under det att varan, ny och frisk, vid leveransen till förrådet på våren år 1897 kostade staten allenast 63,9 öre per kilogram.

Remisshandlingen återställes härjemte.

Carlskrona den 29 December 1899.

På Förvaltningsdirektionens vägnar:

SETH von KONOW.

t. f. Ordförande.

*C. E. Petersson.*

Kommendantens å befästningarna vid  
Karlskrona

yttrande.

Till Öfverkommendanten i Carlskrona.

Anmodad att afgifva yttrande öfver hvad Riksdagens Revisorer i berättelse af den 30 November 1899 anmärkt under rubrik, Femte Hufvudtiteln, Marinförvaltningen, § 6, får jag härmed vördsamt anföra följande:

Sedan skärpta föreskrifter rörande främmande personers tillträde till fästning meddelats uti Tjänstgöringsreglementet för arméen, Del III, kap. I, § 3, anmälde jag i skrifvelse till Öfverkommendanten den 24 Mars 1896, att de vid Oscarsvärnslinierna befintliga bristfälliga anordningarna för denna befästnings bevakning gjorde det omöjligt att iakttaga nyssnämnda föreskrifter; och föreslog jag till afhjälpan af dessa bristfälligheter åtskilliga åtgärder, bland hvilka äfven var den, att den till befästningen ledande grinden skulle hållas läst, och att uppgörelse skulle träffas med innehafvaren af den vid grinden befintliga stugan att förvara nyckeln för att öppna grinden för dem, som dertill vore berättigade. Sedan med anledning häraf genom fortifikationens försorg inhägnaden vid Oscarsvärnslinierna blifvit förbättrad och andra för en fullständigare bevakning erforderliga anordningar blifvit vidtagna, anmodades jag genom skrifvelse från Öfverkommendanten i Carlskrona den 2 Oktober 1897 att, bland annat, träffa aftal med grindvaktaren eller annan lämplig person att förvara nyckeln till den till befästningsområdet ledande grinden, hvilket hade till följd den af Statsrevisorerna omnämnda skriftliga uppgörelsen af den 3 Januari 1898 mellan fortifikationskassören K. Karlsson och mig.

Till fullständigande af hvad här ofvan anförts får jag meddela, att då personaltillgången vid Carlskrona artillerikår icke medgifver förläggandet till Oscarsvärnslinierna af en för vanlig vaktgöring tillräckligt stor vaktstyrka, för hvilken för öfrigt lokaler fattas, något annat sätt att ombesörja tillsynen af den till befästningsområdet ledande grinden än det nuvarande icke utan stora olägenheter kan användas. Då bevakningspersonalen utgöres af blott 2 man (ej 4 som Statsrevisorerna uppgifva), är det tydligen omöjligt att hafva ständig post vid grinden, och då denna är belägen på 800 meters afstånd från uppbördsmannens bostad, är denne uppbördsman naturligtvis urståndsatt att fullgöra ifrågavarande uppsikt. Enda sättet att ordna saken utan att träffa särskildt aftal om tillsynen af grinden med någon i dess närhet boende person, vore att anordna en ringledning mellan grinden och uppbördsmannens bostad, men då afståndet är ej mindre än 800 m., inses, att förhållandena skulle blifva rent af olidliga, i fall den, som skulle passa på grinden nödgades att tillryggalägga ett så långt stycke för att öppna densamma, i all synnerhet som det blefve omöjligt att hålla sådan tillsyn öfver ringledningen att den ej skadades eller användes af okynne.

Carlskrona den 29 December 1899.

A. F. CENTERVALL.

Kommendant.

A. von Schinkel.

Bilagor.

*Transsumt.*

Till Öfverkommendanten.

Härmed får jag vördsamt anmäla, att jag den 17 dennes inspekterat Oscarsvärn och den 20 dennes Kungsholmen och Vestra Hästholmen samt att beträffande de begge sistnämnda befästningarna anmärkning icke förekommit.

Beträffande åter Oscarsvärn har den anmärkningen gjorts, att inhägnaden af det kronan tillhöriga området är i hög grad otillfredsställande, enär en hvar utan någon svårighet kan passera igenom eller klättra öfver densamma, att grindarna i regeln äro öppna och tillgängliga för allmänheten samt — — — — —  
upptagna området.

Enär det under sådana omständigheter varder omöjligt för befälhafvaren att iakttaga gällande föreskrifter i tienstgöringsreglementet för arméen, del III, kap. I, § 3, får jag till afhjelpande af denna olägenhet vördsamt föreslå:  
— — — — —  
— — — — —

att endast *en* grind till befästningsområdet kommer att finnas;

att denna grind hålles låst och uppgörelse träffas med innehafvaren af grindstugan att förvara nyckeln för att öppna grinden för dem, som dertill äro berättigade;

att mellan grindstugan och befälhafvarens bostad anordnas särskild telefonförbindelse, på det att befälhafvaren må kunna tillkallas för att infinna sig vid grinden, då så anses erforderligt, samt

-----  
Carlskrona den 24 Mars 1896.

A. F. CENTERVALL.

Kommendant.

*Fr. von Otter.*

*Transsumt.*

Till Öfverkommendanten.

Anmodad att inkomma med yttrande öfver härvarande fortifikationsbefälhafvares skrifvelse till Stationsbefälhafvaren i Carlskrona den 9 Augusti 1897, rörande inhägnad m. m. vid Oscarsvärn får jag härmed vördsamt meddela:

-----  
3:o) att beträffande den till befästningsområdet ledande grinden sådan finnes invid grindstugan och att uppgörelse bör träffas med innehafvaren af grindstugan att förvara nyckeln till grinden för att öppna för dem, som äro berättigade till inträde å befästningsområdet, varande detta det enda sättet att under nuvarande förhållanden, då möjlighet icke finnes att ständigt hafva post utsatt vid grinden, hålla denna stängd och derigenom hindra obehöriga att utan vidare beträda befästningsområdet;

4:o) att, om uppgörelse kommer att träffas rörande grinden, telefon bör anordnas mellan uppsiktmannens och befälhafvarens bostäder, på det att denne senare må kunna tillkallas för att infinna sig vid grinden, då så påfordras; samt

-----  
Carlskrona den 14 September 1897.

A. F. CENTERVALL.

Kommendant.

*Robert Kruse.*

Vidimeras.

Ex officio.

*W. Falck.*

**Flottans Räkenskapskontors i  
Karlskrona**

yttrande.

Till Stationsbefälhafvaren vid Flottans station i Karlskrona.

Genom skrifvelse den 12 sistlidne December har Statsrådet och Chefen för Kongl. Sjöförsvarsdepartementet från Kongl. Marinförvaltningen infordrat underdånigt utlåtande i anledning af uti bifogade transsumt af Riksdagens sistlidet år församlade revisorers berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 framställda anmärkningar; och har Herr Stationsbefälhafvaren medels remiss den 3 i denna månad, ad § 3867, med öfverlemnande af nämnda handlingar, anmodat Räkenskapskontoret vid stationen att inkomma med yttrande beträffande hvad i § 6 uti bemälda transsumt anförts; i anledning hvaraf vördsamt meddelas.

Uti nämnde § hafva Riksdagens revisorer anført att under revisionsåret har utbetalts ett belopp af 100 kronor till vid Oscarsvärn boende fortifikationskassören K. Karlsson för förvaring af nyckeln till den till befästningsområdet ledande grinden samt ombesörjande af in- och utpassering af personer, som ansetts berättigade till inträde å befästningsområdet äfvensom att verifikationen å berörda utgiftspost saknar vederbörlig attestering samt att den till stöd för utgiften åberopade skriftliga uppgörelsen ej finnes räkenskaperna vidfogad.

Då emellertid utanordnandet af förenämnda belopp, hvarom uppgörelse med fortifikationskassören K. Karlsson ursprungligen träffats af Chefen för Kongl. Karlskrona artillerikår, grundar sig på en utaf Stationsbefälhafvaren härstädes under den 23 Maj 1898 utfärdad not rörande afförande af nämnda belopp, har Räkenskapskontoret, enär utbetalningar, hvilka grunda sig på resolutioner, som af stationsmyndigheterna utfärdats, ej pläga genom afskrifter af samma resolutioner verificeras, ej ansett attestatum å utanordningshandlingen eller afskrift af sagda not vara för utbetalningens behöriga verifierande behöfligt.

Remisshandlingen varder härmed återställd.

Carlskrona den 4 Januari 1900.

e. f.

*J. Nilsson.*

### Lotsstyrelsens

underdåniga utlåtande i anledning af  
Riksdagens Revisorers framställning  
vid granskning af lotsverkets förvalt-  
ning för år 1898.

Till Konungen.

Genom nådig remiss den 12 innevarande December har Eders Kongl. Maj:t anbefalt Lotsstyrelsen att afgifva underdånigt utlåtande i anledning af den uti remissen bifogadt transsumt af Riksdagens detta år församlade revisorers berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 framställda anmärkning; varande af revisorerna uti nämnda transsumt under Femte hufvudtiteln och Lotsstyrelsen uppgifvet, att Lotsstyrelsen uti underdånig skrifvelse den 22 September 1891 med anmälan, att skogstillgången å Gotska Sandön oakadt planlös afverkning före år 1859, då ön inköptes af lotsverket, samt inträffade skogseldar, likväl ännu vore så tillräcklig, att densamma genom ändamålsenlig afverkning borde kunna lemna inkomst till betäckande af de med flygsandsplanteringarne å ön förenade kostnader, på samma gång en dylik afverkning vore af behovet påkallad för att underlätta ungskogens tillväxt, tillika anført, att af den afverkningsbara skogen, som utgjordes af så kallade öfverståndare (150 å 200 år gamla träd, som afslutat sin tillväxt) och hvilka vore till hinder för den omkringstående eller underväxande skogens utveckling samt beräknats nppgå till 106,465 stycken, då borde enligt uppgjord afverkningsplan och med iakttagande af särskild försigtighet af sakkunnig person utstämplas omkring 50,000 stycken och försäljas i vissa partier, omfattande 19,000 stycken sågtimmerträd, 12,000 stycken mindre byggnadstimmerträd samt 19,000 stycken om vid pass 23,500 kubikmeter i syllar, hvaremot afverkningen af den återstående delen af öfverståndarne icke för det dåvarande ansåges kunna med fördel ega rum; att Styrelsen med anledning häraf genom Kongl. bref den 9 Oktober 1891 erhållit bemyndigande dels att, efter utsyning genom sakkunnig person, låta af de å Gotska Sandön befintliga afverkningsbara träd försälja omkring 50,000 stycken på sätt och under de vilkor i afseende på afverkningen, som Styrelsen, efter skogstjenstemans hörande, kunde finna nödigt föreskrifva, dels att förskottsvis bestrida de med utsyningen och försäljningen förenade kostnader mot ersättning af inflytande försäljningsmedel för skogen; att Styrelsen tillika anbefalts att i sinom tid inkomma med förslag till föreskrifter rörande användandet af de genom nämnda skogsförsäljning inflytande medel; att skogsförsäljningen inbragt 27,000 kronor; att sedermera genom särskilda Kongl. bref, till bestridande af kostnaderna för sanddämpning och skogsplantering å ön, intill revisionsårets slut anvisats sam-

manlagdt 14,481 kronor 42 öre att af nämnda skogsförsäljningsmedel utgå; att af samma medel derjemte guldits kostnaden för trädens utsyning och försäljning med 883 kronor; och hafva revisorerna, då Gotska Sandön fortfarande egde afsevärd skogstillgång och då ganska omfattande arbeten årligen måste företagas för sanddämpning och skogsplantering å ön, velat ifrågasätta, huruvida ej denna fastighet lämpligen borde från Lotsstyrelsen till förvaltning af Domänstyrelsen öfverflyttas.

Mot den ifrågasatta öfverflyttningen i och för sig har Lotsstyrelsen intet att erinra, för så vidt skogen på Gotska Sandön derigenom möjligen skulle vinna en rationellare skötsel; men då, såsom ock af framställningen framgår, ön inköpts för lotsverkets medel och sålunda afkomsten lär böra användas endast för lotsverkets ändamål, torde vid en möjlig öfverflyttning af förvaltningen till Domänstyrelsen böra iakttagas, att antingen behålla inkomsterna af skogen särskildt bokföras för att användas för lotsverkets ändamål, eller ock att statsverket för framtiden ikläder sig alla kostnader dels för husbyggnadstimmer och vedbrand åt lotsverkets på ön stationerade personal äfvensom åt fyrarne, dels för sanddämpning och skogsplantering å Gotska Sandön, hvilka senare kostnader hittills vanligen uppgått till 2,000—3,000 kronor årligen, då arbetena inskränkts till de nödvändigaste punkterna, afseende endast skydd för sjelfva fyrplatserna äfvensom behöflig sanddämpning på den af skogseld skadade trakten, men som naturligtvis måste komma att uppgå till betydligt mera om arbetena skulle utsträckas till hela strandområdet med dess vidsträckta dyner.

Remissakten återställes härmed.

Stockholm den 29 December 1899.

Underdånigst  
M. D. RUUTH.

ANTON GRANLUND.  
Föredragande.

AXEL DALMAN.

JOHN HÖJER.

*Axel Sjöberg.*

### Jernvägsstyrelsens

underdåniga utlåtande i anledning af  
Riksdagens Revisorers anmärkning rörande  
statens jernvägars förvaltning  
under år 1898.

Till Konungen.

Till åttlydnad af Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning att inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af hvad Riksdagens Revisorer enligt

öfverlemnade transsumt af deras den 30 November 1899 afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 anmärkt under "Sjette Hufvudtiteln, Jernvägsstyrelsen", får Jernvägsstyrelsen, med remissakternas återställande, i underdånighet anföra följande.

Under § 1 hafva Revisorerna anmärkt den skiljaktighet, som förefunnes emellan Riksgäldskontorets och Jernvägsstyrelsens räkenskaper derutinnan, att från Riksgäldskontoret gjorda utbetalningar från *dels* det anslag å 6,750,000 kronor, som af 1890 års riksdag anvisats till inköp af jernvägen Luleå—norska gränsen, *dels* det anslag å 250,000 kronor, som af samma års riksdag anvisats för bestridande af omkostnader vid köpet, och *dels* det anslag å 2,800,000 kronor, som af 1892 års riksdag stälts till Eders Kongl. Maj:ts förfogande att i mån af behof lyftas i Riksgäldskontoret för att användas till kompletteringsarbeten å Luleå—Gellivarebanan och till inköp af rullande materiel för densamma äfvensom till ersättande af de för banan under år 1891 hafda utgifter, uppginge till sammanlagdt 9,500,015 kronor 49 öre, medan deremot uti en i Jernvägsstyrelsens hufvudbok för revisionsåret ingående så kallad kapitalräkning för nämnda banor, omfattande tiden från och med första byggnadsåret till och med 1898. kostnaderna för samma banor upptagits till allenast 9,498,808 kronor 19 öre eller alltså ett belopp, som med 1,207 kronor 30 öre understege hvad från Riksgäldskontoret för banornas räkning utbetalts.

Med anledning häraf får Jernvägsstyrelsen i underdånighet anföra följande.

Af de utaf Riksdagen åren 1890 och 1892 till den s. k. Gellivarebanan beviljade anslag, tillhopa 9,800,000 kronor, hafva endast anslaget till kompletteringsarbeten, 2,800,000 kronor, samt ett belopp af 179,058 kronor 26 öre af anslaget, 250,000 kronor, för bestridande af omkostnader vid köpet öfverlemnats till Jernvägsstyrelsen för att der redovisas, under det att i öfrigt utbetalningarna skett direkt genom Riksgäldskontoret och således utan att passera Jernvägsstyrelsen. Emellertid har för Gellivarebanan, likasom för öfriga inköpta banor, hos Styrelsen förts en s. k. kapitalräkning, upptagande jemväl inköpspris och köpekostnader, men har samma kapitalräkning, i hvad rörer medel, som ej passerat genom Jernvägsstyrelsen, naturligen endast kunnat grunda sig på de uppgifter, Styrelsen kunnat förskaffa sig från Riksgäldskontoret. Då Gellivarebanans komplettering ännu ej afslutats och generalräkning öfver samma bana följaktligen ej upprättats, har i enlighet med hittills följd praxis i fråga om andra inköpta banor någon officiel begäran om upplysning rörande beloppet af de genom Riksgäldskontoret direkt gjorda utbetalningarna icke skett hos Fullmäktige, utan har uppgift i sådant afseende pläгат vid hvarje års slut under hand inhemtas från Riksgäldskontoret. Vid uppgiften för år 1894

synes då hafva uteglömts *dels* en post å 742 kronor, utgörande godtgörelse till Statskontoret för förskjutna resekostnader till dåvarande bandirektören C. F. Sundberg och maskininspektören V. Klemming, *dels ock* en post å 465 kronor 30 öre, utgörande arvode åt en advokatfirma i London, ty summan af dessa två poster, eller 1,207 kronor 30 öre, utgör just det belopp, hvarmed den ifrågavarande, hos Jernvägsstyrelsen förda kapitalräkningens slutsumma för år 1898 understiger hvad enligt Riksgäldskontorets räkenskap utbetalats för Gellivarebanan intill slutet af sagda år.

Rättelse i anmärkta afseende skall emellertid ske i kapitalräkningen för år 1899.

---

Revisorerne hafva under § 2 anmärkt, att de vid granskning af statens jernvägars första distrikts utgiftsverifikationer för ban- och trafikafdelningarna under Mars månad 1898 funnit, att resekostnadsersättning och dagtraktamente utgått till en person, hvilken uppgifvits hafva enligt uppdrag af vederbörande bandirektör företagit resor i och för upphandling af slipers för distriktets räkning, hvilket Revisorerne ansett sig ega anledning omförmäla, då ur räkenskaperna icke kunnat hemtas någon upplysning, huruvida åtgärden att inköpa slipers under hand anlåtats först sedan det visat sig, att antagliga anbud icke kunnat genom skriftliga anbuds infordrande eller vid auktion erhållas; hvarjemte Revisorerne i sammanhang härmed velat omnämna, att ej heller i afseende å en del andra inköp och försäljningar för statens jernvägars räkning, exempelvis inköp af plåt och bomolja samt försäljning af räler, af räkenskaperna framgått, huruvida inköpen eller försäljningarna föregåtts af skriftliga anbuds infordrande.

I nu angifna hänseenden får Styrelsen, som från distriktsförvaltningen vid första distriktet infordrat här bifogade yttrande öfver hvad af Revisorerne sålunda blifvit anmärkt, instämma i hvad distriktsförvaltningen anfört, hvarjemte Styrelsen anser sig böra tillägga, att äfven vid de öfriga distrikten möjligen kan hafva inträffat, att af enahanda skäl, som af nämnda distriktsförvaltning anförts, inköp af smärre quantiteter plåt eller bomolja i exceptionella fall måst verkställas utan föregående infordrande af anbud, men att vid de af Styrelsen gjorda uppköpen af dessa artiklar anbud städse infordrats; att, beträffande försäljningen af räler, de större partier deraf, som vid de tid efter annan återkommande större rälsutbytena ur banan upptagits, alltid försåls efter skriftliga anbuds infordrande, men att det under mellantiderna inträffat, att, med stöd af § 59 i Kongl. Förordningen den 17 November 1893, för-

säljning under hand af kasserade rärer i mindre partier till af Styrelsen bestämda priser ansetts böra ske, dervid dessa priser dock alltid öfverstigit de priser, som vid närmast föregående offentliga utbudande erhållits; samt att det af Revisorerna anmärkta förhållande, att af räkenskaperna icke framgått, huruvida i hvarje fall infordrandet af anbud föregått försäljningen eller uppköpet, torde finna sin förklaring i den omständigheten att i räkenskaperna icke intagits de anbudsprotokoll med flera vidlyftiga handlingar, som förekomma, då uppköp eller försäljning sker genom anbud. För att söka tillmötesgå Revisorerna i hvad de med förevarande anmärkning torde hafva åsyftat skall Styrelsen emellertid meddela föreskrift derom, att för framtiden skall å vederbörande verifikationshandlingar medelst särskild anteckning utmärkas, der inköp egt rum efter anbud eller auktion.

Med förmälan hurusom Jernvägsstyrelsen genom beslut den 14 April 1898 dömt en lokomotivförare, för det denne den 12 derförutgångne Januari varit af fylleri urståndsatt att tjänstgöra, till böter, motsvarande två månaders aflöning, hafva Revisorerna — som af vederbörande straffjournal i hvad den afsåge samma lokomotivförare inhemtat, att han förut gjort sig förfallen till disciplinärt ansvar vid fyra särskilda tillfällen, deribland den 20 Februari 1892 till böter, motsvarande tio dagars aflöning, för det han under tjänstgöring varit af starka drycker lindrigt berusad, och den 12 Januari 1895 till böter, motsvarande en månads aflöning, bland annat för det han under tjänstgöring varit af starka drycker öfverlastad — ansett sig under § 3 böra för Riksdagen anmäla hvad sålunda förekommit, då det syntes Revisorerna kunna med fog ifrågasättas, huruvida en person, som gång efter annan gjort sig förfallen till ansvar för fylleri och jemväl eljest låtit förseelser i tjensten komma sig till last, lämpligen borde bibehållas i den synnerligen ansvarsfulla befattningen såsom lokomotivförare.

I anledning häraf får Styrelsen i underdånighet meddela, att med hänsyn till den stora våda, förseelser af ifrågavarande art kunna medföra för trafik-säkerheten, Styrelsen i allmänhet så förfarit, att afsättning ådömts såsom straff för tredje resan allvarligare fylleriförseelse. Då i föreliggande fall en afvikelse härifrån gjorts, har detta berott på särskilda omständigheter. Lokomotivföraren i fråga, hvilken enligt hvad vederbörande befäl vid det med honom i saken hållna förhör vitsordat, i vanliga fall med duglighet och stor villighet fullgjort sin tjänst samt — fränsedt ofvan omnämnda fylleriförseelser — gjort sig skyldig till allenast två smärre försummelser i tjensten, bestraffade den ena med afdrag

å kolpremier och milpenningar och den andra med två dagars löneafdrag, hade vid senaste bestraffningstillfället varit anställd under en tid af mer än 22 år i statens jernvägars tjenst; och då han — om han afskedats — enligt gällande bestämmelser gått förlustig rätten till pension utan att ens återbekomma erlagda pensionsavgifter, fann sig Styrelsen, med hänsyn jemväl ej mindre till den relativt långa tid, som förflutit mellan de ifrågavarande förseelserna, än äfven dertill att lokomotivföraren icke vid tillfället skolat förrätta tågtjenst, böra mildra straffet. Detta blef därför satt till böter motsvarande två månaders aflöning, hvarförutom genom särskild order vederbörande maskinbefäl förständigades att ej vidare låta använda ifrågavarande lokomotivförare i tågtjenst — en åtgärd som i och för sig innebar en för nämnda lokomotivförare ytterst känbar skärpning af straffet.

Ifrågavarande lokomotivförare har sålunda allt sedan sista bestraffningen ej utöfvat den synnerligen ansvarsfulla befattningen såsom lokomotivförare i tågtjenst utan användts uteslutande till vexeltjenstgöring å station.

---

Under § 4 hafva Revisorerne, under påpekande, att bland Jernvägsstyrelsens verifikationer för revisionsåret funnes åtskilliga reversal rörande inlevererande af böter, som blifvit i disciplinär väg ådömda betjente vid statens jernvägar, utan att emellertid dessa reversal innehölle uppgift om beskaffenheten af de förseelser, hvilka sålunda blifvit bestraffade, uttalat önskvärdheten deraf att för revisionsarbetets underlättande dylika reversal för framtiden erhöles i berörda afseende fullständigare affattning.

Styrelsen tillåter sig framhålla, att ifrågavarande reversal äro för sin uppgift att vara kassaallegat tillräckligt fullständigt affattade; och Styrelsen kan icke underlåta att framhålla, att om, såsom Revisorerne synas afse, reversalen derjemte skulle tjena till ledning för Revisorerne vid en eventuel granskning af det sätt, hvarpå Styrelsen och Styrelsen underlydande organ utöfva den dem tillkommande disciplinära myndighet, åt reversalen rätteligen borde gifvas en vidlyftighet, som minskade deras lämplighet såsom kassaallegat. Någon större olägenhet föranledes naturligen dock icke af en föreskrift derom, att ifrågavarande reversal skola försees med en kort anteckning om arten af den förseelse, hvarför böterna ådömts.

---

Under § 5 hafva Revisorerna anmärkt, att uti en bland Jernvägsstyrelsens verifikationer för år 1898 befintlig, den 18 April nämnda år dagtecknad räkning (verifikation n:o 153) en underkassör vid jernvägen tillgodofört sig för särskilda under Januari, Februari och Mars månader samma år företagna så kallade aflöningsresor hvarje gång två dagars dagtraktamente med 6 kronor för dag, utan att emellertid räkningen lemnade någon upplysning, huruvida dessa resor hvar för sig kräft längre tid än 24 timmar, genom hvilken ofullständighet i räkningens affattning det varit Revisorerna omöjligt att pröfva räkningens riktighet.

I fråga härom får Styrelsen hänvisa till distriktsförvaltningens vid första distriktet bilagda yttrande med dertill hörande handlingar; och får Styrelsen tillika i underdånighet framhålla, att en om också med omgång förenad möjlighet till granskning af räkningen i allt fall förefunnits, då i räkningen angifvits -- förutom dagarna för afresan och återkomsten -- jemväl numren å de tåg, med hvilka afresan och återkomsten skett, samt de olika tågnumrens afgångs- och ankomsttider äro i de publicerade tidtabellerna angifna.

---

Slutligen hafva Revisorerna, som vid genomgående af Jernvägsstyrelsens verifikationer för revisionsåret uppmärksammat, att, under det i allmänhet jernvägstjenstemäns dagtraktamente vid tjänsteresor utgått i enlighet med bestämmelserna i resereglementet den 11 Februari 1881, för några jernvägsbetjente traktamentet nedsatts under det belopp, nämnda reglemente föreskrifver, men icke af tillgängliga handlingar funnit någon upplysning rörande anledningen till denna nedsättning, ansett sig böra detta förhållande omförmåla.

Med anledning häraf får Styrelsen i underdånighet erinra:

*att* dagtraktamente och annan resekostnadsersättning till jernvägstjenstemän under revisionsåret utgått enligt bestämmelserna i nådiga resereglementet den 11 Februari 1881, endast för så vidt dessa bestämmelser öfverensstämma med de särskilda föreskrifter rörande dylik reseersättning, som Eders Kongl. Maj:t meddelat genom nådiga kungörelsen den 31 December 1897 angående tilläggsbestämmelser till nådiga aflöningsreglementet för tjenstemän och betjente vid statens jernvägar den 15 Oktober 1897;

*att* Eders Kongl. Maj:t genom samma nådiga kungörelse bemyndigat Styrelsen att för betjente fastställa resekostnads- och traktamentsersättning, dock ej till högre belopp än resereglementet bestämde:

*att* Styrelsen, som jemväl enligt nådiga aflöningsreglementena den 17 September 1869 och den 23 Oktober 1874 haft befogenhet att för betjeningen

bestämma lämpliga rese- och traktamentsersättningar, vid utöfvandet af denna befogenhet, ansett sig böra, likasom Eders Kongl. Maj:t med afseende å reseersättningen till tjenstemän i flera fall gjort — senast genom nådiga kungörelsen den 4 November 1898 i fråga om tjenstemäns vid statens jernvägar rätt till ersättning för transport af reseeffekter till och från jernväg — meddela bestämmelser, genom hvilka reseersättningen till betjente i vissa fall kommit att utgå med lägre belopp än resereglementet förutsätter — en åtgärd, hvartill Styrelsen föranledts af hänsynen till den särskilda beskaffenheten af jernvägstjensten, som i stor utsträckning påkallar tjänsteresor, i följd hvaraf ock jernvägspersonalen i många fall lär kunna genom lämpliga anordningar få de verkliga resekostnaderna för sig nedbragta; samt

att de bestämmelser, som för närvarande af Styrelsen tillämpas i fråga om rese- och traktamentsersättning till betjente, äro fastställda i cirkulär N:o 684 af den 30 April 1881, men att Styrelsen inom den närmaste tiden kommer att vidtaga en revision af dessa bestämmelser.

Stockholm den 17 Januari 1900.

Underdånigst:

TH. NORDSTRÖM..

M. HAHR.

FREDRIK ALMGREN.

SVEN GYLLENSVÄRD.

HJALMAR WIKLAND.

Föredragande.

*Per Kjellin.*

Distriktsförvaltningens vid första  
distriktet af statens jernvägar

yttrande.

Till Kongl. Jernvägsstyrelsen.

Genom remiss den 22 och 23 nästlidne December har Kongl. Styrelsen anbefalt Distriktsförvaltningen att afgifva utlåtande i anledning af hvad Riksdagens revisorer anført uti två särskilda af Kongl. Maj:t till Kongl. Styrelsens yttrande remitterade transsumt utaf revisorernes den 30 November 1899 afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898; och får Distriktsförvaltningen till åtlydnad häraf vördsamt anföra följande.

Revisorerne hafva anmärkt, att de vid granskning af statens jernvägars

första distrikts utgiftsverifikationer för ban- och trafikafdelningarne under Mars månad 1898 funnit, att resekostnadsersättning och dagtraktamente utgått till en person, hvilken uppgifvits hafva enligt uppdrag af vederbörande bandirektör företagit resor i och för upphandling af slipers för distriktets räkning, hvilket revisorerne ansett sig ega anledning omförmåla, då ur räkenskaperna icke kunnat hemtas någon upplysning, huruvida åtgärden att inköpa slipers under hand anlåtats först sedan det visat sig, att antagliga anbud icke kunnat genom skriftliga anbuds infordrande eller vid auktion erhållas.

I anledning af hvad revisorerne sålunda anmärkt får Distriktsförvaltningen vördsamt meddela följande.

Sedan Kongl. Styrelsen, vid pröfning af inkomna anbud å leverans af sliprar under år 1898 till statens jernvägar, funnit, att, efter antagandet af anbud till skäligen priser, nuvarande I distriktets behof icke blifvit fylldt, uppdrog Kongl. Styrelsen genom skrivelser den 9 November 1897 till Bandirektörerna vid förutvarande I och V distrikten att vidtaga åtgärder för upphandling under hand och till af Kongl. Styrelsen bestämda priser af det antal sliprar, som för nämnda distrikt kunde erfordras utöfver de partier, om hvilkas leverans Kongl. Styrelsen träffat aftal.

Efter det Bandirektören vid nuvarande I distriktet på grund af nyss-nämnda bemyndigande, genom annonsering i ett flertal landsortstidningar samt å jernvägsstationerna samt genom underhandlingar genom baningeniörerna och banmästarne med kända leverantörer och skogsegare, utan framgång sökt upphandla det behöfliga antalet sliprar, uppdrog Bandirektören under våren 1898 åt extra banvakterna C. J. Lundman och L. A. Sjöberg att afresa till Vestmanland, Dalarne och Gestrkland för att af derstädes boende skogsegare och virkeshandlare söka infordra anbud å leverans af sliprar. Genom antagande af anbud, som härigenom erhöles, lyckades det att få distriktets behof af sliprar fylldt till de priser Kongl. Styrelsen fastställt.

Revisorerne hafva vidare anmärkt, att icke heller i afseende å en del andra inköp och försäljningar för statens jernvägars räkning, exempelvis inköp af plåt och bomolja samt försäljning af räler, af räkenskaperna framgått, huruvida inköpen eller försäljningarna föregåtts af skriftliga anbuds infordrande.

Till svar härå får Distriktsförvaltningen meddela, att I distriktets behof af plåt och bomolja hittills fyllts genom leveranskontrakt, som af Kongl. Styrelsen afslutats. Möjligt torde dock vara att för något särskildt behof något mindre parti plåt eller någon liten quantitet bomolja måst anskaffas på annat sätt, exempelvis när någon arbetare, som utsändts till en landsstation, nödsakats att för utförande af något brådiskande arbete vända sig till någon handelsbod för erhållande af behöflig plåt eller bomolja. Något dylikt fall för år 1898 är icke för Distriktsförvaltningen känt och kan icke utan mycket

besvär och stor tidsutdrägt eftersökas bland maskinafdelningens till öfver 10,000 st. uppgående allegater för nämnda år.

Försäljning af räler har icke egt rum å distriktet vid andra tillfällen, än när Maskindirektören i smärre partier försålt kasserade räler till af Kongl. Styrelsen bestämda priser.

Slutligen hafva revisorerne fästat uppmärksamheten derå, att uti en bland Jernvägsstyrelsens verifikationer för år 1898 befintlig, den 18 April nämnda år dagtecknad räkning (verifikation N:o 153) en underkassör vid jernvägen tillgodofört sig för särskilda under Januari, Februari och Mars månader samma år företagna aflöningsresor hvarje gång två dagars traktamente med 6 kronor för dag, utan att emellertid räkningen lemnade någon upplysning, huruvida dessa resor hvar för sig kräft längre tid än 24 timmar, genom hvilken ofullständighet i räkningens affattning det varit revisorerne omöjligt att pröfva räkningens riktighet.

Vid jemförelse emellan berörda räkning, hvaraf en afskrift bifogas, samt hosföljande uppgift af stationsföreståndaren i Storvik å tiderna för afgången och ankomsten af de tåg, ofvanbemälde underkassör begagnade sig af för de ifrågavarande aflöningsresorna, lärer emellertid framgå, att resorna hvar för sig kräft längre tid än 24 timmar samt att vederbörande följaktligen varit berättigad att upptaga två dagtraktamenten.

De remitterade handlingarne varda härhos återställda. Stockholm den 13 Januari 1900.

På Distriktsförvaltningens vägnar.

CARL TAUBE.

*L. H. Gyllenhaal.*

Bilaga 1.

Afskrift.

*Sveriges Statsbanor*

18:de hansektionen

till Underkassör H. Stillmark, Storvik.

1898

Kronor öre

April 18. An. 2 dagtraktamenten à 6 kr. under Januari månads  
aflöningsresa:

från Storvik med tåg 466  $\frac{27}{1}$  och åter till Storvik

” ” 81  $\frac{28}{1}$  ..... 12: —

Transport 12: —

|     |                                                                                                                               |              |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
|     | Transport                                                                                                                     | 12: —        |
| An. | Transport af reseffekter under samma resa 2 gånger i Storvik, vid resans början och slut, 2 gånger vid nattstationen, Bollnäs | 4: —         |
| ”   | 2 dagtraktamenten à 6 kr. under Februari månads aflöningsresa:                                                                |              |
|     | från Storvik med tåg 466 $\frac{25}{2}$ och åter till Storvik                                                                 |              |
|     | ” ” 81 $\frac{26}{2}$                                                                                                         | 12: —        |
|     | Transport af reseffekter 4 gånger à 1 kr.                                                                                     | 4: —         |
|     | 2 dagtraktamenten à 6 kr. under Mars månads aflöningsresa:                                                                    |              |
|     | från Storvik med tåg 466 $\frac{28}{3}$ åter tåg 81 $\frac{29}{3}$                                                            | 12: —        |
| ”   | Transport af reseffekter under samma resa, 2 gånger i Storvik och två gånger vid nattstationen, Bollnäs                       | 4: —         |
|     | <u>Summa</u>                                                                                                                  | <u>48: —</u> |

Säger: Fyrtioåtta kronor.

B 14 == 48,00

Vidimeras.

*E. Groth. L. Andersson.*

Bilaga 2.

Till Banningeniören vid 18:de Sektionen.

Storvik.

På begäran får jag meddela,  
att tåg N:o 466 den 27 Januari 1898 afgick från Storvik kl. 10.0 fm.  
” 25 Februari ” ” ” ” ” 9.50 ”  
” 28 Mars ” ” ” ” ” 9.50 ”  
och att tåg N:o 81 ” 28 Januari ” ankom till ” ” 1.43 em.  
” 26 Februari ” ” ” ” ” 2.15 ”  
” 29 Mars ” ” ” ” ” 1.43 ”

Storvik den 30 Dec. 1899.

*C. Fridman.*

**Styrelsens för Alnarps  
landtbruksinstitut**

underdåniga utlåtande i anledning af  
Riksdagens Revisorers anmärkningar  
rörande institutets räkenskaper för år  
1898.

Till Konungen.

Till åttlydnad af Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning uti remisser den 8 innevarande December med anledning af hvad Riksdagens revisorer uti skrivelserna bifogade transsumt anført rörande vissa utgifter och räkningar vid Alnarps landtbruksinstitut under året 1898, får Styrelsen för Institutet härmed i underdånighet anföra följande.

Uti § 2 af berörda transsumt hafva revisorerne anmärkt, att de bland Institutets verifikationer funnit en räkning å lawntennisrackets, handvigter, kulstänger och kastspjut för en summa af 104 kronor, och med anledning deraf uttalat den mening, att kostnaden för dylik till nöje och sportändamål afsedd materiel icke bort af statsmedel gäldas. Ehuru vid första påseendet en anmärkning öfver denna utgift kan synas berättigad, torde vid närmare utredning förhållandet gestalta sig väsendtligen annorlunda. På grund af det stillasittande, teoretiska arbete, som i allmänhet upptager Institutets elever, af hvilka de flesta förut varit vana vid ett rörligt lif, har kroppsrörelse i en eller annan form visat sig för dem vara ett verkligt behof under studietiden. Då tillfälle till kroppsarbete å fälten eller i ekonomihusen visserligen kan beredas vid öfningar å vissa årstider, men deremot ej då dagen under terminen är upptagen af lektioner, har Styrelsen funnit det vara icke blott välbetänkt utan en pligt att söka värna om lärjungarnes helsa genom att bereda dem tillfälle till annan kroppsrörelse såväl vinter som sommar. I enlighet härmed har Styrelsen icke blott ifrågavarande utan äfven föregående år på särskild framställning af elevkåren beviljat densamma ett anslag för året af 150 kronor till hyra af gymnastiklokal, då Institutet icke haft medel att sjelf anordna en sådan. Då emellertid år 1898 icke någon lämplig gymnastiklokal kunde erhållas, har Styrelsen dels uti parken låtit anordna en lawntennisplan samt några redskap för friluftsgymnastik, dels medgifvit, att de till hyra för gymnastiklokal anvisade medel finge användas till anskaffande af ofvan berörda gymnastik- och sportredskap, hvilka mindre bemedlade elever icke kunde förskaffa sig. Styrelsen har funnit, att dessa medel varit väl använda icke blott för lärjungarnes helsa utan äfven emedan det visat sig, att de genom dessa öfningar afhållits från andra, mindre oskyldiga förströelser.

Uti § 3 af samma transsumt hafva revisorerne vidare anmärkt, att 2:ne qvitton uti Institutets räkenskaper, upptagande det ena ersättning för 92 dagars bortovaro i och för beväringsexercis med kronor 105,80, det andra ersättning för 24 dagars vapenöfning å 1,15 kronor å ett belopp af 27 kronor 60 öre, icke fullt tydligt utvisat utgifternas beskaffenhet, ehuru revisorerne trott sig ega anledning antaga, att berörda qvitton innebure erkännande från elever, hvilka under frånvaro från Institutet vid årets vapenöfningar återbekommit erlagda kostpenningar för denna tid. Styrelsen kan med anledning häraf endast bekräfta, att revisorernes antagande är fullt riktigt, i det Styrelsen, som enligt Institutets stadgar eger att fastställa lärjungarnes afgifter, bestämt att de vid utöfvande af sin värnpligt ega att återfå så mycket af erlagda kostpenningar, som under deras frånvaro icke utbetalas för deras kosthåll hos restauratören; och utgöra berörda qvitton verifikationer för sådan ersättning. Skulle ordalydelsen af dessa qvitton icke anses tillräckligt tydligt angifva utgiftens beskaffenhet, kan detta för framtiden lätt afhjelpas.

---

Uti § 4 af samma transsumt, hafva revisorerne vidare påpekat, att till sällskapet "Klub der Landwirthe" i Berlin erlagts ett belopp af 13 kronor 50 öre såsom medlemsavgift för Institutets föreståndare samt ansett det kunna ifrågasättas, huruvida denna avgift är af beskaffenhet att böra utgå af Institutets medel. Med anledning häraf får Styrelsen upplysa, att denna medlemsavgift utgör prenumerationsavgiften för tidskriften "Nachrichten aus dem Klub der Landwirthe", hvilken endast på det sätt erhålles, att någon person antecknas och erlägger avgift såsom ledamot af klubben, liksom äfven förhållandet är med de af "Deutsche Landw. Gesellschaft" utgifna publikationer, för hvilkas erhållande Institutets bibliotekarie inskrifvits såsom ledamot och avgiften erlagts af Institutet, ehuru detta undgått revisorernes uppmärksamhet. Af bilagda intyg från Institutets bibliotekarie framgår, att dessa tidskrifter såväl detta som föregående år på sådant sätt förvärfvats af Institutets bibliotek och ej sålunda tjänat till någon enskild vinning för Institutets föreståndare.

---

Slutligen hafva revisorerne uti § 5 af förut anförda transsumt velat fästa uppmärksamheten derpå, att reseräkningarne från Institutets för året 1898 förordnade revisorer icke såsom vederbort innehållit specificerade uppgifter å den tillryggalagda väglängden. Alldenstund Institutets revisorer affattat dessa räkningar på samma sätt som föregående år, har föreståndaren

icke ansett sig hafva anledning att icke godkänna desamma, men då en noggrannare specificering af väglängden anses önskvärd, kan detta för framtiden med lätthet rättas.

Alnarp den 30 December 1899.

Underdånigst:

ROBERT DICKSON.

T. WRANGEL v. BREHMER.

LUDV. KOCKUM.

AUG. QUENNERSTEDT.

F. BARNEKOW.

H. L. O. WINBERG.

Bilaga.

På begäran får härmed intyga, att såväl år 1898 som föregående år ej mindre tidskriften "Nachrichten aus dem Klub der Landwirthe" än de af Deutsche Landwirtschafts Gesellschaft utgifna publikationer förvärfvats åt biblioteket vid Alnarps Landtbruksinstitut genom erläggande till nämnda båda sällskap af ledamotsavgifter i förra fallet för Institutets föreståndare, i senare fallet för dess bibliotekarie.

Alnarp den 30 December 1899.

*A. Sjöström.*

Bibliotekarie vid Alnarps Landtbruksinstitut.

### Stuteriöfverstyrelsens

underdåniga utlåtande i anledning af  
Riksdagens Revisorers framställning om  
kultivering af en del af betesmarkerna  
vid Flyinge hingstdepot.

Till Konungen.

Genom nådig remiss den 8 nästlidne December anbefald att inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af hvad Riksdagens Revisorer uti § 2 af öfverlemnadt transsumt utaf deras den 30 derförutgångna November afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 anført under "Sjette Hufvudtiteln, Stuteri Öfverstyrelsen och Stuterierna", får, med återställande af remissakten, Stuteri Öfverstyrelsen i underdånighet åberopa hvad chefen för Flyinge hingstdepot uti närlagda infordrade yttrande i ärendet anført.

Stockholm den 17 Januari 1900.

Underdånigst:

ALFRED PIPER.

*Mart. Nyborg.*

**Chefens för Flyinge hingstdepot**  
yttrande.

Till Kongl. Stuteri-Öfverstyrelsen.

Anmodad att afgifva yttrande med anledning af Riksdagens Revisorers anmärkning mot växtligheten i en del af depotens beteshagar, får jag vördsamt anföra:

att redan under detta år förberedande arbeten blifvit utförde i en beteshage för åstadkommande af bättre gräsväxt samt att efter hand dylikt arbete kommer att företagas med depotens öfrige beteshagar.

Den hitsända remissakten återgår.

Flyinge den 21 December 1899.

**AUG. AF PETERSENS.**

Chef för Flyinge hingstdepot.

### **Registratorns i Finansdepartementet**

underdåniga utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers anmärkning vid departementets räkenskaper för år 1898.

Till Konungen.

I den af Riksdagens Revisorer afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 hafva Revisorerne anført, att enligt Finansdepartementets räkenskaper för revisionsåret hade vid slutet af året till skrifbiträdet fröken I. Fries "för verkställd renskrifning af expeditioner m. m." utbetalts 529 kronor 16 öre, men att, då bemälda skrifbiträde under året uppburit dels ett arfvode af 100 kronor i månaden och dels en gratifikation å 300 kronor, det synts Revisorerne lämpligt, att förstberörda utgift å 529 kronor 16 öre blifvit närmare specificerad till ledning för bedömande af det renskrifningsarbete, som varit af beskaffenhet att kräfva särskild godtgörelse utöfver den till skrifbiträdet ärligen utgående ersättningen.

Sedan jag genom nådig remiss erhållit befallning att i anledning af berörda framställning afgifva utlåtande, får jag i underdånighet anföra följande. Ofvan nämnda skrifbiträde, som under år 1898 haft sig uppdraget att ombestyra, det all för Finansdepartementet erforderlig renskrifning blefve af henne

sjelf eller annan person verkstald, har för detta arbete under året åtnjutit förutom en gratifikation af 300 kronor ersättning med ett dagarfvode af två kronor för renskrifning hvarje söckendag kl. 11—3 i departementets embetslokal samt särskild godtgörelse per ark för annan renskrifning. Kostnaden för departementets renskrifning uppgick under året månadsvis, enligt till mig aflemnade specificerade räkningar, till omkring 150 kronor, men då från Statskontoret för hvarje månad utom December ej requirerades mer än 100 kronor af de till departementets renskrifning anslagna medel, qvitterade skrifbiträdet ej mer än detta belopp såsom arfvode för hvarje månad, hvaremot hon lemnade särskildt qvitto å det af mig förskjutna belopp, hvarmed renskrifningskostnaden i månaden öfverstigit 100 kronor. Först i slutet af December månad, sedan kostnaden för hela årets renskrifning kunde beräknas, requirerades från Statskontoret det belopp, 529 kronor 16 öre, hvarmed renskrifningskostnaden öfverstigit de månadsvis utqvitterade 100 kronor; och för att ej detta belopp 529 kronor 16 öre skulle komma att verificeras genom 12 särskilda qvitton, lemnade skrifbiträdet — såsom i liknande fall enligt hvad Finansdepartementets räkenskaper utvisa under många år förfarits utan att Riksdagens Revisorer förut deri funnit någon anledning till anmärkning — ett qvitto å detta belopp, som således utgör summan af de månadsvis utöfver 100 kronor under året utbetalda kostnaderna för verkstaldt renskrifningsarbete.

Då ett sådant förfarande emellertid möjligtvis kan anses något oegentligt, vill jag, med anledning af Revisorernes framställning, för framtiden tillse, att kostnaden för departementets renskrifning varder månadsvis verificerad.

Stockholm den 12 Januari 1900.

Underdånigst:

G. VILH. SMERLING.

### Statskontorets

underdåniga utlåtande i anledning af  
Riksdagens Revisorerers anmärkning om  
brist i verificeringen af utgifter till  
Kongl. Biblioteket.

Till Konungen.

Genom nådig remiss har Eders Kongl. Maj:t anbefallt Statskontoret att afgifva underdånigt utlåtande med anledning af hvad i ett bifogadt transsumt af Riksdagens senast församlade Revisorerers berättelse förekomme rörande Statskontorets anordningar å Kongl. Bibliotekets aflöningsanslag och anslag till vikariatsersättningar m. m.; och får Statskontoret, med öfverlemnande af

ett från vederbörande tjänsteman infordradt yttrande i ämnet, i underdånighet anföras, att Statskontoret för egen del icke har något att tillägga till hvad i berörda yttrande blifvit upplyst och meddeladt.

Remissakten återställes härjemte.

Stockholm den 30 December 1899.

Underdånigst:

ALB. ANDERSON.

C. G. SYLVAN.  
Föredragande.

F. W. HOFFSTEDT.

CHR. L. TENOW.

*C. Kinberg.*

Räntmästarens i Statskontoret  
yttrande.

Vördsamt yttrande.

I Riksdagens Revisorers berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 har, beträffande utgiftsverifikationerna till Räntekammarens hufvudbok för samma år, anmärkts, att Statskontorets anordningar å Kongl. Bibliotekets aflöningsanslag och anslag till vikariatersättning m. m. i regeln blifvit af Bibliotekarien H. Wieselgren qvitterade enligt fullmakt, utan att sådan fullmakt eller bestyrkt afskrift deraf finnes räkenskapen bifogad.

I anledning af denna till Kongl. Statskontoret remitterade anmärkning, får jag, såsom infordradt yttrande, vördsamt meddela, att enligt skrifvelse till Kongl. Statskontoret af den 2 Januari 1891, som här i afskrift bifogas, Herr Överbibliotekarien uppdragit åt Bibliotekarien Harald Wieselgren att fortfarande uppbära och redovisa de för Kongl. Biblioteket utfärdade aflöningsanordningar samt att en dylik afskrift alltid plägat åtfölja Räntekammarens hufvudbok, men att afskriften vid inbindning af 1898 års hufvudbok antingen måtte hafva förkommit eller möjligen blifvit på orätt ställe bland verifikationerna placerad, ett förhållande hvaröfver jag ej är i tillfälle att afgifva närmare förklaring. Underrättad om Revisorernes tilltänkta anmärkning inlemnade jag emellertid samma dag till revisionen en afskrift af Herr Överbibliotekariens ofvannämnda skrifvelse för att såmedelst inför Revisorerne ådagalägga vederbörandes behörighet att utqvittera ifrågavarande medel.

Stockholm af Räntekammaren den 30 December 1899.

*Fahle Fougberg.*

Bilaga.

*Afskrift.*

Till Kongl. Statskontoret.

Jemlikt Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse angående sättet för utbetalning af löner och arvoden m. m. till de verk och inrättningar i Stockholm, hvilkas aflöning utanordnas från Statskontoret, gifven Stockholms Slott den 30 November 1877, har jag uppdragit åt Bibliotekarien Harald Wieselgren att fortfarande för Kongl. Biblioteket bestrida de i nådiga kungörelsens 2:a moment uppgifna tjensteåligganden.

Stockholm den 2 Januari 1891.

*C. Snoilsky.*

Vidimeras

ex officio

*Carl Blackstadius.*

### **Öfverintendentsembetets**

underdåniga utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers erinringar vid granskning af embetets räkenskaper för år 1898.

Till Konungen.

Genom nådig remiss den 8 December 1899 har Eders Kongl. Maj:t, i anledning af hvad Riksdagens nämnda år församlade Revisorer funnit sig böra anmärka i bifogade tre särskilda transsumt af deras den 30 November samma år afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898, täckts anbefalla Öfverintendentsembetet att underdånigt utlåtande afgifva, till åttlydnad af hvilken nådiga befallning Embetet får underdånigst anföra följande.

Uti § 1 af den Öfverintendentsembetet rörande del af revisionsberättelsen hafva Revisorerne — med förmälan att af den bland Embetets räkenskaper för revisionsåret förekommande redogörelsen för de medel, som utgått till bestridande af omkostnaderna för anskaffande inom Tekniska Högskolans nybyggnad för dess kemiska med flera afdelningar af fast och lös inredning samt undervisningsmateriel framginge, att snickeriarbeten utförts dels af snickaren

F. U. Aspengrén enligt kostnadsförslag den 12 och den 13 Juni 1898 för 3,435 kronor och enligt entreprenadaftal den 7 Juni samma år för 4,326 kronor samt dels af fabriksidkarefirman Z. Falk et Son enligt kostnadsförslag den 14 Juli 1898 för 3,013 kronor — fästat uppmärksamheten derå, att, ehuru enligt gällande förordning angående statens upphandlings- och entreprenadväsende med mera den 17 November 1893 uppgörelse under hand rörande förberörda slags arbeten finge ega rum endast då värdet å arbetet ej öfverstege 3,000 kronor, såvidt af räkenskapen kunde inhemtas, anbud å samma arbeten likväl icke infordrats och desamma ej heller utbjudits på auktion.

Då, med hänsyn dertill att ifrågavarande inredningsarbeten och anskaffandet af undervisningsmateriel förutsätta särskild fackkunskap, utförandet häraf varit, på derom af vederbörande gjord framställning, af Öfverintendentsembetet anförtrodt åt Tekniska Högskolans Styrelse, har Embetet rörande hvad Revisorerne anmärkt beträffande ofvannämnda snickeriarbeten infordrat förklaring från bemälda Styrelse, hvilken förklaring Embetet får härhos i underdånighet öfverlemna, med tillkännagifvande dervid, att Embetet icke har något att för egen del tillägga till hvad densamma med tillhörande bilagor innehåller.

Vidare hafva Revisorerne uti § 2 i förenämnda del af revisionsberättelsen omförmält, att af ett vid Öfverintendentsembetets räkenskaper fogadt utdrag af Embetets protokoll den 26 April 1898 inhemtades, att intendenten för kronans under Embetets inseende ställda hus och byggnader i hufvudstaden i afgifvet tjenstememorial af den 25 i nämnda månad angående verkställd granskning af inkomna anbud å årets reparationsarbeten vid sagda egendomar anført, bland annat, att från snickare inkommit två anbud, nemligen från Karl Engström, Karlslund, Wäsby, och L. et Th. Saul, att Engströms pris på fönster och dörrar stält sig något lägre och hans timpris 3 öre billigare än Sauls, men att intendenten emellertid, då Engström, hvilken egentligen vore byggmästare, icke vore bosatt i Stockholm och hade sin verkstad en half mil från Wäsby jernvägsstation, icke kunde till antagande tillstyrka hans anbud, utan förordade det af Saul ingifna, hvars priser vore lika med föregående årets, samt att, enligt hvad nyss angifna protokollsutdrag ytterligare utvisade, Öfverintendentsembetet vid ärendets föredragning, med afseende å hvad intendenten anført och i stöd af 20 § i gällande upphandlingsförordning, pröfvat skäligt att såsom entreprenörer för 1898 års reparationsarbeten vid ifrågavarande hus och byggnader, under villkor, som komme att entreprenörerne delgifvas, antaga, bland andra, snickerfirman L. et Th. Saul; och hafva Revisorerne, enär de skäl, som åberopats för förkastande i förevarande fall af det lägre anbudet och antagandet af det högre icke synts Revisorerne vara

af afgörande betydelse och Revisorerne ansett det vara af vigt att vid inkomna anbuds bepröfvande så förfores, att ej arbetsgifvare afskräcktes från deltagande i täflan, funnit sig böra hvad i detta ärende förekommit för Riksdagen anmäla.

I anledning häraf anser Öfverintendentsembetet sig böra framhålla att, om än det skäl till förkastande af snickaren Karl Engströms anbud, som af intendenten för kronans hus i Stockholm anförts och af Embetet biträdts, att Engström, såsom egentligen byggmästare, vore mindre sakkunnig än hans af Embetet sedan flera år tillbaka kände, yrkesskicklige medtäffare, icke kan, på sätt Revisorerne förmena, anses afgörande, det åberopade hufvudskälet för underkännandet af Engströms anbud, eller att anbudsgifvaren vore bosatt utom hufvudstaden, dock måste godkännas såsom fullgiltigt stöd för Embetets beslut i förevarande fråga. Utförandet af här omhandlade reparationsarbeten påfordra nemligen oftast skyndsamhet och städse noggrann och oafslätlig tillsyn af dem, som åtagit sig desamma, fordringar, som näppeligen kunna fyllas, derest vederbörande handtverksmästare har sitt hemvist på ett icke obetydligt afstånd från arbetsplatsen. Hvad särskildt snickeriarbetena enligt de årliga generalförslagen för Stockholm beträffar, är att märka, att, utom det att sådana stundom under större eller mindre bådska pläga pågå samtidigt vid de flesta kronans egendomar och sålunda fordra icke blott en talrik, utan äfven, och detta icke minst, en lätt tillgänglig arbetsstyrka, större delen af förarbetet måste utföras på arbetstagarens egen verkstad, en omständighet, som, såvidt Embetet kan finna, otvetydigt gifver vid handen, att denna, till undvikande af onödig tidsutdrägt och längre transporter med deraf följande olägenheter af skilda slag, måste vara belägen inom hufvudstaden. På grund af det nu sagda finner Öfverintendentsembetet det böra fastslås såsom ett oeftergiftigt villkor, att de handtverksmästare, hvilkas anbud å verkställandet af generalförslagsarbetena i Stockholm kunna komma under pröfning, skola vara derstädes boende, och Embetet skall, med föranledande af Revisorerne här ifrågasvarande anmärkning, i de kungörelser, som i allmänna tidningarne införas om anbuds afgifvande å samma arbeten, för framtiden intaga berörda villkor.

Slutligen hafva Revisorerne uti § 1 i den del af deras berättelse, som rör den under Embetets vård ställda Riddarholmskyrkan — under erinran ej mindre att, enligt nådigt bref den 11 December 1816, Öfverintendentsembetet för hvarje år uppgjorde särskilda generalförslag öfver reparationer och underhåll af kronans hus och byggnader i Stockholm och i landsorterna, i hvilka förslag upptoges i första klassen smärre reparationer och underhållskostnader för dörrar, fönster med mera samt underhåll af eldstäder, i andra klassen byggnadsarbeten och reparationer, hvilka under årets lopp oundgängligen borde verkställas med hänsyn till den af årets anslag lemnade tillgång, samt i

tredje klassen sådana arbeten, hvartill anslaget ej beredde tillgång eller hvilka tålde uppskof, än äfven att Revisorerne, som tagit del af dessa generalförslag för några år, inhemtat, att i förslagen angående Stockholm ifrågasatt reparationsarbete å Riddarholmskyrkan, beräknadt till en kostnad af 5,400 kronor å 5,500 kronor år efter år upptagits i tredje klassen eller bland dem, som icke komme till utförande — vidare andragit, att det icke kunnat undgå Revisorernes uppmärksamhet, att ifrågavarande, vårt lands måhända förnämsta minnesmärke i många hänseenden befunne sig i ett bristfälligt och förfallett skick; att särskildt yttermurarne med lister och inskriptioner å det Gustavianska grafkoret tarfvade restaurering, liksom äfven det Carolinska grafkorets yttermurar vore i behof af att omses; samt att Revisorerne på grund häraf velat uttala den mening, att reparationen å denna tempelbyggnad med dess omgifvande grafkor icke längre borde undanskjutas, hvarvid Revisorerne förestälde sig, att erforderliga medel härtill borde vara att tillgå, då 1899 års Riksdag till underhåll och reparationer af publika byggnader för innevarande år beviljat en ökning i anslagsmedlen med tillsammans 100,000 kronor.

Såsom af hvad Revisorerne i denna punkt anfört framgår, har bristande anslagstillgång hittills orsakat, att eljest önskvärda reparationsarbeten å Riddarholmskyrkan icke kunnat bringas till verkställighet. Då emellertid genom senaste Riksdags i anledning af Eders Kongl. Maj:ts i ämnet aflåtna nådiga proposition fattade beslut de af Öfverintendentsembetet disponerade, för underhållet af Eders Kongl. Maj:ts och kronans under Embetets inseende ställda byggnader afsedda medel erhållit en väsentlig tillökning, lär det, på sätt ock Revisorerne antagit, blifva för Embetet möjligt att i vidsträcktare mån än förut tillgodose de kraf på underhåll, ifrågavarande minnesrika kyrkobyggnad påkallar, om än ett värdigt iståndsättande af exempelvis det Carolinska grafkoret synes betinga så dryga omkostnader, att detsamma icke, derest ej berättigade underhållsfordringar beträffande andra kronans i Embetets vård lemnade egendomar skola i betänklig grad åsidosättas, torde kunna komma till utförande utan beviljande för ändamålet af särskildt anslag.

Remissakten återställles.

Stockholm den 9 Januari 1900.

Underdånigst:

A. T. GELLERSTEDT.

*Fr. Richter.*

Styrelsens för Tekniska Högskolan  
yttrande.

### Till Kongl. Öfverintendents-Embetet.

Genom skrifvelse af den 19 dennes har Öfverintendents-Embetet meddelat styrelsen för Tekniska Högskolan, att Riksdagens senast församlade revisorer uti den 30 nästlidne November afgifven berättelse om verkställd granskning af statsverkets tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 under erinran, att af den bland Öfverintendents-Embetets räkenskaper för revisionsåret förekommande redogörelsen för de medel, som utgått till bestridande af omkostnaderna för anskaffande inom Tekniska Högskolans nybyggnad för kemiska m. fl. afdelningar af fast och lös inredning samt undervisningsmateriel, framginge, att snickeriarbeten utförts dels af snickaren F. U. Aspen-gren enligt kostnadsförslag den 12 och 13 juni 1898 för 3,435 kronor och enligt entreprenadkontrakt den 7 juni samma år för 4,326 kronor, samt dels af fabriksidkaren Z. Falk & Son enligt kostnadsförslag den 14 juli 1898 för 3,013 kronor, utan att, så vidt af räkenskaperna framginge, anbud å arbetet infordrats och detsamma ej utbjudits på auktion, men att enligt gällande förordning angående statens upphandlings- och entreprenadväsende uppgörelse under hand rörande i fråga varande slags arbete finge ega rum, endast då värdet å arbetet ej öfverstege 3,000 kronor. Statsrevisorerna hafva i sin berättelse fäst uppmärksamhet å detta förhållande, hvarför Kongl. Maj:t infor-drat Öfverintendents-Embetets utlåtande i ärendet, och då Tekniska Högskolans styrelse på begäran haft i fråga varande arbetens utförande om hand, har Öfverintendents-Embetet anhållit, att styrelsen ville inkomma med det yttrande, som Revisorernes erinran må föranleda.

Med anledning deraf får styrelsen meddela följande upplysningar, hvaraf torde framgå, att ofvan åberopade förordnings föreskrifter blifvit följda.

Vid alla de arbeten, som genom Tekniska Högskolans försorg utföras, infordras, så vidt möjligt är, flera anbud, och detta äfven i fråga om arbeten af vida mindre omfattning, än hvad de ofvan åberopade föreskrifterna afse. Särskildt beträffande den nya laboratoriebyggnadens inredning har detta varit oundgängligt, på det att, oaktadt de stigande arbetskostnaderna och andra svårigheter vid arbetenas utförande, det skulle blifva möjligt att genomföra den antagna planen med de derför disponibla medlen. Att på entreprenadauktion utbjuda dessa arbeten, som hufvudsakligen afsågo utförandet af dragkapeller, arbetsbord af komplicerad anordning m. m. dylikt, var likväl här icke lämpligt, dels på grund af dessa arbetens beskaffenhet, och dels derför att de måste utföras på en kort tid, så att anbuden måste inskränkas till några firmor,

hvilka egde erfarenhet med liknande arbeten, och som kunde åtaga sig att inom föreskrifven tid verkställa leveransen. För att underlätta denna och möjliggöra flera firmors deltagande deri har leveransen fördelats i så många afdelningar, som lämpligen kunnat ske. De större anbudena infordrades efter vederbörande facklärares hörande vanligtvis genom den arkitekt, som enligt Öfverintendents-Embetets förordnande öfvervakade laboratoriebyggnadens utförande. Detta är i full öfverensstämmelse med § 2, mom. 2 af förordningen af den 17 November 1893, angående statens upphandlings- och entreprenad-väsande.

Närmare uppgifter rörande de af Statsrevisorerna omnämnda utgifts-posterna lemnas af närlagda skrifvelse af den 15 juli 1898 från intendenten H. T. Holmgren till Högskolans Föreståndare samt af den från professor J. O. Rosenberg den 6 juni 1898 till samma föreståndare inlemnade sammanställning af anbud å utförande af snickeriarbeten, hvarvid bör anmärkas, att beloppet 4,326 kronor uppkommit, genom att å det ursprungliga anbudet 3,552 kronor rabatterats 76 kronor, men att å samma räkning upptagits kostnaden för diverse mindre arbeten för tillsammans 850 kronor.

Stockholm den 29 December 1899.

#### RUDOLF CRONSTEDT.

G. R. DAHLANDER.

RICH. ÅKERMAN.

P. W. ALMQVIST.

J. E. CEDERBLOM.

*W. Hoffstedt.*

Bilaga 1.

*Afskrift.*

Till Professorn m. m. H. Herr G. R. Dahlander.

På anmodan af professor P. Klason har undertecknad infordrat medföljande anbud å en del inredningsarbeten i Tekniska Högskolans nya laboratoriebyggnad, enligt af samma professor lemnad förteckning.

För diverse snickeriinredning i lokalerna N:o 37, 38, 36, 34 och 30 belöper sig Falk & Sons anbud till Kronor 3013  
och Aspengrens d:o „ „ 3655  
som Falk & Sons anbud är lägst tillstyrkes detta till antagande.

För inredning af läktare och skåp i tekniska samlingsrummet N:o 70 har endast Aspengren lemnat anbud å Kronor 1210 och har Falk & Son

förklarat sig ej hafva tid att utföra denna inredning; som anbudet synes mig vara antagligt får jag tillstyrka detsammas antagande med kronor 1210.

För inredning af Ing. Anckers afdelning Rum N:o 44, 45 och 46 samt Docenten Palmærs afdelning N:o 24 och 25 äro anbud inlemnade

af Falk & Son å sammanlagdt kr. 2191

„ Aspengren „ d:o „ 2235

som prisskillnaden endast är 34 kronor och Falk & Son ej har bestämt någon tid för desammas fullbordande tillstyrkes Aspengrens anbud. För inredning i N:o 38, 36 och 30 med en del stenbord på tegelstenspelare är anbud inlemnadt af Byggmästare G. A. Johansson, entreprenör för byggnaden, belöpande sig till Kronor 270 hvilket tillstyrkes.

Af hvad ofvan är anfördt tillstyrkes således:

För snickeriinredning i N:o 37, 38, 36, 34 och 30.

Falk & Sons anbud å kr. 3013

För d:o i N:o 70 Aspengrens d:o „ „ 1210

För d:o i N:o 44, 45 och 46 samt N:o 24 och 25

Aspengrens anbud „ „ 2225

För stenbord i N:o 38, 36 och 30

Byggmästare G. A. Johanssons anbud „ „ 270

Tillsammans kronor 6718

hvilka anbud i händelse de antagas torde förses med påskrift och utbytas mot afskrifter, som lemnas af anbudsgifvarne, hvarvid dock fästes uppmärksamhet vid att Falk & Son å sitt anbud bör förbinda sig att ansvara för arbetets bestånd under loppet af ett år.

Stockholm den 15 juli 1898.

H. T. HOLMGREN.

Lika lydande med originalhandlingen intygar

Ex officio

W. Hoffstedt.

Bilaga 2.

Afskrift.

### *Sammanställning*

af anbud å utförande af snickeriarbete i kemiska laboratoriebyggnaden, våningen 1 tr. upp.

Af de fem fabrikanter och handtverkare som anlitats hafva anbud ej kunnat erhållas från Carlsviks Gjuteriers Aktiebolag eller från Snickare A. W.

Holmgren (enligt hvars prisuppgifter kostnadsförslaget af år 1891 uppgjordes och som utförde de för provisionella laboratoriet behöfliga nya bord och kapell, som äro afsedda att inflyttas i nya laboratoriet). Anbud hafva inkommit från:

- A. Snickare F. U. Aspengren, Biblioteksgatan 3.
- B. Snickare F. A. Ljungqvist, Handtverkaregatan 23 B.
- C. Snickare Carl Pålson, Tegnérsgatan 28.

| N:o   | Littera | Antal |                         | Kostn.-förslaget | Snickeriarbete |          |      |
|-------|---------|-------|-------------------------|------------------|----------------|----------|------|
|       |         |       |                         | inalles          | A.             | B.       | C.   |
| 56    | a       | 5     | Arbetsbord, fyrdubbla   | 2000             | 1875           | 1525     | 2075 |
| „     | „       | 1/2   | d:o endast dubbelt      | 200              | 188            | 152: 50  | 210  |
| „     | d       | 4     | Kapell, små ...         | 470              | 424            | 580      | 760  |
| „     | e       | 2     | Kapell .....            | 470              | 235            | 265      | 380  |
| „     | c       | 4     | Kapell .....            | 800              | 380            | 480      | 580  |
| 55    | e       | 1     | Stort kapell i 3 delar} | 500              | 450            | 480      | 445  |
| „     | f       | 1     | Sandkapell .....        |                  |                |          |      |
| Summa |         |       |                         | 4440             | 3552           | 3482: 50 | 4450 |

Stockholm d. 6 juni 1898.

J. O. ROSENBERG.

Under förutsättning att Snickare Aspengren nedsätter första posten 1875 till 1800 kr. tillstyrkes hans anbud till antagande.

H. T. HOLMGREN.

J. O. ROSENBERG.

Omstående afskrift är lika lydande med originalhandlingen, intygas

Ex officio  
W. Hoffstedt.

### Styrelsens för Postsparbanken

underdåniga utlåtande i anledning af  
Riksdagens Revisorers erinringar rörande Postsparbanken.

Till Konungen.

Genom nådig remiss den 8 December nästlidet år har Eders Kongl. Maj:t anbefallt Postsparbanksstyrelsen att inom förelagd tid inkomma med

underdånigt utlåtande i anledning af hvad Riksdagens Revisorer uti deras den 30 November 1899 afgifna berättelse om verkställd granskning af Statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 anfört rörande Postsparbanken.

I sådant hänseende hafva Revisorerna till en början erinrat derom att, sedan i § 18 mom. 2 af Eders Kongl. Maj:ts nådiga förordning, angående en Postsparbank för riket, den 22 Juni 1883, föreskrifvits i fråga om fruktbargörande af de i Postsparbanken inflytande medel, att för så stor del af influtna medel, som Postsparbankens styrelse ansåge icke behöfva genom insättning i Riksbanken hållas tillgängliga för att möta uppsägning af medel, hvilka i Postsparbanken inestode, skulle för Postsparbankens räkning inköpas räntebärande obligationer, utfärdade af Svenska Staten eller Sveriges Allmänna Hypoteksbank, ifrågavarande mom. genom Eders Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse den 13 Juli 1887 erhållit den förändrade lydelse, att af berörda medel skulle få inköpas obligationer, utfärdade, förutom af Svenska Staten eller af Sveriges Allmänna Hypoteksbank, äfven af kommuner inom riket för lån, till hvars upptagande Eders Kongl. Maj:ts tillstånd blifvit meddeladt, med rätt för Postsparbankstyrelsen att intill högst en tredjedel af de Postsparbankens medel, hvarom vore fråga, göra medlen fruktbarande äfven genom utlåning mot skuldebref till kommun inom riket, med iakttagande jemväl i detta fall, att tillåtelse till lånets upptagande blifvit kommunen af Eders Kongl. Maj:t meddelad.

Under återopande af de förändringar i penningemarknaden, som inträffat efter nämnda kungörelses utfärdande, hafva Revisorerna ifrågasatt, huruvida icke en ytterligare utvidgning i afseende å rätten till inköp af valutor för Postsparbankens räkning skulle kunna ega rum till åstadkommande af höjning i såväl utlånings- som inlåningsräntan; i hvilket hänseende Revisorerna tänkt sig, att någon viss bestämd del af de Postsparbankens medel, hvarom nu vore fråga, skulle kunna fruktbargöras genom utlåning mot inteckning i fastigheter med vissa för säkerheten fullt betryggande begränsningar, hvarjemte, enligt Revisorernes förmenande, Postsparbankens belåningsrätt skulle kunna utsträckas till de obligationer, banken egde rätt att inköpa.

I anledning af hvad Revisorerna sålunda anfört, får Postsparbankstyrelsen underdånigst meddela:

Efter det redan under det tredje året af Postsparbankens verksamhet, eller år 1886, sådana förändringar inträffat i penningemarknaden, att svårighet uppstod för Postsparbankstyrelsen att, i enlighet med den ursprungliga bestämmelsen i § 18 mom. 2 af ofvan återopade nådiga förordning af den 22 Juni 1883, åstadkomma erforderlig afkastning å Postsparbankens öfverskottsmedel, hemställde, uti underdånig skrifvelse den 19 Mars 1886, Postsparbankstyrelsen, bland annat, att åt nämnda mom. måtte gifvas en sådan lydelse att

ifrågavarande öfverskottsmedel finge placeras i obligationer, utfärdade af Svenska Staten eller Sveriges Allmänna Hypoteksbank, i den mån dylika obligationer kunde erhållas till pris, som af Postsparbankstyrelsen pröfvades vara antagligt, men eljest på annat sätt, som Eders Kongl. Maj:t kunde finna skäligt i nåder bestämma.

Uti nådig proposition till Riksdagen af den 6 April 1887 föreslog, med anledning af Postsparbankstyrelsens nyssberörda framställning, Eders Kongl. Maj:t, bland annat, att Riksdagen ville för sin del besluta, att § 18 mom. 2 af förberörda nådiga förordning måtte erhålla en så affattad lydelse, att fast placering af Postsparbankens öfverskottsmedel finge ske, förutom i obligationer, utfärdade af Svenska Staten och Sveriges Allmänna Hypoteksbank, jemväl i obligationer utgifna af kommun inom riket för lån, till hvars upptagande Eders Kongl. Maj:ts tillstånd blifvit meddeladt; samt att Postsparbankstyrelsen derjemte skulle ega rätt att intill en tredjedel af ifrågavarande medel göra desamma fruktbärande äfven genom utlåning mot skuldebref till kommun inom riket, med iakttagande äfven i detta fall att tillåtelse till lånets upptagande blifvit kommunen af Eders Kongl. Maj:t meddelad.

Uti deröfver den 17 Juni 1887 afgifvet utlåtande hemställde samman-satta stats- och bankoutskottet om afslag å hvad Eders Kongl. Maj:t i nu omhandlade del af den nådiga propositionen föreslagit; men vid frågaus behandling i Riksdagens kamrar den 22 och 25 i sistnämnda månad blef den nådiga propositionen i sin helhet af Riksdagen bifallen, hvarefter nådig kungörelse i ämnet utfärdades den 13 derpåföljde Juli.

Sedan Postsparbankstyrelsen genom den i nyssnämnda nådiga kungörelse innefattade bestämmelse erhållit större frihet i afseende å sättet för placering af ifrågavarande medel, yppades till en början ej någon svårighet för Styrelsen att göra dessa medel fruktbärande på sådant sätt, att å desamma inom kort erhöles en afkastning, tillräcklig att, efter det delegarne godtgjorts dem tillkommande räntor, betäcka Postsparbankens driftskostnader. Men de jemförelsevis blygsamma siffror, som kännetecknade de första åren af Postsparbankens verksamhet, förändrade sig under åren 1890—1896, då bankernas depositions-ränta närmade sig och vid vissa tillfällen till och med understeg Postsparbankens inlåningsränta. Insättningsbeloppen öfverstego under sistberörda år med ej mindre än sammanlagdt omkring 40 millioner kronor de belopp, som uttogos; och svårigheter visade sig ånyo att, med den begränsning i afseende å placeringsrätten, som fortfarande förefans, inom landet finna, för så pass betydliga belopp som nu ifrågavarande, sådana valutor, till hvilka Postsparbanken var för placering af sina öfverskottsmedel hänvisad.

Vid särskilda tillfällen har ock Postsparbankstyrelsen ansett sig böra å detta förhållande fästa Eders Kongl. Maj:ts nådiga uppmärksamhet.

Sälunda yttrade Styrelsen, uti sin underdåniga framställning den 20 Maj 1896, angående nedsättning i den ränta, som då godtgjordes delegarne i Postsparbanken, *att* den omständigheten att placeringen vore inskränkt till angifna värdepapper (obligationer, utfärdade af Svenska Staten, Sveriges Allmänna Hypoteksbank och kommuner inom landet, äfvensom skuldebref af kommun) understundom föranledde dertill, att banken måste tillhandla sig dessa värdepapper till högre kurs än den i allmänna marknaden gällande, enär vederbörande säljare visste, att banken vore nödsakad placera sina medel uti ett visst slags valutor, utan frihet för banken att välja bland i penningemarknaden befintliga öfriga slags värdepapper; samt *att* det vore tydligt att denna placering, med kapitalets tillväxt, blefve allt svårare och att, såvida icke gränserna för bankens utlåning finge vidgas i mån af behof, nödvändigheten kräfde en nedsättning i räntefoten.

Och uti sin underdåniga skrifvelse den 5 Maj 1899, om förhöjning i Postsparbankens inlåningsränta, tillät sig Styrelsen erinra, hurusom den inskränkning i afseende å rätt till placering af bankens medel, som vore gällande, eller att minst  $\frac{2}{3}$  af dessa medel skulle vara placerade i ofvan åberopade obligationer, ej vidare vore ändamålsenlig. Till en början, och så länge bankens fonder uppgingo till mindre betydande belopp, kunde en sådan anordning möjligen vara lämplig. Men då fonden dämera vuxit till rätt afsevärdt belopp, kunde denna inskränkning i placeringsfriheten verka störande på bankens ekonomi, särskildt i tider af höga räntor. Under de senare åren, då låga räntor varit rådande, hade Postsparbankens öfverskott varit betydliga; och enär till följd af omförmälda inskränkning tillgång till lämpliga värdepapper ej funnits inom landet, hade Postsparbanken, i likhet med åtskilliga andra kassor, måst från utlandet för höga kurser inköpa sådana papper, uti hvilka dessa öfverskottsmedel måst placeras.

Såsom Eders Kongl. Maj:t behagade finna af hvad Postsparbankstyrelsen nu i underdånighet anför, har Styrelsen ej underlåtit att fästa uppmärksamheten på önskvärdheten, för att ej säga nödvändigheten, af att större frihet, än hvad för närvarande eger rum, medgifves Postsparbankstyrelsen vid placering af Postsparbankens öfverskottsmedel. En begränsning sådan som den nuvarande torde i tider af höga räntor kunna blifva ödesdiger för Postsparbankens ekonomi. Då nemligen under sådana tider uttagningarna öfverstiga insättningar, måste banken, för fullgörande af sina förbindelser mot delegarne, *antingen* upptaga lån, för hvilka måste erläggas högre ränta än den, banken uppbär på sina fonder, *eller ock* för låga kurser och med ej ringa förlust afhända sig värdepapper, som blifvit för höga kurser inköpta.

Af den underdåniga berättelse, Postsparbankstyrelsen den 15 November 1899 till Eders Kongl. Maj:t afgifvit angående Postsparbankens förvaltning

under år 1898, inhemtas, att vid sistnämnda års utgång bankens skuld till delegarne utgjorde kronor 64,033,595,64, under det att bankens tillgångar vid samma tid i räntebärande obligationer och amorteringslån jemte obetalade räntor å dessa obligationer och lån uppgingo till kronor 65,313,241,63.

Under år 1899 insattes i Postsparbanken 15,802,000 kronor och uttogos 21,934,295 kronor 99 öre, hvadan uttagningarne öfverstego insättningarna med 6,132,295 kronor 99 öre. För åstadkommande af de för dessa utbetalningar erforderliga rörelsemedel har Postsparbankstyrelsen *dels* mot hypotek af innehafda obligationer, upptagit lån mot för nuvarande förhållanden billiga räntor, *dels ock* till utlandet försålt obligationer till nominelt belopp af 1,660,800 kronor, hvilken försäljning, till följd deraf att för de afyttrade obligationerna erhållits jemförelsevis högt pris, ej förorsakat banken någon förlust, utan tvärtom vinst. Hade sådana bestämmelser i fråga om öfverskottsmedlens fruktburgörande varit gällande, som medgifvit Postsparbanken en mera vidgad rätt i afseende å medlens placering och till följd deraf möjligheten att erhålla en högre utlåningsränta, torde Postsparbanken hafva blifvit iståndsatt att, för hejdande af utströmningen af medel, höja bankens inlåningsränta till ett belopp mera öfverensstämmande med den å allmänna penningemarknaden rådande. Någon höjning af inlåningsräntan torde emellertid, så länge nuvarande bestämmelser beträffande placeringsrätten äro gällande, ej kunna ifrågakomma utan Statsverkets mellankomst i form af försträckning. Medelräntan å Postsparbankens samtliga placeringar i obligationer och direkta kommunlån utgjorde nemligen för år 1898 allenast 3,842 procent och för år 1899, under hvilket år högst obetydlig medelsplacering kunnat ifrågakomma, torde medelräntan hafva varit enahanda.

Om således Postsparbankstyrelsen, såsom ofvan meddelats, redan tillförenehyst den åsigt, att den inskränkning i afseende å sättet för öfverskottsmedlens placering, som hittills varit gällande, medfört afsevärda svårigheter, så har denna åsigt ytterligare stadgats på grund af erfarenheten under senaste år. Styrelsen delar fördenskull Revisorernes mening derom att en ytterligare utvidgning i afseende å rätten till inköp af valutor för Postsparbankens räkning med allt skäl kan ifrågasättas för åstadkommande af höjning i så väl utlånings- som inlåningsräntan. I hvilken grad en sådan utvidgning lämpligen bör ega rum, derom är Styrelsen emellertid, med afseende å denna frågas stora vikt samt i betraktande af den korta tid, som stått Styrelsen till buds för afgifvande af det underdåniga utlåtandet i detta ämne, för närvarande ej beredd att yttra sig, i synnerhet som, enligt Styrelsens förmenande, denna fråga ej torde böra afgöras enbart för sig utan i samband med andra dermed sammanhängande frågor, exempelvis rörande *nedsättning* under löpande kalenderår af bankens inlåningsränta, m. m. Enligt hvad Styrelsen håller före, skulle

ej heller, åtminstone för närvarande och under den närmaste framtiden, en utsträckning i afseende å rätten att placera Postsparbankens öfverskottsmedel kunna utöfva någon afsevärd inverkan på Postsparbankens ekonomi. Under sistlidet år öfverstego, såsom ofvan omnämnts, uttagningarne i Postsparbanken insättningarne deri med mera än 6,000,000 kronor; och det är ej antagligt — med de höga räntor, som för närvarande äro rådande och som ej torde i någon afsevärd grad så snart sjunka, — att under innevarande år något betydligare öfverskott uppkommer i förhållandet mellan beloppen af insättningar och uttagningar. Skulle emellertid detta inträffa, lär det uppkomna öfverskottet böra användas för afbetalning å eller inbetalning af de lån, som Postsparbanken under nästlidet år måst upptaga för fullgörande af sina förbindelser mot delegarne.

Revisorerne hafva beträffande nu omhandlade utsträckning af placeringsrätten ifrågakäst, bland annat, att någon viss del af öfverskottsmedlen skulle kunna fruktbargöras genom utlåning mot inteckning i fastigheter. Sådana värdehandlingar skulle, enligt Revisorernes åsigt, framför obligationer med låg ränta ega den fördel att de kunde utan kursförlust realiseras.

Ehuru Postsparbankstyrelsen, af skäl som ofvan nämnts, för närvarande ej är i tillfälle att närmare yttra sig angående Revisorernes förslag i fråga om medelsplaceringen, tillåter sig Styrelsen dock, i anledning af hvad Revisorerna anfört rörande fastighetsinteckningslåns företråde vid realisation framför obligationer med låg ränta, att såsom sin mening uttala, att, om än förstnämnda värdehandlingar kunna, i olikhet med hvad som är förhållandet beträffande obligationer, hos låntagarne uppsägas till inbetalning, sådan uppsägning dock, i tider af stor penningeknapphet, ej torde i de flesta fall föranleda till annan åtgärd, än att det uppsagda inteckningslånet varder mot förhöjd ränta omsatt.

Revisorerne hafva vidare anmärkt, att, enligt hvad af Postsparbankens räkenskaper för år 1898 inhemtats, tvenne den 15 resp. 30 December samma år af Postsparbanken öfvertagna obligationsposter, nemligen 185,000 kronor Sölvesborgs stads 4 procent obligationer och 182,000 kronor Lidköpings stads 3,6 procent obligationer, inköpts efter en kurs för de förra af 100,18 procent och för de senare af 99  $\frac{3}{4}$  procent, hvilka kurser, med hänsyn till den vid tiden för obligationernas öfvertagande gällande ränta, syntes Revisorerne väl höga.

I afseende derå får Postsparbankstyrelsen underdånigst anföra:

Såsom ofvan antydts, såg sig Styrelsen, med afseende å bestämmelserna rörande placeringen af Postsparbankens öfverskottsmedel, nödgad att, under de år, då insättningarne i Postsparbanken högst betydligt öfverstego uttagningarne, från utlandet förvärfva der förekommande svenska obligationer af de slag, som för Postsparbankens räkning fingo inköpas. Enär från ett och annat håll anmärkning gjordes derom, att sådan obligationsimport, hvilken för öfrigt skedde i ej ringa skala för åtskilliga andra penningeverk och bolag, gifvetvis måste, om den ytterligare fortsattes, under i öfrigt rådande konjunkturer vålla svårigheter i afseende å betalningsbalansen till utlandet, upphörde, åtminstone för Postsparbankens räkning, i midten af år 1898 indragandet af obligationer från utlandet. Under sådana förhållanden måste Styrelsen för öfverskottsmedlens placering söka de valutor, som förefunnos på den inhemska fondmarknaden. Aftal rörande de obligationsposter, om hvilka här är fråga, uppgjordes, beträffande Sölvesborgsobligationerna den 1 Augusti och rörande Lidköpingsobligationerna den 2 September 1898. De pris, som för desamma betingades, ansågos icke, i betraktande af då gällande räntesatser, öfverdrifna. (Allmänna Hypoteksbankens 4 procent obligationer noterades den 3 Augusti 1898 till  $105\frac{3}{4}$  procent och Svenska Statens 3,6 procent obligationer betingade den 7 derpåföljande September å fondmarknaden  $101\frac{1}{2}$  procent samt vid inköp direkt hos Riksgäldskontoret 103 procent). På grund deraf att de obligationer, om hvilka sålunda aftalats, blefvo färdigtryckta först i slutet af år 1898, kunde desamma ej af Postsparbanken öfvertagas förrän å de af Revisorerne uppgifna dagar. Vid den tidpunkten hade emellertid en förändring i penningemarknaden inträdt med högre räntor och lägre kurser å värdepapper, hvilken förändring emellertid gifvetvis ej kunde upphäfva eller inverka på de ingångna aftalen.

---

Revisorerne hafva slutligen uti sin afgifna berättelse omförmält, hurusom, efter det af Postsparbankstyrelsen blifvit i underdånighet anmält att det disponibla öfverskottet å bankens vinst för år 1897 utgjort — sedan till Postverket återbetalats återstoden af de medel, som, under de första åren af Postsparbankens verksamhet, af Postverket förskjutits för bankens förvaltningsutgifter — kronor 54,424:85, Eders Kongl. Maj:t, på hemställan af Postsparbankstyrelsen, den 14 Oktober 1898 förordnat, att nämnda öfverskott finge till hufvudsaklig del användas för nedbringande af eller afskrifning å det bokförda värdet af åtskilliga af Postsparbanken öfvertagna obligationer och kommunlån; och hafva Revisorerne fäst uppmärksamheten derå att genom

ifrågavarande åtgärd Postsparbankens medel icke kunnat användas till det ändamål, som angifves i § 20 mom. 2 af postsparbanksförordningen, eller vidtagande af åtgärder, hvilka afsåge främjande af sparsamhet, särskildt inom de mindre bemedlade samhällsklasserna.

I anledning deraf har Postsparbankstyrelsen ansett sig böra hänvisa till hvad Styrelsen anfört uti sin underdåniga skrifvelse den 23 September 1898, om afskrifning å det bokförda värdet af åtskilliga af Postsparbanken inköpta obligationer och öfvertagna lån, nemligen

*att* det, enligt Postsparbankstyrelsens öfvertygelse, vore synnerligen angeläget att, innan den å postsparbankrörelsen uppkomna vinsten blefve, i större eller mindre mån, disponerad på det sätt, som uti nyssnämnda § och mom. af postsparbanksförordningen afsetts, dessa vinstmedel användes till bankens konsolidering,

*att* under en följd af år de obligationer, i hvilka den hufvudsakliga delen af Postsparbankens öfverskottsmedel placerats, måst inköpas till pris öfver pari, hvarvid särskildt de värdepapper, nemligen Allmänna Hypoteksbankens och de större stadskommunernas obligationer, hvilka vore af beskaffenhet att kunna vid behof utan större svårighet realiseras på den allmänna fondmarknaden, vid inköp under år 1896 och första hälften af år 1897, betingat priser, som, ehuru lemnande — om förlusterna vid utlottningarna inberäknades — en effektiv ränta af omkring 3,65 procent, dock öfverstigit de priser, hvilka på grund af sedermera inträffade räntestegringar noterades å samma slags värdepapper,

*att* i samma mån den återstående tiden för obligationslånens fullständiga inbetalande minskades eller, der konverteringsrätt för sådana lån förbehållits, den tidpunkt nalkades, efter hvilken konvertering kunde ega rum, värdet af dylika obligationer, i händelse desamma blifvit inköpta för öfverkurs, förringades, samt

*att*, om det därför i allmänhet vore lämpligt att, i mån af tillgång, på hvart och ett af de återstående åren af obligationernas löpetid, fördela den förlust, som eljest skulle helt och hållet drabba affären det år, under hvilket inlösen eller konvertering egde rum af de obligationer, som blifvit till öfverkurs inköpta, det särskildt vore nödigt att, till förebyggande af de rubbningar i Postsparbankens ekonomi, som med låga försäljningspriser skulle uppkomma vid en för åstadkommande af nödiga rörelsemedel till äfventyrs erforderlig afyttring af mera lätt realisabla obligationer, en del af den disponibla vinsten användes till afskrifning i någon mån å det värde, som för dylika obligationer funnes i Postsparbankens räkenskaper bokfördt.

Till hvad Postsparbankstyrelsen sålunda i detta ämne anfört, har Styrelsen för närvarande ej annat att tillägga än att uppenbarligen för Postsparbanken,

likasom i allmänhet, vid användningen af uppkommande årsvinst hänsyn bör i första rummet tagas till nödiga afskrifningar.

Remissakten återställes härjemte. Stockholm den 5 Januari 1900.

Underdänigst  
F. H. SCHLYTERN.

JOHAN LEFFLER.

G. F. SANDBERG.

R. TÖRNEBLADH.

W. ODELBERG.

*John Berg.*

### Telegrafstyrelsens

underdåniga utlåtande i anledning af  
Riksdagens Revisorers berättelse.

Till Konungen.

Genom nådig remiss den 8 december nästlidna år har Telegrafstyrelsen blifvit anbefald att afgifva underdänigt utlåtande i anledning af Riksdagens senast församlade Revisorers underdåniga framställning, deri bemålde Revisorer — under erinran att i gällande förordning angående statens upphandlings- och entreprenadväsande m. m. den 17 november 1893 stadgades, att, då för statens räkning upphandling skulle ske, skriftliga anbud skulle å leveransen infordras eller leveransen utbjudas å auktion eller ock derom träffas uppgörelse under hand, hvilket sistnämnda förfaringssätt finge ega rum, förutom vid andra tillfällen, när centralförvaltningsmyndighet funne upphandling, i värde ej öfverstigande 3,000 kronor, kunna förmånligare på sådant sätt ombesörjas — vidare anført, att Revisorerna ansett sig böra omförmäla, att enligt hvad verifikationshandlingarna till telegrafverkets hufvudkassaräkning för revisionsåret 1898 utvisade, en stor mängd upphandlingar, i värde öfverstigande 3,000 kronor, under året egt rum utan att af räkenskapen framginge, huruvida skriftliga anbud inhemtats eller leveranserna varit utbjudna å auktion.

Till åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts sålunda nådigst gifna befallning får Telegrafstyrelsen i underdånighet anføra att Telegrafstyrelsen städse stält sig berörda förordning till efterrättelse jemväl i nu ifrågavarande afseende, ehuru detta naturligtvis icke kunnat framgå af räkenskapshandlingarna, samt att Telegrafstyrelsen, då de vid Styrelsens beslut i hvarje sådant fall fogade anbudet och protokoll öfver deras granskning icke lämpligen kunna biläggas räkenskaperna, gifvit föreskrift derom, att från och med innevarande år såväl

i hufvudkassaräkningen som å dess verifikationshandlingar skall medelst särskild anteckning utmärkas, der inköp egt rum efter anbud eller auktion.

Det med remissen öfverlemnade transsumt af Revisorernas berättelse var-der härjemte i underdånighet återställt.

Stockholm den 16 januari 1900.

Underdånigst  
ERIK STORCKENFELDT.

M. WENNMAN.

HERMAN RYDIN.

CARL EGNÉR.

*Ernst Carlberg.*

### Generaltullstyrelsens

underdåniga utlåtande angående Riksdagens Revisorers framställningar rörande tullverket.

Till Konungen.

Genom nådig remiss den 8 nästlidne December har Eders Kongl. Maj:t med anledning af hvad i bifogade transsumt af Riksdagens senast församlade Revisorers berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 förekommer rörande tullverket, anbefalt Generaltullstyrelsen att i anledning af berörda framställningar afgifva underdånigt utlåtande; och får Styrelsen till åtlydnad häraf i underdånighet anföra följande.

Under åberopande deraf att, enär Stockholms stad vore skyldig att tillhandahålla lokaler för tullverket derstädes, 1898 års Revisorer fäst uppmärksamheten på att för en till tjenstlokal åt öfveruppsyningsmännen vid Stockholms tullbevakning upplåten lägenhet i huset N:o 40 vid Skeppsbron utbetalts en årshyra af 1,000 kronor, hafva Revisorerna, då samma utgift för enahanda ändamål enligt räkenskapen för år 1898 utgått äfven för detta år, under § 2 omförmält detta förhållande under erinran, att Generaltullstyrelsen i sitt utlåtande den 9 Januari 1899 med anledning af 1898 års Revisorers anförda anmärkning meddelat, att Styrelsen ingått till Stockholms stads drätsel-nämnd med framställning om öfvertagande för framtiden af hela kostnaden för särskildt vaktrums förhyrande åt öfveruppsyningsmännen.

I anledning af hvad Revisorerna sålunda anført får Styrelsen i underdånighet meddela, att frågan om skyldigheten att bekosta hyra för ifrågavarande åt öfveruppsyningsmännen vid tullbevakningen i Stockholm upplåtna lägenhet icke ännu är afgjord. Sedan Stockholms stads drätsel-nämnd uti skrifvelse den 21 Mars 1899 förklarat sig anse Stockholms stad icke vara

pligtig att till hyra för samma lägenhet bidraga efter annan grund än förut eller med en fjerdedel, anhöll nemligen Styrelsen i underdånig skrifvelse den 24 derpå följande April, bland annat, att Eders Kongl. Maj:t måtte förklara Stockholms stad skyldig att tills vidare, intill dess erforderligt utrymme på annat sätt genom stadens försorg bereddes, ensam vidkännas kostnaderna för hyra från och med den 1 April 1899 af denna lägenhet äfvensom i sammanhang härmed berättiga Styrelsen att, derest Stockholms stad skulle underlåta inbetala hvad för hyrans erläggande erfordrades, af den staden tillkommande tolagssättning innehålla ett emot hyresafgiften svarande belopp, och denna fråga är ännu på Eders Kongl. Maj:ts pröfning beroende.

---

Under § 3 hafva Revisorerna yttrat, att af verifikationerna till tullverkets hufvudbok för år 1898 framginge, att under året utbetalts dels vid tullkammaren i Helsingborg i hushyra 50 kronor, dels vid tullkammaren i Oskarshamn för tullhusreparationer 69 kronor samt dels vid tullkammaren i Haparanda i hushyra och för tullhusreparationer tillsammans 176 kronor 30 öre, men att, då det enligt Kommerskollegii cirkulär af den 16 Juni 1719 ålåg stapelstäderna att uppbygga och vederbörligen underhålla tullhusbyggnader, berörda kostnader icke synts Revisorerna böra af statsmedel bestridas, hvadan Revisorerna velat härå fästa uppmärksamheten.

De af Revisorerna under nu ifrågavarande § omförmälda belopp afse följande under år 1898 af tullverkets medel vid nedannämnda tullförvaltningar bestridda utgifter, nemligen:

*Helsingborg.* 50 kronor hyra för en sedan år 1858 i anledning af vederbörande tullstationsföreståndares framställning i Torekow anskaffad vaktstuga till skydd under svårt väder för den derstädes stationerade tullbevaknings- samt kustbevakningspersonalen.

*Oskarshamn.* 69 kronor, utgörande kostnaden för reparation af ett tullverket tillhörande boställshus vid Nynäs, hvarest en under Mönsterås tullstation lydande vaktbetjent är posterad.

*Haparanda.* 110 kronor hyresersättning till den vid Neder-Kalix anställda tullbevakningspersonal, utgående till öfveruppsyningsmannen med 65 kronor och till en hvar af två vaktmästare med 22 kronor 50 öre,

60 kronor, utgörande hyra för ett rum åt två vid Salmis ångbåtshamn en mil från Haparanda stad under seglationstiden posterade tullbetjente, samt

6 kronor 30 öre, utgörande kostnaden för två zinkplåtar framför kakel-

ugnarne i Haparanda tullkammarelokal, som jemlikt nådiga brefvet den 17 Januari 1851 är inrymd i tullverkets boställshus derstädes.

Med undantag af sistberörda belopp, 6 kronor 30 öre, hvilket numera af Haparanda stad blifvit tullverket godtgjordt, anser Styrelsen, i olikhet med Revisorerna, att nyssnämnda utgiftsposter, som utgått för boställe eller såsom bidrag till bostäder åt vissa tullbetjente samt för hyrande af vaktrum utom stapelstads område, rätteligen bestridts och fortfarande böra bestridas af tullverkets medel dels på den grund att, enligt Kommerskollegii af Revisorerna åberopade cirkulär den 16 Juni 1719, under de tullhus, stapelstäderna äro skyldiga bygga och underhålla, icke inbegripas "de våningsrum, som till tullbetjenternas särskildta hushåll betarfas", dels af den anledning att, då tolagssersättning beräknas å den genom direkt varuförtullning eller genom förtullning från nederlag eller transitupplag inflytande uppbörden inom stapelstäderna men icke å den uppbörd, som kan till hufvudtullkamrarne inflyta från underlydande stationer, den emot förmånen af tolagssersättning svarande skyldigheten ej kan utsträckas till uppförande och underhåll af tullhusbyggnader utom städernas områden, hvilken uppfattning vinner stöd af Eders Kongl. Maj:ts beslut den 22 Juli 1828, hvarigenom staden Hudiksvall förklarats pliktig uppföra och underhålla de för tullbetjeningen "der i staden" nödiga embets- och vaktrum.

De remitterade handlingarna varda härmed i underdånighet återställda.  
Stockholm den 8 Januari 1900.

Underdånigst  
STAFFAN CEDERSCHIÖLD.

AXEL EKLUND.

A. F. EKHOLM.  
Föredragande.

G. NORDQUIST.

*John Ewerlöf.*

### Domänstyrelsens

underdåniga utlåtande i anledning af  
Riksdagens Revisorers anmärkning rörande  
vilkoren vid utarrendering af  
en kronan tillhörig fastighet i Husby  
socken af Kopparbergs län.

Till Konungen.

Vid verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 hafva Riksdagens senast församlade Revisorer anmält att, sedan Eders Kongl. Maj:t genom nådigt Bref den 29 Januari 1897 förordnat, att förra regementsskrifvarebostället <sup>663</sup>/<sub>832</sub>

mantal Ytternora N:o 1 och förra auditörsbostället <sup>273</sup>/<sub>416</sub> mantal Bergsgärdet N:o 1, båda i Husby socken af Kopparbergs län, skulle efter den 14 Mars 1898 i kronans ego bibehållas för att jemte förra öfverstebostället Näs kungsgård N:o 1 om 4 <sup>1</sup>/<sub>2</sub> mantal i samma socken för statsverkets räkning fortfarande utarrenderas och Domänstyrelsen beslutat, att för denna utarrendering dessa tre egendomars områden med undantag af utskogsskiftena, hvilka blifvit afsatta till kronopark, skulle fördelas i två närmare beskrifna lotter, hade Styrelsen, då förutvarande arrendatorn af Näs och Bergsgärdets hufvudgårdar, brukspatronen Vilhelm Schröder tillkännagifvit sin önskan att under den arrendeperiod, som inginge förenämnde den 14 Mars, öfvertaga arrendet af arrendelotten N:o 1 mot erläggande af arrendeafgift, motsvarande det för egendomen af Styrelsen fastställda arrendevärde, 3,500 kronor, samt öfriga stadgade arrendevilkor, med Schröder den 30 April 1897 afslutat arrendekontrakt, hvaremot beträffande lotten N:o 2, för hvilken Styrelsen fastställt ett arrendevärde af 1,600 kronor, Styrelsen, efter det trenne auktioner hållits för dess utarrendering under 20 års tid från den 14 Mars 1898, utan att anbud afgifvits, samt deruppå ofvanbenämde Schröder i en till Styrelsen ingifven skrift förklarar sig villig att öfvertaga arrendet mot erläggande af en årlig arrendeafgift af 100 kronor och fullgörande af vissa vilkor, Styrelsen den 19 Januari 1898 uppgjort arrendekontrakt med Schröder; varande, bland andra vilkor, föreskrifvet, att arrendatorn skulle vara skyldig att inom fjärde årets utgång och utan ersättning hafva för kronans räkning uppfört och till insynning anmält alla för egendomen erforderliga i arrendekontraktet närmare angifna byggnader utom mangårdsbyggnaden, mot det att arrendatorn såsom bidrag till byggnadernas uppförande egde å Bergsgärdets och Ytternora fäbodskogar erhålla utsynning och utstämpling af 4,000 timmerträd med omkring 12 tums medeldiameter vid brösthöjd med rätt att samma timmer fritt disponera;

Och hafva Revisorerne anmärkt, att då enligt gällande grunder för förvaltningen af kronans domäner det tillkomme Domänstyrelsen att, i händelse antagligt anbud vid förnyad arrendeauktion icke erhållits, om egendomens skötsel tillsvidare förordna, det ådragit sig Revisorerne uppmärksamhet, att sistnämnde egolott N:o 2 blifvit efter under hand inkommet anbud på tjuguarigt arrende upplåten; hvarjemte Revisorerne, hvad anginge arrendevilkoret om rätt för arrendatorn till fri disposition af 4,000 timmerträd, erinrat att, då de största af de byggnader, arrendatorn enligt arrendekontraktet vore skyldig att bygga, nemligen ladugård för 80 djur och stall för 12 hästar skulle uppföras af tegel och till öfriga byggnader i regeln icke torde användas timmer af sådana dimensioner som det arrendatorn tillförsäkrade, den medgifna utsynningen hufvudsakligen torde afse virkets försäljning från ifrågavarande vid Dalelfven belägna egendom; och då värdet af det utsynade och till fri dispo-

sition lemnade timret enligt Revisorernes uppfattning torde kunna anses vara omkring 20,000 kronor samt minskningen i det af domämförvaltningen i orten till 1,600 kronor för år beräknade värdet utgjorde 1,500 kronor årligen eller för 20 år 30,000 kronor, syntes arrendatorns skyldigheter under arrendetiden eller åliggandet att lemna 100 kronor årligen eller tillsammans 2,000 kronor kontant i arrende och uppföra byggnader, hvilka enligt hans egen beräkning medförde för honom en kostnad af 28,700 kronor, icke stå i rimligt förhållande till fastighetens beräknade värde, hvadan Revisorerne jemväl å detta förhållande fästat uppmärksamheten.

Genom nådig remiss den 8 December nästlidne år anbefald att öfver denna framställning afgifva underdånigt utlåtande får Domänstyrelsen underdånigst meddela:

att Styrelsen i underdånig skrifvelse den 18 December 1896 anmälde bland annat att, enär de genom särskilda kontrakt den 8 Februari 1889 och den 18 November 1892 till den 14 Mars 1898 utarrenderade kronohemmanen, förra regementsskrifvarebostället <sup>663</sup>/<sub>832</sub> mantal Ytternora N:o 1 och förra auditorsbostället <sup>273</sup>/<sub>416</sub> mantal Bergsgärdet N:o 1, båda i Husby socken, lemnade i årligt arrende, det förstnämnda 475 kronor och det sistnämnda 300 kronor, under år 1895 å hemmanen förrättats saluvärdering samt att, då dervid befunnits, att en del af de hemmanen tillhörande inegoområden vore sammanblandade med inegorna till angränsande och samtidigt arrendelediga förra öfverstebostället Näs kungsgård N:o 1 om 4  $\frac{1}{2}$  mantal i samma socken, hvilket hemmans arrende betydligt öfverstege 500 kronor, förslag jemväl uppgjorts för utarrendering af detta sistnämnda hemman och för reglering af egoområdena hemmanen emellan; och anmälde Styrelsen tillika att, då vid förenämnda värdering tillförlitlig karta öfver hemmanens inegoområden icke varit tillgänglig, förrättningsmännen, efter det dylik karta med beskrifning upprättats under år 1896, hållit nytt sammanträde, dervid de, hufvudsakligen af det skäl att till följd af Näs kungsgårds spridda och från hufvudgården på ända till  $\frac{1}{2}$  mils afstånd belägna egor af denna egendom i alla händelser borde bildas två arrendegårdar, frångått af dem förut framställt förslag om försäljning af delar af Ytternora och Bergsgärdet samt föreslagit, att af alla tre egendomarne skulle bildas två fristående sådana, nemligen

1:o) Näs kungsgård, till hvilken skulle höra alla de egor och åbyggnader, hvilka då tillhörde kungsgården och låge norr om den så kallade Olles gata, hvilken å kartan funnes med rött streck utmärkt jemte utegorna Sand-änget och Nettbohage och all den skog, som inginge i kungsgårdens dåvarande arrende samt af Bergsgärdet och den inegojord, som vore belägen norr om den så kallade Olles gata och invid Bergsgärdets hufvudgård jemte dertill hörande fåbodskog, samt

2:o) Elfsgården, till hvilken skulle förläggas icke allenast alla Näs kungsgårds egor och åbyggnader, belägna söder om Olles gata och de två Bergsgärdet tillhörande egor, som benämndes Bergsgårdsvreten och Lerarbo, utan äfven hela Ytternora egendom jemte dertill hörande hem- och fåbodskog;

att, sedan Styrelsen förklarar sig anse detta förslag ändamålsenligt och förtjent af godkännande i hufvudsak, Eders Kongl. Maj:t genom nådigt Bref den 29 Januari 1897 funnit godt förordna, att hemmanen Ytternora och Bergsgärdet skulle efter den 14 Mars 1898 i kronans ego bibehållas och fortfarande utarrenderas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med förenämnde förslag;

att med anledning häraf Styrelsen beslutat utarrendera ofvannämnda trenne egendomar i två lotter, af hvilka lotten N:o 1 skulle utgöras af Näs kungsgård med förut antydda områden, och lotten N:o 2 af de af uppskattningsmännen under namnet Elfgården upptagna egor, omfattande 125 har 19,4 ar åker, 7 har 1,8 ar äng och tomter, 59 har 81,7 ar hagmark, 57 har 61 ar hemskog och 130 har 8 ar fåbodskog eller sammanlagdt 379 har 71,9 ar;

att arrendevärdet å sistnämnda lott, hvilket af uppskattningsmännen beräknats till 1,500 kronor, af Styrelsen fastställdes till 1,600 kronor;

att dåvarande arrendatorn till Ytternora, hvilken egendom skulle utgöra hufvudgården till den nya arrendelotten, icke begagnat honom erbjuden rätt att på arrende under 20 år från den 14 Mars 1898 öfvertaga arrendelotten N:o 2 mot fastställda arrendevärdet och öfriga arrendevilkor, deribland skyldighet för arrendatorn att förse arrendelotten med nödiga åbyggnader enligt de bestämmelser, som vid af- och tillträdessynen före tillträdet blefve meddelade, allt mot ersättning för dermed förenade kostnader att honom tillgodoräknas genom afskrifning af byggnadssumman, hvilken faststälts till 150 kronor årligen, och afkortning i förfallande arrendeafgifter;

att samtidigt härmed arrendatorn till Ytternora, hvilken egde eget hemman inom Ytternora by och hade honom enskildt tillhöriga byggnader uppförda å den arrenderade egendomen, hos Konungens Befallningshafvande begärde laga skifte å Ytternora by, hvilket skifte börjades den 9 Juni 1897 och afslutades den 19 December samma år;

att vid samma skifte den jord, hvarå kronans åbyggnader voro uppförda, tilldelades den hemmansdel, som af arrendatorn egdes; samt

att sedan optionsrätten af arrendatorn icke begagnats, trenne auktioner hållits för arrendelottens utarrendering utan att anbud erhållits.

När arrendevärdet å lotten N:o 2 af Styrelsen fastställdes, förutsattes att arrendatorn komme att få begagna och bebo de kronan tillhöriga åbyggnaderna i Ytternora och att de till- och nybyggnader, som föreskrefvos i det arrendekontrakt, hvilket fastställdes i sammanhang med arrendevärdets bestäm-

mande, skulle uppföras under arrendeperioden å tider, som för arrendatorn vore fördelaktigast. Detta arrendevärde måste emellertid, när sedermera kronan för sin egendom i Ytternora blef ålagd utflyttning, och i följd deraf nybyggnader för hela egendomen måste på en gång och redan under första arrendearåren uppföras, anses för högt, hvilket äfven framgår af resultatet af arrendeauktionerna, och lära vid sådant förhållande de af Revisorerna på arrendevärdet stödda beräkningar i syfte att visa den förlust, som kronan tillskyndats genom ifrågavarande utarrendering, icke vara på rigtiga grunder fotade.

Då vid de hållna auktionerna för egolottens utarrendering anbud icke erhöles, egde visserligen Styrelsen, enligt 7:de punkten af nådiga Kungörelsen den 10 November 1882, sådan denna lyder enligt nådiga Kungörelsen den 13 Juli 1887, att om lottens skötsel tills vidare efter omständigheterna förordna. De utvägar som då stodo styrelsen öppna voro att söka antingen utarrendera egolotten på kortare tid med skyldighet för arrendatorn att bebygga lotten eller öfverlåta brukningsrätten af lotten utan åbyggnader i dess helhet eller delvis till närboende hemmans innehafvare. För den första af dessa åtgärder ansågs skäl ej förefinnas, då ingen kunde tänkas vilja nedlägga ett större kapital för lottens bebyggande under en arrendetid, hvarunder han icke ens kunde af jordens afkastning återförvärfva det af honom nedlagda kapitalet, och hvad den andra åtgärden angår, syntes denna icke heller kunna med framgång vidtagas af den anledning att egoområdet var för stort och afsides beläget.

För Styrelsen återstod då ingen annan utväg än att söka under hand förskaffa arrendeanbud å arrendelotten och, sedan ett par spekulanter besökt stället, dock utan att sedermera med anbud inkomma, gjordes förfrågning hos arrendatorn af lotten N:o 1, brukspatronen Vilhelm Schröder, hvilken under en längre tid arrenderat Näs kungsgård och äfven under 6 års tid Bergsgärdet, derunder han på ett förtjenstfullt sätt fullgjort sina arrendeskyldigheter, och som var antagen till arrendator af arrendelotten n:o 1, huruvida icke han skulle vilja öfvertaga jemväl arrendelotten n:o 2, och afgaf han då anbud att under 20 år arrendera lotten under förutsättning att derstädes finge uppföras tvenne arbetarebostäder, hvardera med 7 rum, källare och vedbod, brygg- och bagarstuga, ladugård af murtegel för 80 djur, stall för 12 hästar, af tegel eller timmer, sädes- och foderlada, spanmålsmagasin, klensmedja och slöjdstuga, svinhus, afträdeshus, pudretthus, vagnshus, redskapshus, vedbod, materialbod samt vattenledning till ladugård och stall, för hvilket allt kostnaderna beräknats till 28,700 kronor, och under vilkor, bland annat, att utsyning och stämpling å Bergsgärdets och Ytternora fäbodeskogar vid Elgsjöberget finge ske af 4,000 timmerträd med cirka 12 tum medeldiameter vid brösthöjd "att

för ofvannämnda byggnader få fritt disponeras“ samt att betala ett kontant arrende af 100 kronor årligen.

Styrelsen nödgades antaga detta anbud och avslutade den 19 Februari 1898 arrendekontrakt med Schröder, deri denne ålades bland annat att i årligt arrende erlägga 100 kronor samt att inom fjerde arrendeårets utgång hafva för kronans räkning å arrendelotten uppfört och till insynning anmält

1:o) Tvenne arbetarebostäder af timmer, hvardera inredd till två rum med kök till hvarje rum och tre rum utan särskildt kök samt försedd med större vind med inredning af förvaringsbodar åt hvarje hushåll;

2:o) Källare och vedbodar af resvirke och bräder för 10 hushåll;

3:o) Brygghus och bagarstuga af timmer;

4:o) Ladugård af murtegel med cementgolf, lanternin m. m., inredd för 80 djur med kalkkättar;

5:o) Stall af murtegel, inredt för 12 hästar med selkammare;

6:o) Sädes- och foderlada af resvirke och bräder med direkt uppfordring af lassen;

7:o) Spanmålsmagasin af timmer;

8:o) Klensmedja och slöjdstuga af timmer;

9:o) Svinhus, hemlighus och pudretthus af timmer och resvirke;

10:o) Vagnslider, redskapslider, ved- och materialbod af timmer och resvirke;

11:o) Vattenledning till ladugård och stall med reservoir och uppfordring från Dalelven, hvarjemte stadgades att samtliga byggnaderna skulle uppföras med fullgoda materialier samt efter af Kongl. Styrelsen godkända ritningar och enligt de närmare bestämmelser i öfrigt, som vid af- och tillträdessyn mellan arrendatorn till Ytternora och Schröder blefve meddelade. Såsom bidrag till dessa byggnaders uppförande berättigades i kontraktet Schröder att erhålla utsynning af omordade antalet timmerträd samt att desamma fritt disponera.

Af- och tillträdessynen hölls den 24 Maj 1898, dervid Schröder i enlighet med annat i arrendekontraktet intaget stadgande ålades att gälda de på Ytternora belöpande skifteskostnaderna, med ett belopp af 1,137 kronor 42 öre, men tillerkändes honom deremot ersättning för husflyttning med 587 kronor 47 öre, hvarifrån likväl afräknades samma egendom ålagd ersättning enligt häfdeliqvid och dagsverksliqvid med 394 kronor 24 öre, så att det belopp, som Schröder fick uppbära, utgjorde 193 kronor 17 öre.

Enligt arrendeaftalet skola såsom förut är nämnt en del byggnader uppföras af timmer; och hade, derest för uppförande af ladugården och stallet samma material skolat användas, enligt Schröders beräkning som syntes Styrelsen ej vara öfverdrifven erfordrats för alla byggnaderna 4,000 timmerträd af

förutnämnd storlek, men då den trakt, der timret måste utstämplas, var belägen på mer än 2 mils afstånd från platsen för byggnadernas uppförande och flottning för timrets framforslande icke kunde begagnas, påyrkade Schröder att få sälja timret på rot för sin räkning mot det han uppförde ladugård och stall af murtegel och öfriga byggnader af köpt virke, och är detta anledningen till att Schröder berättigades fritt disponera det för nybyggnaden eljest erforderliga timret.

I fråga om timrets värde får Styrelsen meddela, att då ett träd om 12 tums medeldiameter vid brösthöjd lemnar omkring 15 kubikfot timmerdugligt virke och priset per kubikfot vid tiden för kontraktets afslutande utgjorde 25 öre, samt värdet af hvarje timmerträd kunde beräknas till 3 kronor 75 öre, hela partiets värde kunde anses motsvara 15,000 kronor.

Slutligen får Styrelsen meddela, att i ifrågavarande ärendes behandling deltagit före detta Generaldirektören och Kommendören Oscar Evers samt undertecknade.

Remissakten återställes.

Stockholm den 24 Januari 1900.

Underdånigst:

J. M. AHLMARK. EDWARD KINBERG.

*Carl Strömberg.*

### Skara domkapitels

underdåniga utlåtande i anledning af  
Riksdagens Revisorers anmärkning rörande  
domkapitlets räkenskaper för  
år 1898.

Till Konungen.

Till åttlydnad af nådig befallning i remiss den 8 innevarande månad får Domkapitlet härmed afgifva underdånigt yttrande öfver en af Riksdagens revisorer vid Skara stifts räkenskaper för år 1898 gjord anmärkning af innehåll, att å den under Domkapitlets förvaltning ställda Forssbladska fonden, hvars kapitaltillgång utgör 2,120 kronor, vid årets början inbalanserats räntefordran å 576 kronor 39 öre, hvilken fordran vid årets slut stigit till 659 kronor 77 öre.

Det anmärkta förhållandet, hvaröfver Domkapitlet lemnat redogörelse såväl i förklaring till Kongl. Kammarrätten den 17 Juni 1896 som ock i underdånig skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t den 5 sistlidne April, är bero-

ende derpå, att ett ur fonden utlemnadt lån, numera uppgående till 1,389 kronor 72 öre jemte räntor derå för omkring 8 år, hittills icke kunnat in-drifvas, ehuru Domkapitlet i sådant syfte vidtagit alla de åtgärder, som under förhanden varande omständigheter varit möjliga. Domkapitlet anhåller få bilägga dels en afskrift af Eders Kongl. Maj:ts med anledning af sistnämnda skrifvelse till Domkapitlet aflåtna nådiga bref den 5 sistlidne Maj, dels utdrag af Domkapitlets protokoll den 8 sistlidne November, af hvilka handlingar kan inhemtas hvad af Domkapitlet åtgjorts för att i förevarande sak bevaka fondens rätt och bästa.

De remitterade handlingarna återställas i underdånighet.

Skara Domkapitel den 20 December 1899.

Underdånigst

E. J. KEIJSER.

N. J. LINNARSSON.

C. LANDTMANSON.

SVEN DAHLGREN.

N. LINNARSSON.

NILS NILÉN.

E. WERMCRANTZ.

*Gustaf Bring.*

Bilaga 1.

*Afskrift.*

OSCAR etc. Vår ynnest etc.

Uti underdånig skrifvelse den 5 nästlidne April hafven I — under för-målan att kyrkoherden i Ryds pastorat L. M. Forssblad enligt gåfvobref den 2 Mars 1869 under Eder vård ställt ett belopp af 2,120 kronor med före-skrift att af detta belopp årliga räntan å 2,000 kronor skulle tilldelas en teologie studerande vid akademien samt årliga räntan å 120 kronor tillfalla den, som hade bestyret med medlens förvaltning mot redovisning — anmält hurusom ur nämnda fond år 1883 till dåvarande öfverstelöjtnanten H. von Hall utlånats 1,500 kronor mot skuldebref och säkerhet af borgen utaf f. d. öfverstelöjtnanten B. Mörcke och majoren A. Hall, dervid för såväl låntaga-ren som löftesmännen aflemnats vederbörliga vederhäftighetsbevis; att samtliga dessa tre varit inom orten aktade män, om hvilkas förmåga att fullgöra sina för-bindelser, för såvidt I kunnat utröna, anledning till tvifvel ej förefans; att de emellertid samtliga gjort konkurs år 1888; att för fondens fordran, hvilken bevakats i alla tre konkurserna och, sedan löftesmännen Mörcke och A. Hall afidit, jemväl i dessas urarfvakonkurser, utdelning allenast i H. von Halls och A. Halls konkurser bekommits med tillhopa endast 406 kronor 58 öre, hvaraf 110 kronor 28 öre ansetts vara kapitalafbetalning; att då vid tiden för den stipendieutdelning, som skulle ega rum närmast efter konkursernas

början eller i slutet af år 1888, räntan å endast en fjerdedel af fondens kapital funnits till förfogande, någon utdelning af stipendiet icke vidare egt rum, utan inflytande räntor, deribland jemväl räntan å den till ersättning för förvaltningen afsedda delen af fonden, reserverats och så snart de influtit, gjorts räntebärande genom utlåning; att vid 1898 års slut fondens kapital utgjort 730 kronor 28 öre, återstående fordran hos H. von Hall oberäknad, och beloppet af reserverade räntor 922 kronor 64 öre; att det på grund af vidtagna lagsökningsåtgärder finge antagas, att icke ens någon del af nämnda återstående fordran kunde från låntagaren utbekommas; samt att, om räntorna framgent såsom hittills reserverades, det sannolikt komme att dröja 5 till 6 år intilldess räntorna och fondens behållna kapital tillsammans uppginge till fondens ursprungliga belopp, 2,120 kronor;

och hafven I vidare i den underdåniga skrifvelsen hemställt, det Oss täcktes dels godkänna Edert hittills iakttagna förfarande att inställa utdelning af stipendium ur Forssbladiska donationsfonden och reservera räntorna, dels ock lemna föreskrift, huru med fondens räntor framdeles skulle förfaras;

uti hvilket ärende Justitiekanslersemetet, efter nådig remiss, sig yttrat.

Vid föredragning af detta ärende hafva WI, i enlighet med hvad Justitiekanslersemetet tillstyrkt, funnit godt, med godkännande af Eder åtgärd att inställa stipendieutdelningen, i nåder bestämma, att de inflytande räntorna skola fortfarande besparas, intill dess fonden genom räntornas läggande till kapitalet erhållit en behållning motsvarande fondens ursprungliga kapitalbelopp, 2,120 kronor, samt att derefter stipendieutdelning så snart ske kan åter skall vidtaga; och hafva WI tillika, jemväl på Justitiekanslersemetets hemställan, funnit godt föreskrifva, att Forssbladiska fondens medel hädanefter icke må göras räntebärande annorledes än genom medlens utlåning mot fullgod säkerhet af inteckning i fastighet inom halfva taxeringsvärdet eller pant af svenska statens eller allmänna hypoteksbankens eller andra dermed till säkerheten jemförliga räntebärande obligationer eller ock genom inköp af dylika obligationer eller genom insättning i bankinrättning, som har af Oss fastställt reglemente och åtnjuter allmänt förtroende.

Hvilket WI Eder till svar och efterrättelse härigenom meddela.

Stockholms Slott den 5 Maj 1899.

Under Hans Maj:ts

Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF.

*Nils Claëson.*

Vidimeras ex officio:

*Gustaf Bring.*

Bilaga 2.

Utdrag af protokollet,  
hållet i Skara Domkapitel den  
8 November 1899.

§ 33. Företeddes ett af stadsfogden i Upsala G. Pettersson den 12 Juli 1899 utfärdadt bevis, att vid hos f. d. Öfverstelöjtnanten Hj. von Hall anställt utmätningsförsök för uttagande af den Domkapitlet tillkommande fordran, kronor 1,389:72 jemte ränta, hos bemälde von Hall icke anträffats några utmätningsbara tillgångar.

I sammanhang härmed meddelades af kassaförvaltaren Lektor Sv. Dahlgren, att v. Hall i skrifvelse till honom gjort hemställan om beviljande af sådant ackord beträffande ifrågavarande lån, att v. Hall hade att årligen erlägga 100 kronor intill dess han betalt 546 kronor 72 öre eller 50 procent af kapitalskulden, sedan derifrån frändragits hvad som erhållits genom utdelning i hans och hans borgesmäns konkurser, men att såväl återstående kapitalskuld som all ränteskuld eftergäfvos.

Domkapitlet fann ärendet för närvarande icke till vidare åtgärd eller yttrande från dess sida föranleda.

Rätt utdraget betygar

ex officio:

*Gustaf Bring.*

**Westerås Domkapitels**

underdåniga utlåtande i anledning af  
Riksdagens Revisorers anmärkning rörande tiden för Westerås högre allmänna läroverks räkenskapers inlemnande.

Till Konungen.

Anbefaldt att efter vederbörandes hörande inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers anmärkning rörande tiden för inlemnande af Westerås högre allmänna läroverks räkenskap för 1898, får Domkapitlet, med insändande af dåvarande rektors förklaring, för sin del tillägga, att då Domkapitlet icke har sig ålagdt att insända samma räkenskaper förr än inom den 1:a Juli och således för sin åtgärd haft god tid äfven efter

det räkenskaperna från läroverket inkommit, samt den tid, hvarmed räkenskapernas inlemnande från läroverket öfverskridit den därför bestämda dagen, i förhållande till den tid, inom hvilken Domkapitlet haft att desamma insända, varit jemförelsevis kort, Domkapitlet icke ansett sig till följd af ifrågavarande dröjsmål hafva haft anledning till erinran.

Vesterås Domkapitel den 3 Januari 1900.

Underdånigst:

J. A. EKMAN.

J. H. BJÖRNSTRÖM.

TH. AF BILLBERGH.

JOSEF LIND.

FR. ARVEDSON.

*Ludwig Mossberg.*

**Rektorns vid Vesterås allmänna  
läroverk**

yttrande.

Till högvördiga Domkapitlet i Vesterås.

Såsom förklaring beträffande Riksdagens Revisorers anmärkning rörande tiden för inlemnande af Vesterås högre allmänna läroverks räkenskap för år 1898 har jag att anföra endast följande: att räkenskapen var i koncept färdig den 31 December 1898, samt att äfven under många föregående år tiden för dess inlemnande öfverskridits, utan att häraf någon olägenhet orsakats.

Vesterås den 2 Januari 1900.

*C. A. Brolén.*

### **Universitetskanslerns**

underdåniga utlåtande med anledning  
af Riksdagens Revisorers anmärkning  
i fråga om anslaget till universitets-  
bibliotekets i Lund om- och tillbyggnad.

Till Konungen.

Genom nådig remiss den 8 December 1899 å transsumt af Riksdagens Revisorers den 30 November samma år afgifna berättelse om verkställd gransk-

ning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 har Eders Kongl. Maj:t anbefalt Kanslers Embetet för Rikets Universitet att till Eders Kongl. Maj:t inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers jemlikt ofvannämnda transsumt gjorda anmärkning i fråga om det af 1897 års riksdag beviljade anslaget till ny- och tillbyggnad af universitetsbiblioteket i Lund m. m.; och får Kanslers Embetet, som med anledning häraf infordrat det större Akademiska Konsistoriets i Lund yttrande och förklaring, med bifogande af detta yttrande jemte dertill hörande utdrag af Lunds Universitets Drätselnämnds protokoll den 20 December 1899 och med återställande af remissakten, för sin del såsom eget underdånigt utlåtande åberopa hvad Konsistoriet och Drätselnämnden i ärendet upplyst och anfört, till hvilket Kanslers Embetet icke har något att tillägga.

Stockholm den 17 Januari 1900.

Underdånigst:

G. F. GILLJAM.

*Carl Rogberg.*

**Större Akademiska Konsistoriets i Lund**  
yttrande.

Till Kanslers Embetet vid Rikets Universitet.

Det Större Konsistoriet vid Lunds Universitet har blifvit anbefaldt att efter vederbörandes hörande inkomma till Kanslers Embetet med yttrande i anledning af Riksdagens Revisorers i närlagda transsumt gjorda framställning; och får Konsistoriet, som häröfver inhemtat Drätselnämndens yttrande vördsamt såsom eget yttrande åberopa hvad Drätselnämnden anfört i dess här bilagda protokoll.

Lund den 12 Januari 1900.

På det Större Konsistoriets vägnar:

MAGNUS BLIX.

*Otto Ernberg.*

Bilaga.

Utdrag af protokollet  
hållet hos Drätselnämnden vid  
Kongl. Universitetet i Lund  
den 20 December 1899.

§ 215. Drätselnämnden hade anmodats att till det Större Konsistoriet inkomma med yttrande i anledning deraf, att Riksdagens Revisorer uti sin den 30 sistlidne November afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 framställt anmärkning derom, att sedan 1897 års riksdag till ny- och tillbyggnad för härvarande universitetsbibliotek anvisat ett anslag å 168,000 kronor att utgå med ena hälften under 1898 och med andra hälften under 1899, Revisorerne vid besök härstädes inhemtat, att, ehuruval anslagsbeloppen blifvit af Universitetet lyftade, berörda byggnadsarbete, hvilket vid anslagets äskande förklarats icke kunna utan allvarsamma olägenheter uppskjutas, ännu icke blifvit påbörjadt, dertill anledningen för Revisorerne uppgifvits vara, att sedan under hösten 1897 Drätselnämnden utbjudit arbetets utförande på entreprenad, men de inkomna anbuden befunnits sluta på betydligt högre belopp än de beräknade samt i följd deraf Drätselnämnden låtit uppgöra förslag till förenklingar i de ursprungliga ritningarne, vid arbetets förnyade utbudande på entreprenad det lägsta inkomna anbudet med 34,500 kronor öfverstigit det beviljade anslaget, hvartill ytterligare komme den omständigheten, att under tiden allt starkare framträdtt önskvärdheten af en helt och hållet ny biblioteksbyggnad, derför kostnaden beräknats uppgå till 475,814 kronor.

Med anledning af hvad Riksdagens Revisorer sålunda anmärkt, ville Drätselnämnden, som till fullo kunde vitsorda rigtigheten af de i Revisorerne berättelse omförmälda omständigheter, hvilka angifvits såsom vållande till det anmärkta förhållandet, för sin del erinra, dels att ifrågavarande af Universitetet lyftade anslagsbelopp ofördröjligen insatts i bankinrättning och, särskildt bokförda, derstädes fortfarande innestodo såväl till kapital som ränta, dels ock att de olägenheter, hvilka vid berörda anslags äskande framhållits vara förenade med ett dröjsmål i byggnadsarbetets utförande, ännu voro förhanden och under tiden blifvit än ytterligare känbara, i det att en betydande del af de böcker m. m., som ej kunnat erhålla plats i den nuvarande biblioteksbyggnaden, måst provisoriskt inrymmas och magasineras i den gamla anatomisalsbyggnaden, dit eljest enligt vederbörandes beslut den geologiska institutionens samlingar skolat förflyttas från sin ytterst trånga och otidsenliga lokal i nedre våningen af den byggnad, som i öfrigt disponeras af den zoologiska institutionen,

hvilken i sin ordning derigenom skulle fått sitt behof af ökad utrymme tillgodosedd.

I öfrigt ansåg sig Drätselnämnden allenast böra hänvisa till den utförliga redogörelse för de på förevarande fråga inverkan omständigheter, hvilken innehölls uti den af det Större Konsistoriet till Kongl. Maj:t ingifna underdåniga framställningen om anslag till en helt och hållet ny byggnad för Universitetsbiblioteket.

Ur protokollet  
*Ivar Löwegren.*

### Universitetskanslerns

underdåniga utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers anmärkning angående saknad af möbler m. m. i patologiska institutionens i Lund rättsmedicinska afdelning.

Till Konungen.

Genom nådig remiss den 8 December 1899 å transsumt af Riksdagens Revisorers den 30 November samma år afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 har Eders Kongl. Maj:t anbefalt Kanslers Embetet för Rikets Universitet att till Eders Kongl. Maj:t inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers jemlikt ofvannämnda transsumt gjorda anmärkning i fråga om saknad af möbler och all slags inredning i den anatomiska institutionens i Lund rättsmedicinska afdelning; och får Kanslers Embetet, som med anledning häraf infordrat det större Akademiska Konsistoriets derstädes yttrande och förklaring, med bifogande af detta yttrande jemte dertill hörande skriftliga förklaring af dervarande Medicinska Fakultet och med återställande af remissakten, för sin del såsom eget underdånigt utlåtande åberopa hvad Konsistoriet och Medicinska Fakulteten i ärendet upplyst och anfört, till hvilket Kanslers Embetet icke har något att tillägga.

Stockholm den 17 Januari 1900.

Underdånigst:  
G. F. GILLJAM.

*Carl Rogberg.*

**Större Akademiska Konsistoriets i Lund**  
yttrande.

Till Kanslers Embetet vid Rikets Universitet.

Det Större Konsistoriet vid Lunds Universitet har blifvit anbefaldt att efter vederbörandes hörande inkomma till Kanslers Embetet med yttrande i anledning af Riksdagens Revisorers i närlagda transsumt gjorda framställning; och får Konsistoriet, som häröfver inhemtat Medicinska Fakultetens yttrande, värdsamt såsom eget yttrande åberopa hvad Fakulteten anfört i dess här bifogade skrifvelse.

Lund den 12 Januari 1900.

På det Större Konsistoriets vägnar:

MAGNUS BLIX.

*Otto Ernberg.*

**Medicinska Fakultetens i Lund**  
yttrande.

Till det Större Akademiska Konsistoriet i Lund.

Medicinska Fakulteten, som blifvit anmodad inkomma med yttrande i anledning deraf, att Riksdagens Revisorer, som besökt Anatomiska Institutionen i Lund, anmärkt, att de två rum, hvilka äro afsedda för den rättsmedicinska undervisningen, "saknade möbler och all slags inredning", får härmed erinra, att Fakulteten, som är väl medveten om detta förhållande, hvilket beror derpå, att inga medel finnas anslagna åt den rättsmedicinska institutionen, hvarken för dess utrustning eller löpande utgifter, redan år 1897 och senast 1899 gjort hemställan om dylika medels beredande, och att Konsistoriet också bland årets riksdagspetita upptagit en underdånig anslagsbegäran uti ifrågavarande syfte.

Lund den 5 Januari 1900.

Å Medicinska Fakultetens vägnar:

HJ. LINDGREN.

Dekanus.

*A. Malm.*

## Kuratorernes öfver Kongl. och Hvitfeldtska stipendieinrättningen

underdåniga utlåtande i anledning af  
Riksdagens Revisorers anmärkningar  
rörande inrättningen.

Till Konungen.

I nådig remiss den 8 December nästlidet år har Eders Kongl. Maj:t anbefalt Kuratorerne öfver Kongl. och Hvitfeldtska Stipendii-inrättningen att inkomma med underdånigt utlåtande, i anledning af hvad Riksdagens revisorer i sin den 30 November 1899 afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 anmärkt under åttonde hufvudtiteln beträffande Stipendii-inrättningen, och få Kuratorerne till åtlydnad häraf i underdånighet anföra följande.

Revisorerne hafva funnit det anmärkningsvärdt, att afkastningen af de Stipendii-inrättningen tillhörande, till förmån för vissa bland den studerande ungdomen i Göteborg testamenterade och donerade hemman och lägenheter numera på grund af en del under tidernas lopp gjorda föreskrifter och förordnanden droges till ändamål, som antingen alldeles icke eller endast medelbart stode i samband med de vid donationerna fästade bestämmelser och detta till så stor del, att med anledning deraf samt till följd af de dryga förvaltningskostnaderna och gjorda besparingar endast 37,63 procent af afkastningen i arrenden och räntor blifvit såsom stipendier till studerande ungdom utdelade, och hafva revisorerne fäst uppmärksamhet härpå, med erinran tillika att det syntes revisorerne lämpligt och önskvärdt, att en revision af gällande föreskrifter om användningen af Stipendii-inrättningens medel företoges.

Väl hafva såsom revisorerne framhållit Stipendii-inrättningens inkomster i viss mån blifvit använde till ändamål, hvilka endast medelbart haft samband med de vid donationerna fästade bestämmelser, men detta förfarande har med nödvändighet föranledts dels af de ofullständiga bestämmelserna i Margareta Hvitfeldts testamente och dels hufvudsakligen af de väsentligt förändrade förhållanden, som under Stipendii-inrättningens mer än tvåhundraåriga tillvaro efter hand inträddt.

Afkastningen af stipendie-inrättningens tillgångar uppgå i närvarande tid till ett belopp, som är mångdubbelt större än det, hvartill densamma vid inrättningens stiftande beräknades skola uppgå. Det ligger därför i öppen dag, att det varit hvarken lämpligt eller gagneligt att använda hela denna afkastning allenast till direkta understöd åt den studerande ungdomen vid Göteborgs gymnasium, äfven om en sträng tolkning af Margareta Hvitfeldts

testamente skulle anses bjuda en sådan användning. Redan sedan många år tillbaka har det därför ansetts nödigt, att bestämmelser lemnades om användningen af Stipendii-inrättningens medel för ändamål, hvilka på samma gång de främjade Stipendii-inrättningens innersta syfte, "den studerande ungdomens vid Göteborgs gymnasium önskeliga och kristeliga information uti bokliga konster till framtida gagn", likväl icke stode i strid mot testamentets föreskrifter. I sådant syfte hafva under tidernas lopp utfärdats ett stort antal särskilda nådiga föreskrifter och enligt Kuratorernes förmenande hafva dylika åtgärder långt ifrån att förrycka inrättningens syfte i stället väsentligen främjat detsamma.

Kuratorerne tillåta sig i detta sammanhang i underdånighet erinra, att såväl de utgifter, hvilka af revisorerne blifvit ansedde såsom antingen icke alls eller ock endast medelbart stående i samband med de vid donationerna fästade bestämmelser, som ock öfriga Stipendii-inrättningens utgifter, hvilka icke äro att anse såsom tillfälliga förvaltningskostnader, grunda sig på och blifvit verkställda i fullständig öfverensstämmelse med därför utfärdade särskilda nådiga medgifvanden, hvadan Kuratorerne i fråga om användningen af Stipendii-inrättningens medel i intet afseende öfverskridit sin befogenhet.

I fråga om den besparing af Stipendii-inrättningens medel, som under år 1898 uppkommit, hafva väl Kuratorerne funnit densamma afsevärd, men Kuratorerne hafva i detta afseende endast haft att ställa sig till efterrättelse de därför i nådiga brevet den 14 juni 1872 gifna föreskrifter.

Frågan om en ökning af de nu utgående stipendierna har för Kuratorerne ingalunda varit främmande, men behöfligheten och lämpligheten af en sådan åtgärd hafva synts Kuratorerne mycket tvifvelaktiga, åtminstone för närvarande och särskildt hvad angår de så kallade klassificerade stipendierna. Vid ett och annat tillfälle har det till och med, enligt hvad Kuratorerne inhemtat, visat sig svårt att i synnerhet till de Bohuslänska stipendierna finna ett tillräckligt antal i alla afseenden fullt kvalificerade stipendiater; och det torde ej heller kunna förnekas, att utsigten att komma i åtnjutande af ett så väsentligt understöd som de Hvitfeldtska stipendierna, innebär för ynglingar, hvilkas begåfning och anlag bättre lämpa sig för andra värf än studier, en lockelse att inträda på studiebanan.

Då emellertid Stipendii-inrättningens inkomster sedan den tid, då allmänna bestämmelser om deras användning senast gäfvos, väsentligt ökats, finna Kuratorerne en revision af dessa bestämmelser lämplig, om derigenom ett bättre tillgodoseende af Stipendii-inrättningens syfte kunde ernås, men Kuratorerne anse sig dock böra uttala den mening, att ett sådant mål icke torde kunna, på sätt revisorerne synts förmena, vinnas genom en ökad stipendie-

utdelning, åtminstone till den vid de högre allmänna läroverken härstädes studerande ungdomen.

Såsom en bidragande orsak till den förhållandevis ringa stipendieutdelningen hafva revisorerne jemväl framhållit de dryga förvaltningskostnaderna. Redan vid ett föregående tillfälle, nemligen vid vederbörande Statsrevisorers granskning af 1889 års förvaltning har en liknande anmärkning gjorts och Kuratorerne tillåta sig nu i underdånighet åberopa, hvad Kuratorerne till bemötande af anmärkningen då anförde, nemligen att Kuratorerne för sina mödor, sin omtanke och sitt ansvar för Stipendii-inrättningens förvaltning icke åtnjuta någon ersättning, att de nådiga beslut, genom hvilka lönerna för Stipendii-inrättningens tjenstemän och betjente blifvit till beloppet bestämda, föregåtts af och grunda sig på fullständiga utredningar rörande de med tjenstebefattningarne förenade åligganden och bestyr samt att det vill synas Kuratorerne, som om Riksdagens revisorer icke tagit tillbörlig hänsyn till beskaffenheten, omfånget och betydelsen af stipendie-inrättningens förvaltning. Kuratorerne anse sig endast böra tillägga, att dessa skäl äro nu än mera talande, enär såväl Kuratorernes som tjenstemännens arbete för förvaltningen sedan nämnda tid mer än fördubblats. Så utgjorde exempelvis antalet af de till Kuratorerne inkomna ärendena år 1889 95 stycken men uppgingo sistlidet år till 228. I öfrigt är det ju uppenbart, att då Stipendii-inrättningen har under sin förvaltning jordegendomar, omfattande mera än 140 hela hemman förutom en del särskildt skattlagda torp och lägenheter, hvilka egendomar brukas af nära 700 åboar, äfvensom ett stort antal fiskelägen, å hvilka upplåtits nära 2,000 tomter till bebyggande, en sådan förvaltning måste betinga afsevärda kostnader. En omständighet som särskildt under senare tider ökat förvaltningsarbetet är den i stark utveckling stadda stenindustrien inom länet. Då Kuratorerne för närvarande meddelat upplåtelse af närmare ett hundratal stenhuggerirättigheter, kräfver numera ensamt denna gren af förvaltningen ett både mödosamt och tidsödande arbete för åstadkommande af behörig kontroll och tillsyn.

Kuratorerne tillåta sig i underdånighet jemväl erinra att en donation sådan som den Kongl. och Hvitfeldtska ingalunda är att i afseende å kostnaderna för förvaltningen jemföra med andra donationer, hvilkas hela eller hufvudsakliga egendom består i penningar eller värdepapper, ty gifvetvis kunna dessa sistnämnda donationer förvaltas för ett förhållandevis mycket ringa belopp.

Revisorernes anmärkning rörande förvaltningskostnaderna synes alltså Kuratorerne fullständigt obefogad och Kuratorerne våga i motsats dertill i underdånighet framhålla, att förvaltningskostnaderna äro i förhållande till det omfattande arbete, förvaltningen kräfver, särdeles låga.

Hvad slutligen angår revisorernes anmärkning, att vid räkenskaperna

icke fogats någon specifik uppgift å Stipendii-inrättningens utarrenderade egendomar och de influtna arrendebeloppen, få Kuratorerne meddela, att en sådan uppgift finnes i räkenskaperna för flere af de senaste åren och jemväl för år 1898 intagen, i det att å första debetsidan af gymnasii-ombudsmannens specialräkning under rubriken: "ordinarie uppbörd, arrendemedel", finnes för hvar och en af de utarrenderade egendomarne, till antalet fyra, uppgift å namn, omfattning i särskilda hemman eller hemmansdelar, belägenhet och arrendeafgift.

Någon annan uppgift än den ifrågavarande, hvilken antagligen undgått revisorernes uppmärksamhet, torde icke vara erforderlig, då man af densamma med lätthet kan finna, hur stor del af Stipendii-inrättningens egendom i dess helhet är utarrenderad och i hvad förhållande inkomsten från denna del står till inkomsten från den öfriga under åborätt upplåtna.

Göteborg den 13 Januari 1900.

Underdånigst:

GUST. LAGERBRING. E. H. RODHE. F. M. COLLIANDER.

*Otto Graffman.*

**Direktionens öfver  
Gymnastiska centralinstitutet**

underdåniga utlåtande i anledning af  
Riksdagens Revisorers anmärkning an-  
gående särskild kostnad för biträde  
vid betygsutskrifning m. m. vid insti-  
tutet.

Till Konungen.

Genom nådig Remiss af den 8 sistlidne December har Eders Kongl. Maj:t anbefalt Direktionen öfver Kongl. Gymnastiska centralinstitutet att inkomma med underdånigt utlåtande i anledning af en af Riksdagens revisorer gjord anmärkning, att då det, enligt gällande stadga för nämnda institut, tillkommer den vid institutet anställda sekreteraren och räkenskapsföraren att fullgöra de med sådana befattningar i allmänhet förenade åligganden, och då betygsutskrifning och betygs införande i examensbok utan tvifvel torde vara att hänföra till sådana åligganden, särskild kostnad utgått för dylikt arbete.

Till åtlydnad häraf får Direktionen beträffande betygsutskrifningen i underdånighet nämna, att det för tydlighetens skull och för att gifva de utfärdade betygsdiplomen en prydlig och mot deras uppställning och typografiska utstyrsel i öfrigt svarande form varit under en längre följd af år brukligt att låta en i textning kunnig person å betygen utskrifva elevernas titlar och

namn. Med afseende å betygens införande i examensboken och härmed för-  
enad kostnad får Direktionen underdånigst anföra, att under det år, som den  
verkställda granskningen omfattar, den ordinarie sekreteraren var på grund af  
kommendering i utländsk krigstjänst permitterad, att under föregående och  
efterföljande år dylikt införande af sekreteraren alltid verkstälts, och att det  
tillkom den tjänstförrättande sekreteraren att snart sagdt omedelbart efter  
öfvertagande af omförmälta befattning utskrifva och i examensboken införa  
elevernans i de olika kurserna betyg, vid hvilket arbete han med hänsyn till  
mindre vana och särskildt i afsigt att genom noggrann kollationering före-  
komma fel och oriktigheter vid betygens införande ansåg sig böra anlita biträde.

Remisshandlingen återställes härhos i underdånighet.

Stockholm den 15 Januari 1900.

Underdånigst

HEMMING GADD.

SIXTEN VON FRIESEN.

Z. RUDBECK.

KLAS LINROTH.

*G. W. v. Heideman.*

### Medicinalstyrelsens

underdåniga utlåtande angående Riks-  
dagens Revisorers framställningar i  
fråga om indragning af Malmö asyl  
samt införande af ett likartadt redo-  
visningssätt beträffande de vid hospi-  
talen utbetalade arbets- och flitpen-  
ningar.

Till Konungen.

Genom nådig remiss den 8 December nästlidna år har Eders Kongl.  
Maj:t befalt Medicinalstyrelsen att inkomma med underdånigt utlåtande i an-  
ledning af Riksdagens Revisorers, på sätt tvenne bilagda transsumt af revi-  
sionsberättelsen för år 1898 utvisade, gjorda framställningar rörande indrag-  
ning af Malmö asyl äfvensom införande af ett likartadt redovisningssätt be-  
träffande de vid hospitalen utbetalda arbets- och flitpenningar.

Beträffande frågan om indragning af Malmö asyl hafva enligt det ena  
af ifrågavarande transsumt Riksdagens Revisorer i sin berättelse — med er-  
inran derom att Riksdagens Revisorer redan i berättelsen för år 1893 fram-  
hållit, att de för Malmö asyl upplåtna lokaler vore synnerligen bristfälliga  
samt att särskildt mansafdelningen befans i så dåligt skick, så väl i fråga

om lokalernas beskaffenhet, läge och bofällighet som i afseende å eldfara och möjligheten till patienternas öfvervakande, att ett snart förverkligande af asylens ifrågasatta indragning och patienternas förflyttning till annan plats syntes af behovet påkalladt; samt att Medicinalstyrelsen i sitt häröfver afgifna yttrande, bland annat, förklarar, att Styrelsen lika med Revisorerna ansåge, att Malmö asyl borde indragas men *icke förr* än tillräckligt antal platser kunnat annorstädes beredas för vård af de många sinnessjuka, som saknade nödig vård på grund af brist på för dem lediga platser — anført, att Revisorerna ansåge sig böra ånyo ifrågasätta indragning af denna asyl, hvilken, gammal, bristfällig och med dålig värmeledning försedd, icke lemnade tillfälle till beredande af sådan hospitalsvård, som numera ansåges böra åstadkommas; och hafva Revisorerna derjemte framhållit, att den tomt, hvarå asylen vore belägen, innehölle en areal af 10 qvadratref, 34 qvadratstänger, 50 qvadratfot eller i nu gällande mått 9,119,1 qvadratmeter; samt att, då denna vidsträckta tomts läge vore centralt, vid densammas försäljning ett så högt pris torde kunna betingas, att annan rymligare, fullt tidsenlig asyl torde kunna för försäljningssumman utan särskild kostnad för statsverket uppföras å annan lämpligare plats, exempelvis invid Vexjö hospital, der fullt tillräcklig kronomark kunde för ändamålet disponeras, hvadan frågan om ett utbyte af Malmö asyl mot en annan syntes Revisorerna icke längre böra undanskjutas.

Med anledning af denna Revisorernes framställning får Medicinalstyrelsen anföra:

*att* undertecknad Linroth i anledning af iakttagelser vid inspektion å Malmö asyl den 22 April 1899 till Styrelsen den 31 sistlidne Oktober ingifvit en P. M., hvilken härmed i bestyrkt afskrift bifogas, deruti på angifna skäl föreslås, att Styrelsen i underdånig skrifvelse måtte hemställa, det Eders Kongl. Maj:t täcktes besluta, att, i sammanhang med öppnandet af den nya asylen för sinnessjuka vid Upsala, mansafdelningen vid Malmö asyl skulle indragas, äfvensom uppdraga åt Styrelsen att vidtaga de åtgärder, som för indragningens verkställande kunde blifva erforderliga;

*att* Direktionen för Malmö asyl, som den 5 innevarande månad afgifvit yttrande, hvaraf bestyrkt afskrift jemväl bifogas, såväl öfver ofvanberörda förslag till indragning af asylens mansafdelning som det af Revisorerna väckta förslaget om förflyttning af asylen till annan plats, hufvudsakligen med hänsyn till den rådande stora bristen på platser för de sinnessjuka ansett sig icke kunna förorda förslaget om mansafdelningens utrymmande;

*att* Öfverläkaren vid anstalten, Professoren S. Ödman vid ärendets behandling inom direktionen emellertid varit af olika mening med flertalet och förklarar sig biträda förslaget om indragning af mansafdelningen vid Malmö asyl, om icke i dess helhet, så åtminstone till större delen, men på anförda

grunder ansett, att asylens qvinliga patienter borde förflyttas och att de der-  
efter lediga lokalerna borde begagnas för vård af sinnessjuka män;

*samt att* Styrelsen för egen del hyser samma uppfattning, som af under-  
tecknad Linroth i ofvanberörda P. M. uttalats, och därför uti särskild under-  
dånig skrifvelse gjort framställning i det uti nämnda P. M. angifna syfte. —

Enligt det andra af de till Styrelsen remitterade transsumten hafva Riks-  
dagens Revisorer i sin ifrågavarande berättelse fästat uppmärksamheten på de  
olika former, som vid hospitalen gjorde sig gällande i fråga om utanordning,  
utbetalning och qvittering af patienternas arbets- och flitpenningar, och hafva  
Revisorerne härpå anfört åtskilliga exempel, hvarjemte Revisorerne uttalat önsk-  
värdheten deraf, att ett likartadt redovisningssätt beträffande de vid hospitalen  
utbetalda arbets- och flitpenningarne måtte varda vid samtliga hospitalen in-  
fördt samt att redovisningen måtte varda så anordnad, att deraf tydligen  
kunde utrönas, att beloppen kommit patienterna till godo.

Med anledning häraf får Medicinalstyrelsen anföra:

*att* vissa Föreskrifter i det af Revisorerne åsyftade ändamålet finnas med-  
delade genom Medicinalstyrelsens cirkulär den 17 Oktober 1881 och den 30  
December 1892;

*att* i sistnämnda cirkulär stadgas, bland annat, att månadslistorna öfver  
patienternas arbetsförtjenst skola uppgöras af uppsyningsmännen och förestån-  
derskorna hvar för sin afdelning, af dem underskrifvas och de första dagarne  
af nästföljande månad i komplett skick öfverlemnas till sysslomannen; att vidare  
dessa listor jemte den specifikation, som i dem är inrymd, skola förseas med  
en kolumn, i hvilken för hvar och en patient angifves det under månaden ut-  
tagna beloppet flitpenningar; samt att vederbörande läkare skall å listorna  
attestera de belopp, som för patienternas räkning uttagas;

*att* de af Revisorerne uppmärksammade olikheterna vid skilda hospital,  
synas bero på ett mindre bokstafligt följande af de sålunda lemnade före-  
skrifterna i fråga om dagsverkslistornas undertecknande och formen för läkarnes  
attestat;

*samt att* Styrelsen emellertid vidtagit förberedande åtgärd för åväga-  
bringande af den rättelse och nående af det ytterligare mål Revisorerne afsett.

De remitterade handlingarna återställas härmed.

Stockholm den 10 Januari 1900.

Underdånigst

KLAS LINROTH.

G. BOLLING.

R. A. WAWRENSKY.

G. DUNÉR.

*Anton Holmberg.*

Bilagor.

*Afskrift.*

*P. M. angående utrymmande af mansafdelningen vid Malmö asyl för sinnessjuka.*

Vid den inspektion, som af undertecknad å Medicinalstyrelsens vägnar den 22 sistlidne April förrättades vid Malmö asyl för sinnessjuka, kom jag till den öfvertygelsen, att denna anstalt, eller åtminstone dess afdelning för manliga patienter, befinner sig i så underhålligt skick, att den icke blott icke vidare kan anses för sitt ändamål tjenlig, utan att ett fortsatt bruk deraf numera icke ens är svenska staten fullt värdigt. Jag vill därför här framlägga såväl de omständigheter, hvarpå jag stöder detta omdöme, som äfven förslag till de åtgärder, jag anser böra vidtagas för missförhållandets afhjelpande.

Malmö asyl för sinnessjuka ligger så godt som midt i staden, på alla fyra sidorna omgifven af gator. Men anstalten är icke ens ensam egare till det af samma gator bildade qvarteret, utan i hörnen deraf ligga enskilda egendomar, hvilka så belägna som de äro omedelbart intill anstalten, icke kunna annat än verka störande för densamma. Några sjukrum samt en matsal för patienter äro belägna omedelbart intill en af gatorna i ett envåningshus, på hvars fönster förbipasserande med lätthet kunna knacka. Ej heller kan vederbörlig nytta dragas af de så belägna fönstren, då deras rutor måste hafva matt glas, och de icke kunna hållas öppna så som ventilationsbehovet kräfver. — Områdets areal belöper sig till allenast 9,175 m.<sup>2</sup> (= 104,048 qv. fot), således blott 52,3 m.<sup>2</sup> för hvar och en af asylens 175 patienter. Då äfven byggnaderna stå på sagda areal och icke ringa plats behöfves för promenadgårdarna för oroliga sjuke, kan enhvar lätt inse, att föga utrymme skall vara öfrigt för trädgårds- eller jordbruk, som på andra anstalter utgöra så viktiga beståndsdelar af anordningarne för patienternas sysselsättande. Mot Malmö asyl kan också med fog anmärkas, att de arbetsföra patienterna allt för mycket få vistas inom hus.

Äro redan de så att säga yttre villkoren för sjukvården i ögonen fallande olämpliga, så te sig förhållandena än värre, då man tager kännedom om de lokaler, der de sjuke männen äro inhysta. Att byggnaderna äro gamla och i många afseenden i dåligt skick kunde möjligen afhjelpas genom grundlig renowering, men någon mera omfattande reparation har man icke velat göra, då frågan om afdelningens utrymmande länge stått på dagordningen. En reparation skulle för öfrigt icke kunna inverka på det otillräckliga utrymmet och den i hög grad otjenliga inredningen. I ofvannämnda invid Rundels-

gatan liggande byggnad finnas flere sjukrum, som hafva allenast 2,4 meters (= 8 fots) höjd till taket. De här inhysta patienterna disponera icke mera än 2,6 kvadratmeters golfyta per man, under det att minst det dubbla eljest anses behöfligt. Rymden per patient uppgår till blott 6,3 kubikmeter, under det att man vid nybyggnad, enligt nutida principer, icke gerna kan räkna mindre än 17—20 kubikmeter, således det tredubbla. På detta sätt äro emellertid 33 patienter inrymda.

Ännu olyckligare är emellertid tillståndet på cellafdelningarna. Den byggnad, der dessa afdelningar äro inrymda, innehåller tvenne våningar. I bottenvåningen, hvilken delvis begränsas af trånga gårdar, så att blott sparsam dager der har tillträde, ligga utom några andra lägenheter 21 celler, deraf 15 på ömse sidor om en smal korridor, hvilken — ehuru han ligger i omedelbar förbindelse med isoleringsrummen för anstaltens osnyggaste och mest stormande patienter — måste tjena såsom dag- och matrum för dem bland afdelningens sjuke, hvilka icke anses behöfva isolering i cell. Bland sistnämnda 15 celler finnas icke mindre än 6, hvilka sakna annan dager än det sparsamma ljus, som kan tillföras dem genom små dageröppningar mot den redan i och för sig bristfälligt upplysta centralkorridoren. Af meranämnda celler måste dertill 3 tjenstgöra såsom passager till andra lägenheter. För cellerna finnes ingen annan uppvärmning än den, som alstras i tvenne jernungnar i korridoren, hvilket äfven uppgifves hafva till följd, att cellerna under vintern hålla sig mycket kalla. Vid sidan af här framhållna olägenheter, är det en mindre brist, att cellernas dimensioner betydligt understiga äfven de blygsammaste fordringar. Blott tvenne bland dem mäta omkring 20 kubikmeter; de öfriga 13 hålla i medeltal blott 12,5 kubikmeter (L. 2,8 Br. 1,6 H. 2,8) -- mått som, då det gäller enskilda rum, ingen numera lär kunna gilla.

I samma våning, men afskilda från de öfriga cellerna, ligga sex sådana, hvilka emellertid icke äro rymligare än de minsta af nyssnämnda isoleringsrum.

En trappa upp i samma byggnad ligga dels tvenne dagrum af ganska tillfredsställande beskaffenhet, dels en på egendomligt sätt inrättad sofrumsafdelning. Äro förstnämnda lägenheter oklanderliga, så vidlåda så mycket större brister den återstående delen af ifrågavarande våning, der ytterligare en cellafdelning fått sin plats och tillkommit så, att man uti ett rum med 40 kvadratmeters golfyta och 5,6 meters höjd utefter ena långväggen uppfört tvenne våningar celler, den ena ofvanpå den andra. Nedre raden innehåller 5, den öfre 4 celler, hvardera med samma små dimensioner, som de redan omtalade trånga cellerna i den andra afdelningen. Utefter öfre raden löper en mycket smal brygga med ett lågt räcke, till hvilken en trätrappa leder upp

från golfvet i det ursprungliga rummet. De olika cellerna, som begagnas endast nattetid, äro skilda från hvarandra allenast genom brädvägg, så att minsta ljud från någon af dem höres i dem allesammans. De hafva icke heller särskilda uppvärmningsapparater, utan få de alla sin värme från en större jernugn i den gemensamma delen af rummet, der ytterligare tvenne sängplatser anordnats. Skulle våldeld nattetid utbryta i denna del af byggnaden, kan det lätt blifva omöjligt att rädda de olyckliga patienter, som måste hysas i så högeligen otjenliga och så illa belägna rum.

Det torde vara öfverflödigt erinra derom, att äfven bilokalerna till sjukafdelningarna äro synnerligen underhaltiga. Badrum och klosetter lemna mycket öfrigt att önska både hvad läge och beskaffenhet i öfrigt angår. Sjukvaktarnes rum äro små och dåliga. Tekök saknas helt och hållet o. s. v.

Rummens underhaltiga beskaffenhet torde icke kunna undgå att återverka på sjukvården äfven i den mening, att sjukvaktarnes aktning för menniskovärdet hos sjuke, som inhysas på detta sätt, blifver mindre än på väl inrättade hospital. Uppsigten öfver patienterna på de till trängsel fyllda dag- och arbetsrummen syntes mig också slappare än annorstädes. På intet hospital har jag så som här sett patienter oblygt inför alla och utan att genast af betjeningen uppmärksammas öfva de vämjeligaste olater.

Afdelningen för qvinliga patienter på Malmö asyl lemna likaledes mycket öfrigt att önska och tål icke jemförelse med de nyare hospitalen. Överbefolkning råder äfven här och en och annan detalj är mycket underhaltig. Emellertid höjer sig denna afdelnings lokaler både i afseende på utrymme och belägenhet högst väsentligt öfver motsvarande lokaler på mansafdelningen. Tages härjemte i betraktande den större lättheten att på en sjukafdelning för kvinnor hålla snyggt och pryddig, än på en dylik för män, så är det lätt att finna, att behovet af förändringar här icke är så trängande, som hvad fallet är med mansafdelningen.

De här ofvan skildrade bristfälligheterna äro sedan lång tid både kända och uppmärksammade. Redan år 1844, således för 55 år sedan, uttalade en af Kongl. Maj:t förordnad komité af sakkunnige (Generaldirektören Ekströmer, Statskommissarien Tauvon och d:r C. U. Sondén) att anstalten i Malmö "hade det mest otjenliga läge, som för en inrättning af denna art kunde väljas", samt att den äfven vore illa lottad i afseende på utrymme, och liknade om-dömen hafva sedermera ofta uttalats. Äfven Riksdagens Herrar revisorer hafva uppmärksammat förhållandet och i sin berättelse om den år 1893 af dem verkställda granskning af statsverkets tillstånd m. m. yttrat, att särskildt mansafdelningen befanns "i så dåligt skick, såväl i fråga om lokalernas beskaffenhet, läge och bofällighet, som i afseende å eldfara och möjligheten till patienternas öfvervakande, att ett snart förverkligande af asylens ifrågasatta

indragning och patienternas förflyttning till annan plats synes af behovet påkalladt“. Ville man göra sig mödan att genomgå alla de berättelser öfver inspektionerna på anstalten, som under årens lopp afgifvits, skulle man också säkerligen finna att meningarne om densamma icke varit olika hos de visitatorer som under denna långa följd af år efterträtt hvarandra.

Enda skälet, hvarför Malmö asyl det oakadt allt hitintills bibehållits såsom vårdanstalt för sinnessjuke, är den stora brist på hospitalsplatser, som trots allt, som gjorts för att bereda ökad utrymme, hela tiden egt rum och fortfarande är att beklaga. Men under tiden har sinnessjukvården på ett högst glädjande sätt utvecklats och mer och mer humaniserats. Till följd häraf torde också bristerna vid Malmö asyl nu mera än förr vara i ögonen fallande, och det vill synas mig, som vore nu tiden inne att öfvergifva åtminstone mansafdelningen. På ingen privat vårdanstalt skulle liknande anordningar medgifvas, och iakttagas dylika bristfälligheter på kommunala anstalter, så uteblifver förvisso icke det skarpaste klander. Under sådana omständigheter kan det icke numera vara svenska staten värdigt att alltjemt inhysa sinnessjuka på en så underhållig anstalt som Malmö asyls mansafdelning. Det är sant, att 100-tals sinnessjuke äro anmälde till inträde på hospitalen utan att der finna plats, men enligt min mening äro patienterna på Malmö asyl knappast i mindre mån i behof af förbättrad vård, än de på länslasarettens sinnessjukafdelningar eller de på fattighusen här och hvar i landet provisoriskt intagna sinnessjuka.

Öppnandet af den nya asylén i Upsala med plats för 800 sinnessjuka är nära förestående. Detta tillfälle synes mig icke böra lemnas obegagnadt att nu tömma den för 87 platser beräknade mansafdelningen vid Malmö asyl, äfven om den genom Upsalaasylens fullbordande påräknade lättnaden för de andra hospitalen på sådant sätt icke skulle blifva så stor, som man väntat.

En del af de genom utrymningen ledigblifvande lokalerna skulle kunna användas för att öka det knappa utrymmet på qvinnoafdelningen, hvilken sålunda äfven skulle göra någon vinst på förändringen.

Det är visserligen uppenbart, att det fortsatta vårdandet af qvinliga patienter i Malmö, efter mansafdelningens öfvergifvande, skall komma att ställa sig relativt dyrare än nu. En del funktionärer, såsom läkare, sysselman, maskinist med flere, hvilka äro gemensamma för båda afdelningarna, skulle allt fortfarande behöfvas och deras löner kunde icke minskas. Ej heller kunde ekonomibetjeningens antal minskas i samma proportion som patientantalet. Men detta förhållande vore dock af öfvergående natur, då gifvetvis äfven qvinnoafdelningen vid första tjenliga tillfälle bör flyttas från Malmö; jag föreställer mig, att detta bör ske, då den planlagda nya asylén för 1,000 sinnessjuke i vestra Sverige kommit till stånd. Malmö asyl representerar för

öfrigt ett så betydande tomtvärde, belägen som den är midt i en stor framåtgående stad, att dess tillgodogörande på annat sätt säkerligen skulle vara för statsverket af ekonomisk fördel. En eventuel försäljning af en sålunda belägen tomt på öfver 100,000 qvadratfot skulle nemligen helt visst betinga en mycket afsevärd försäljningssumma, för hvilken, använd exempelvis såsom bidrag till byggnadskostnadens betäckande för en ny anstalt för sinnessjuka, säkerligen skulle kunna fås tillräckliga nybyggnader för kanske ett 100-tal sjuka.

På grund af hvad jag sålunda haft äran anförä, tillåter jag mig föreslå, att Kongl. Medicinalstyrelsen ville i underdånig skrifvelse hemställa, det Kongl. Maj:t täcktes besluta, att, i sammanhang med öppnandet af den nya asylen för sinnessjuka vid Upsala, mansafdelningen vid Malmö asyl skall indragas samt fördenskull meddela Medicinalstyrelsen nådig befallning att vidtaga de åtgärder, som för beslutets verkställande kunna blifva erforderliga.

Stockholm den 22 September 1899.

KLAS LINROTH.

Vidimeras

ex officio

*Anton Holmberg.*

*Afskrifter.*

Till Kongl. Medicinalstyrelsen.

I fråga om indragning af Malmö asyl har Kongl. Medicinalstyrelsen uti särskilda skrifvelser af den 24 November och den 20 December nästlidet år infortrat Kongl. direktionens yttrande dels i anledning af ett utaf herr generaldirektören m. m. K. Linroth uti en vid förstberörda skrifvelse fogad P. M. väckt förslag om utrymmande af mansafdelningen vid asylen och dels i anledning af, hvad riksdagens revisorer uti deras den 30 November nästlidet år afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets och dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 anført i fråga om förflyttning till annan plats af den i Malmö befintliga asyl; och får Kongl. direktionen i anledning häraf med återställande af herr generaldirektörens P. M. anförä följande.

Äfven om Kongl. direktionen instämmer i herr generaldirektörens yttrande, att Malmö asyl eller åtminstone dess afdelning för manliga patienter befinner

sig i så underhålligt skick, att den icke blott icke vidare kan anses för sitt ändamål tjenlig utan att ett fortsatt bruk deraf numera icke ens är svenska staten fullt värdigt, kan Kongl. direktionen dock icke förorda förslaget, att mansafdelningen vid asylen skulle indragas. Så länge icke blott hundratala sinnessjuke ännu äro anmälde till inträde på hospital eller asyl utan att der finna plats, utan än mer sinnessjuke, om hvilka domstol förordnat, att de skola öfverlemnas till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande för sådan vård, att de ej må blifva vådliga för allmänna säkerheten, icke omedelbart kunna erhålla plats å hospital eller asyl, utan kortare eller längre tid måste vårdas i häkte — hvilket torde vara hvarken tjenligt eller staten värdigt — synes det vara för tidigt att indraga mansafdelningen vid Malmö asyl, som oaktadt sina stora brister utmärker sig genom ett särdeles godt helsotillstånd i kroppsligt hänseende bland der vårdade patienter och en mycket ringa dödlighet och der patienterna synas trivas fullt så väl som motsvarande sjuke å andra mera tidsenligt inrättade anstalter. Att behovet af sjukplatser icke undanröjdes genom öppnandet af Upsala asyl torde kunna antagas.

För den händelse emellertid indragning af Malmö asyl i anledning af derom gjorda framställningar skulle komma till stånd, anser Kongl. direktionen sig böra nämna, att innehafvaren af Skabersjö gods i Skabersjö socken och Oxie härad herr hofjägmästaren m. m. grefve Tage Tott eger disponera för sina underhafvande tvenne friplatser vid Malmö asyl på grund af donations-bref den 11 December 1653, hvilket i bestyrkt afskrift bifogas; och torde alltså dessa friplatser böra till annan asyl öfverflyttas.

Utdrag af Kongl. direktionens protokoll af denna dag, utvisande herr öfverläkaren e. o. professorn och kommandören S. Ödmans uti reservation afgifna särskilda mening varder härmed öfverlemnadt. Malmö den 5 januari 1900.

På Kongl. direktionens för Malmö asyl vägnar:

L. KIELLANDER.

*G. V. Eiserman.*

---

Utdrag af protokollet, hållet inför Kongl. direktionen för Malmö asyl den 5 Januari 1900.

*Närvarande:* herrar majoren och riddaren L. Kiellander, handlanden och riddaren G. Cronquist, rådmannen f. d. borgmästaren och riddaren L. Cronsjöe

samt öfverläkaren, e. o. professorn och riddaren S. Ödman; hvarjemte tillstädesvoro biträdande läkaren medicine licentiaten A. Bjerkén, sysslomannen C. Stadler äfvensom undertecknad, sekreterare, som förde protokollet.

*N:o 3.*

I fråga om indragning af Malmö asyl hade Kongl. Medicinalstyrelsen uti särskilda skrivelser af den 24 November och den 20 December nästlidet år infordrat Kongl. direktionens yttrande dels i anledning af ett utaf herr generaldirektören m. m. K. Linroth väckt förslag om utrymmande af mansafdelningen vid asylén och dels i anledning af, hvad riksdagens revisorer uti deras den 30 November nästlidet år afgifna berättelse om verkställd granskning af statsverkets och dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 anført i fråga om förflyttning till annan plats af den i Malmö befintliga asyl; och beslöt Kongl. direktionen att i anledning af dessa skrivelser afgifva utlåtande. *Se Brefbok n:o 2.*

Häremot anförde herr öfverläkaren reservation och yttrade:

“På de af herr generaldirektören anförda skäl biträder jag det af honom väckta förslag, att, i sammanhang med öppnandet af den nya asylén för sinnessjuka vid Upsala, mansafdelningen vid Malmö asyl borde indragas, om icke i sin helhet så åtminstone till större delen, dervid jag likväl, med afseende å det kända förhållande att det öfvervägande antalet expektanter till hospitals- och asylsvård utgöras af män, håller före, att asylens qvinliga patienter borde förflyttas samt att asylén alltså derefter skulle uteslutande begagnas för vård af sinnessjuka män. Genom en sådan åtgärd skulle vinnas, att ett större antal platser, omkring 120 eller 130 stycken, skulle kunna vid anstalten besättas, i det att förutom qvinnoafdelningen en del af de bättre lägenheterna å mansafdelningen skulle kunna fortfarande användas, hvarigenom den föreslagna indragningen torde blifva än mindre kännbar.”

Som ofvan

In fidem

*G. V. Eiserman.*

Justeradt

*L. Kiellander.*

Utdrag af Malmö Hospitals Jordebok år 1657.

Hospittallet haffuer udstaande paa aarlig rentte, som effterschreffne haandschriffte derom formelder.

Dend edle och welb. herre, her Thage Tottes milde och runde gaffnebreff paa 1,000 Rixdlr: liudendis saaledis.

Jeg Tage Tott Ottesen till Ericks Hollmb. Ridder, Dannmarckis Riges Raad och Kongl. Maj:ts befalingsmand offuer Börringe Closter kiendis och giör hermed witterligt for alle, at ieg aff min frj willie och beraad huff haffuer giffuet och bort foræret till fattige Guds lemner udj Hospitalled udj Mallmöe, Itt Tusende specie daller huilcke för:ne 1,000 Rixdlr ieg bepligter mig hermed for mig och mine Arffuinger fuldkommeligen till guode Rede at Erlegge och betalle till bemelte Hospitalis forstandere som nu Er eller her effter kommendis worder, till dend 11 Decembris förstkommendis naar mand skriffuendis warder 1654 och Giffue hannem eller hans effterkommende aarligen aff huer hundred Sex Rixdlr som Er 60 Rixdlr och det saa lenge de hoes mig och minne Arffuinger paa Rentte bliffuer bestaaendis, mens dersom för:ne Hospital sielffuer behöffuer samme penge och dett Hospittaled till nytte kunde bruges da skall dett Giffues mig eller mine Arffuinger Itt fierding aar tillförne langlig till kiende, dersom ieg eller mine Arffuinger da fanttis försømmelig och icke hoffuedstollen med sin Rentte Erlagde eller och Rentten udj Rette Tiide, icke thill dend 11 Decembris aargligen Erlagdis, skall hoffuedstollen straxen werre forbrudt, och dend till Een Andenn guod mand (som Renten udj Rette tiide) will och skall Erlegge, at udsette. Och haffuer ieg Thage Thott mig och mine Arffuinger oss forbeholden att udj samme Hospital altid at haffue Toe stakarle som der skall underholdis, huilcke ieg maa lade Indlegge, och naar Een aff dennom döer, da ieg eller mine Arffuinger altid en anden udj steden at förordne om en shiönt Penngene bleff aff betalt. Dette foreskr:ne beplichter ieg mig Tage Tohtt Ottessen Ridder for mig och mine Arffuinger paa warris addelige troe och loffue, Reddeligen at holde och effterkomme, under et addeligt, Erligt och Rigdderligt Indlagger, udj huilcken kiöbsted ieg eller mine Arffuinger her udj schaane manendis warder, och icke derudinden med nogem undskyldning at drage, för end Hospitalet aff mig eller mine arffuinger bliffuer for för:ne hoffuedstoell och Rentte till fuld nöije affbetalt, med ald bewisslig Ombkostning eller skaade derpaa i nogen maader kunde anvendis. Att dette saaledis aff mig och mine Arffuinger holdes och efterkommiss skall haffuer ieg dette med egen haand underschreffuett och signett her under trägt och mine kiere sönnar Erlig och Welb. mand Otte Tott thil

Næss Kongl. Maj:ts befalingsmand paa Mallmöehuuss och Owe Tott till Biersseholmb dette med mig till witterlighed underskr:tt och forsiglett.

Actum Börringe Closter dend 11 Decembr. 1653.

*Thage* (locus sigilli) *Tott Otthe* (l. s.) *Tott Owe* (l. s.) *Thott*

*Ottessen*

*Tagessen*

*Tagessen* m. m.

Disse for:ne 1,000 Rixdler haffuer dend Edle och Welb. Herre, Her Thage Thott Otteson till Ericksholmb, Ridder Danmarkis Rigis höjwisse Raad, och da hoffnidtzmand her paa Malmöehuuss, aff et möget Adeligt Christeligt och Gaffne milde Hiertte paa tuende Tider föræhret, huer Gang 500 Rixdlr thill de fattige och Elendige mensker, Er bleffn siden författet udj Eenn fuldkommen Obligation som her offuen meldis. Gud i himmelen werre dend Welb. herre, med ald sin höije adelig stam och herkombst derris löhn.

Der Emoed ehr Giffnet dend Edle Herre ett gien breff saa lengie samme penge bliffuer staaendis paa Rentte hoess hannem eller hans arffuinger, da skall derimoed altid Indleggis udj Hospittalet Tho arme mennisker, Eet efter andet, liige som dend fattige med döden affgaaer till leffnadtz aphold, och haffue sin leije och stede der udj sing stuwen.

Rätt afskrifvet betygar

Ex officio

*G. V. Eiserman.*

Vidimeras

ex officio

*Anton Holmberg.*

## Vitterhets, Historie och Antiquitets Akademiens

underdåniga utlåtande i anledning af Riksdagens Revisorers framställning rörande akademien.

Till Konungen.

Genom nådig remiss har Eders Kongl. Maj:t till Vitterhets, Historie och Antiquitets Akademien för underdånigt utlåtandes afgifvande öfverlemnadt transsumt af Riksdagens Revisorers revisionsberättelse för år 1898 med anmärkning, att sådan berättelse om Akademiens förvaltning och verksamhet samt dervid fogadt räkenskapssammandrag, hvilken enligt nådiga kungörelsen af den 23 Maj 1884 årligen senast före slutet af Juli månad bör till Finansdepartementet insändas, ej kommit Revisorerne till handa.

Med anledning häraf får Akademien i underdånighet anmäla dels att Akademien icke erhållit meddelande angående nyss nämnda nådiga kungörelsen, dels att sammandrag af räkenskaperna de senare åren liksom förut i behörig tid jemte räkenskaperna aflemnats till Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Kammar rätt för att derefter tillhandahållas Riksdagens Revisorer, dels slutligen att Akademien skall tillse, att hädanefter såväl årsberättelse som räkenskapssammandrag varda till Finansdepartementet öfversända senast före Juli månads utgång.

Den remitterade handlingen återställes.

Stockholm den 9 Januari 1900.

Underdånigst:

J. O. WEDBERG

*Hans Hildebrand.*

## Statskontorets och Kammar rättens

underdåniga utlåtande angående Riksdagens Revisorers framställning om meddelande af bestämmelser i afseende å kontrollen öfver förvaltningen af vissa donationer m. m.

Till Konungen.

Med öfverlemnande till Statskontoret och Kammar rätten af transsumt utaf Riksdagens Revisorers den 30 November sistlidet år afgifna berättelse

om verkställd granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 har Eders Kongl. Maj:t den 8 sistlidne December anbefalt nämnda embetsverk att i anledning af hvad berörda handling innehåller i fråga om de donationer och stiftelser, för hvilka redogörelser äro i de allmänna räkenskaperna intagna, afgifva underdånigt utlåtande.

Till åtlydnad af berörda nådiga föreskrift få Statskontoret och Kammarrätten, med återställande af remissakten samt öfverlemnande af yttranden, som i ärendet afgifvits af Kammarrättens revisionsafdelnings särskilda kontor, till en början underdånigst anföra, att embetsverken lika med Riksdagens Revisorer anse en fullt effektiv granskning af redogörelserna för omförmälda donationer och stiftelser icke kunna ega rum utan att vederbörande revisorer sättas i tillfälle att förskaffa sig kännedom om innehållet af de urkunder, som ligga till grund för samma donationer och stiftelser.

Beträffande de olika sätt för vinnande af sådan kännedom, som af Riksdagens Revisorer alternativt ifrågasatts, synes det embetsverken som om det senare alternativet, enligt hvilket en sammanfattning borde upprättas och till trycket befordras, upptagande samtliga gällande föreskrifter rörande omförmälda donationer och stiftelser, vore i och för sig, om hänsyn icke toges till kostnaderna, att föredraga, helst derigenom äfven på fullt tillfredsställande sätt tillgodosåges det intresse, som, på sätt Riksdagens Revisorer erinrat, allmänheten kan hafva deraf att för densamma underlättas möjligheten att erhålla kännedom om hvad rörande vissa donationer eller stiftelser finnes bestämdt.

Med afseende å det stora antalet af ifrågavarande donationer och stiftelser samt den, enligt hvad Kammarrättens tredje revisionskontor upplyst, betydande omfattningen af de redan nu i tryck befintliga urkunderna till en del af samma donationer och stiftelser, synes det dock antagligt, att utarbetandet och tryckningen af en sådan "sammanfattning", som ofvan omförmäls, skulle, derest den erhöile den fullständighet, som lär erfordras för att med ledning af densamma räkenskapsgranskningen skall kunna blifva fullt effektiv, medföra rätt afsevärda kostnader för statsverket. Med hänsyn härtill och då, enligt hvad embetsverken inhemtat, för en ganska stor del af ifrågavarande donationer och stiftelser urkunder redan finnas i tryck tillgängliga, anse sig embetsverken icke för sin del böra förorda det ifrågasatta utarbetandet af en särskild sammanfattning af urkunderna till samtliga ifrågavarande donationer och stiftelser.

Icke heller lär det för vinnande af det utaf Riksdagens Revisorer i afseende å räkenskapsgranskningen åsyftade mål vara erforderligt att, på sätt Revisorerne i första rummet ifrågasatt, skrifna eller tryckta, till riktigheten bestyrkta afskrifter af urkunderna till vederbörande donation eller stiftelse årligen insändas, utan torde det, såsom Kammarrättens tredje revisionskontor jemväl erinrat, vara i sådant afseende tillfylles, att dylika afskrifter finnas för

vederbörande revisorer tillgängliga i Riksdagens bibliotek och i Kammarrätten, dit de för sådant ändamål skulle af donationernas och stiftelsernas vederbörande förvaltare insändas.

För tillgodoseende af allmänhetens intresse af att kunna erhålla kännedom om ifrågavarande urkunders innehåll kunde lämpligen föreskrift meddelas derom, att sådana afskrifter af urkunderna, som nyss omförmålt, skulle insändas jemväl till vissa andra bibliotek än Riksdagens och Kammarrättens för att sålunda vara för allmänheten tillgängliga.

Mot hvad Riksdagens Revisorer hemställt i fråga om innehållsförteckningar till samtliga de räkenskaper, som till Revisorernes granskning öfverlemnas, hafva embetsverken ej något att erinra.

Stockholm den 12 Januari 1900.

Underdånigst:

L. ÅKERHIELM.

ALB. ANDERSON.

HENNING v. UNGE.

C. G. SYLVAN.

Referent.

JOHAN ÖSTBERG.

F. W. HOFFSTEDT.

*Herman Palmgren.*

Kammarrättens revisionsafdelnings  
första kontors

yttrande.

Wördsamt Yttrande.

I afgifven berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte der- till hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 hafva Riksdagens Revisorer anfört, att Revisorerne — med afseende derå att grans- ningen af de donationer och stiftelser, för hvilka redogörelser ingå i de all- männa, Kammarrättens och Statsrevisorernes granskning underkastade räken- skaper, enligt Revisorernes förmenande icke kunde blifva fullt effektiv utan tillgång till de urkunder, som ligga till grund för vederbörande donationer och stiftelser — funnit önskvärdt, att föreskrift lemnades derom, att vid räkenskaperna för allmän institution, som hade att förvalta allmänna dona- tioner eller stiftelser, skola fogas tryckta eller skrifna till riktigheten bestyrkta afskrifter af de stadganden, som blifvit i afseende å donationerna eller stiftel-

serna meddelade, samt att Revisorerna, med hänsyn dertill, att det i många fall torde vara ej blott för räkenskapsgranskaren utan äfven för den stora allmänheten eller enskilda bland densamma af vigt och intresse att kunna erhålla kännedom om, hvad i förevarande afseende blifvit i förekommande fall förordnadt, ansett sig böra alternativt ifrågasätta, huruvida icke lämpligen en sammanfattning borde upprättas och till trycket befordras upptagande samtliga gällande föreskrifter rörande nu omförmälda donationer och stiftelser.

Genom nådig remiss den 8 innevarande December har Kongl. Maj:t anbefalt Kongl. Statskontoret och Kongl. Kammarrätten att i anledning häraf afgifva underdånigt utlåtande, hvarefter Kongl. Kammarrätten den 21 i nämnda månad förstänligt samtliga revisionskontoren att inkomma med yttrande i ärendet.

Till följd häraf får revisionsafdelningens Första kontor ödmjukligen anföra, att kontoret anser det vara till gagn för granskningsarbetet, att de stadganden, som blifvit meddelade angående de donationer och stiftelser, hvarom nu är fråga, blifva för vederbörande Revisorer tillgängliga, och att det synes kontoret önskvärdt, att omförmälda stadganden, på sätt Riksdagens Revisorer ifrågasatt, utgifvas i tryck.

Derjemte anser sig kontoret böra meddela, att endast fyra af ifrågasvarande donationer och stiftelser finnas i landsboksräkenskaperna upptagna.

Derest den nådiga remissen skulle anses hafva afseende jemväl å Revisorernes hemställan om utfärdande af allmän föreskrift derom, att de räkenskaper, som till Riksdagens Revisorerers granskning öfverlemnas, skola vara med innehållsförteckningar försedda, får kontoret ödmjukligen upplysa, att enligt nu gällande formulär till länens räkenskaper landsboken skall åtföljas af förteckning öfver de till densamma hörande specialredovisningar och dessas bilagor äfvensom af register innehållande uppgift på de i landsboken ingående särskilda konti och bilagor samt att fögderiers och städers specialräkningar äfvensom landtränteriets specialräkning skola innehålla sammandrag, upptagande, bland annat, de i dessa räkningar ingående konti.

Stockholm den 30 December 1899.

*Axel Lundgren.*

Kammarrättens revisionsafdelnings  
andra kontors

yttrande.

Wördsamt yttrande.

Sedan Kongl. Maj:t genom remiss af den 8 innevarande månad, med anledning af hvad uti ett bifogadt transsumt af Riksdagens detta år försam-

lade Revisorers berättelse om verkställd granskning af statsverkets jemte der-till hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1898 före-kommer rörande de donationer och stiftelser, för hvilka redogörelser äro in-tagna i de allmänna räkenskaperna, anbefalt Kongl. Statskontoret samt Kongl. Maj:ts och Rikets Kammarrätt att i anledning af berörda framställning under-dånigt utlåtande afgifva och till Kongl. Finansdepartementet insända så tidigt, att detsamma före den 20 Januari 1900 kan till Fullmäktige i Riksgälds-kontoret öfverlemnas, så har Kongl. Kammarrätten genom beslut af den 21 dennes, hvilket den 22 i samma månad delgafs Revisionsafdelningens Andra kontor, remitterat detta ärende till samtliga Revisionskontoren för skyndsamt afgifvande af yttrande.

Till fullgörande af denna föreskrift får Andra kontoret värdsamt anföra följande:

Af Revisorernes berättelse inhemtas, att Riksdagen uti skrifvelse till Konungen den 8 maj 1897 anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana åtgärder, som kunna finnas nödiga för åstadkommande af kontroll öfver vården och förvaltningen af fromma stiftelser inom landet, och att, i Revisorernes tanke, af berörda skrifvelse framgår, att denna hemställan afsett endast sådana fromma stiftelser, hvilkas räkenskaper icke redan äro föremål för granskning af någon statens myndighet. Då emellertid äfven beträffande de donationer och stiftelser, för hvilka redogörelser ingå i de allmänna, Kammarrättens och Riksdagens Revi-sorers granskning underkastade räkenskaper, en fullt effektiv granskning under nuvarande förhållanden, enligt Revisorernes förmenande, icke kan företagas utan tillgång till de urkunder, som ligga till grund för vederbörande dona-tioner och stiftelser, enär det endast genom jämförelse med sådana handlingar kan bedömas, om medlen i förekommande fall verkligen blifvit för behöriga ändamål använde, hafva Revisorerne funnit önskvärdt, att föreskrift lemnades derom, att vid räkenskaperna för allmän institution, som har att förvalta all-männa donationer eller stiftelser, skola fogas tryckta eller skrifna, till riktig-heten bestyrkta afskrifter af de stadganden, som blifvit i afseende å donationer eller stiftelser meddelade.

Då det äfven, ur en mera allmän synpunkt sedt, är af vikt och intresse ej blott för räkenskapsgranskaren utan äfven för den stora allmänheten eller enskilda bland dem att kunna erhålla kännedom om hvad i förevarande af-seende blifvit i förekommande fall förordnat, hafva Revisorerne ansett sig böra alternativt ifrågasätta, huruvida icke lämpligen borde upprättas och till trycket befordras en sammanfattning, upptagande samtliga gällande föreskrifter rörande nu omförmälda donationer och stiftelser, hvarå förteckning bifogats Revisorernes

berättelse, men hvilken förteckning, enligt hvad Andra kontoret inhemtat, ej upptager några till samma kontor ingående räkenskaper.

I afseende å de i förteckningen upptagne räkenskaper, hafva Revisorerne funnit skäl att erinra, att donationernas och stiftelsernas kapitalbelopp i många fall icke af redogörelserna framgått, samt att i andra fall kapitalbeloppen varit i redogörelserna sammanslagna med upplupne räntor eller andra tillgångar, så att de belopp, som för fonderna utförts, icke fullt exakt angifva deras kapitaltillgång.

Lika med Riksdagens Revisorer och på af dem anförda skäl anser Kontoret önskvärdt, att vid räkenskaperna för allmän institution, som har att förvalta allmänna donationer eller stiftelser, varda fogade tryckta eller skrifna, behörigen bestyrkta afskrifter af de stadganden, som blifvit i afseende å donationerna eller stiftelserna meddelade, och att donationernas eller stiftelsernas kapitalbelopp specifikt i redogörelserna angifvas och ej med ränte- eller andra tillgångar för fonderna sammanföras, hvarjemte Kontoret, i likhet med Riksdagens Revisorer, finner sig böra alternativt ifrågaställa, huruvida icke lämpligen en sammanfattning af gällande föreskrifter rörande här ifrågakomne donationer och stiftelser borde upprättas och till trycket befordras.

För den händelse remissen jemväl må anses afse Revisorerne framställning ifråga om bifogande vid räkenskaperna af fullständiga innehållsförteckningar, får Kontoret vördsamt upplysa, att sådana bifogats eller till Kontoret inkommit med de större räkenskaperna, nemligen Kongl. Arméförvaltningens, Kongl. Marinförvaltningens med Kongl. Flottans stationer, Kongl. Lotsstyrelsens och Kongl. Flottans pensionskassas räkenskaper, och på requisition tillhandahållas Riksdagens Revisorer.

Stockholm af Kongl. Kammarrättens Revisionsafdelnings Andra kontor den 30 December 1899.

*G. Stenberg.*

Kammarrättens revisionsafdelnings  
tredje kontors

yttrande.

Till Kongl. Kammarrätten.

I följd af erhållen föreskrift att afgifva yttrande öfver hvad i Riksdagens senast församlade Revisorerers berättelse förekommer rörande de donationer

och stiftelser, för hvilka redogörelser äro i de allmänna räkenskaperna intagna, får Kongl. Kammarrättens Revisionsafdelnings Tredje kontor värdsamt anförä följande.

Den granskning af räkenskaperna för ifrågavarande donationer och stiftelser, som, med hufvudsakligt syfte att bevaka kronans och det allmännas rätt och säkerhet, verkställas inom Kongl. Kammarrättens Revisionsafdelning, har i åtskilliga fall visat sig icke kunna ega rum utan tillgång till de urkunder, som ligga till grund för donationerna och stiftelserna. Revisionskontoret har därför under årens lopp sökt att anskaffa sålunda erforderliga handlingar, och har härvid visat sig, att urkunder för en ganska stor del af nämnda donationer och stiftelser finnas i deras helhet eller i sammandrag tillgängliga i särskildt tryck eller i stiftstidningar, länsbeskrifningar, årsberättelser, adresskalendrar m. m.

Revisionskontoret, som finner hvad Riksdagens Revisorer i ämnet anført vara synnerligen beaktansvärdt, anser sig likväl ej kunna underlåta att påpeka, hurusom med hänsyn till donationernas stora antal och urkundernas deraf följande betydliga omfång det i åtskilliga fall skulle medföra praktiska olägenheter och onödig kostnad att låta hvarje års räkenskaper åtföljas af dylika handlingar. Exempelvis må nämnas, att den tryckta samlingen af "testamenten och författningar om stipendier för studerande vid Kongl. Universitetet i Upsala", omfattar ej mindre än åtta band, det sista tryckt år 1892. Det synes Revisionskontoret, som skulle hvad Riksdagens Revisorer åsyftat lämpligen kunna vinnas på det sätt, att vederbörande förvaltare af ifrågavarande donationer och stiftelser till Riksdagens, Kongl. Kammarrättens, de allmänna undervisningsanstalternas och andra offentliga bibliotek aflemnade erforderligt antal exemplar af donationernas och stiftelsernas urkunder, med undantag dock för sådana stadganden, som i Svensk Författningssamling finnas intagna. Remissakten återställas härjemte.

Stockholm af Kongl. Kammarrättens Revisionsafdelnings Tredje kontor den 5 Januari 1900.

*Howard Dahlberg.*

---

# Register.

## A.

|                                                                    | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|--------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Afkortningar</i> å statsverkets inkomster                       | Sid. 222.                  |             |
| <i>Aflöning och rekrytering m. m.</i> , ang.<br>anslaget till..... | „ 73.                      | 545.        |
| <i>Afvittringar</i> och skiften.....                               | „ 177.                     |             |
| <i>Akademien</i> för de fria konsterna .....                       | „ 369, 503.                |             |
| „ Landtbruks- .....                                                | „ 178.                     |             |
| „ Musikaliska .....                                                | „ 374, 503.                |             |
| „ Svenska .....                                                    | „ 354, 502.                |             |
| „ Vetenskaps- .....                                                | „ 356, 502.                |             |
| „ Vitterhets-, historie- och<br>antiquitets- .....                 | „ 366, 502.                | 657.        |
| <i>Aktoratsräkning</i> , Kammarrättens .....                       | „ 231.                     |             |
| <i>Alingsås allm. läroverk</i> .....                               | „ 284.                     |             |
| „ „ „ fonder under...                                              | „ 466.                     |             |
| <i>Allmänna barnbördshuset</i> .....                               | „ 347.                     |             |
| „ „ fonder under .....                                             | „ 500.                     |             |
| „ barnhusinrättningen .....                                        | „ 395.                     |             |
| „ „ fonder under .....                                             | „ 506.                     |             |
| „ döfstuminstitutets, f. d., do-<br>nationsmedelsfond .....        | „ 216.                     |             |
| „ garnisonssjukhuset .....                                         | „ 95.                      |             |
| „ läroverken .....                                                 | „ 282.                     | 635.        |

|                                                                                                                   | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Almarestäkets bros arrendemedels fond</i>                                                                      | Sid. 216.                  |             |
| <i>Alnarps landtbruksinstitut</i> .....                                                                           | „ 186.                     | 602.        |
| „ <i>mejeriinstitut</i> .....                                                                                     | „ 188.                     |             |
| <i>Ammunitionsvagnar, ang. uppkommen<br/>brist å anslaget till</i> .....                                          | „ 72.                      | 557.        |
| <i>Anatomiska institutionen vid universi-<br/>tetet i Lund</i> .....                                              | „ 303.                     | 639.        |
| <i>Anslagen, jemförelse mellan de verkliga<br/>statsutgifterna och de i staten<br/>uppförda</i> .....             | „ 436.                     |             |
| <i>Arbetareförsäkringsfonden</i> .....                                                                            | „ 216.                     |             |
| <i>Arbetares olycksfallsförsäkring, afsätt-<br/>ning till</i> .....                                               | „ 131.                     |             |
| <i>Arbets- och flitpenningar, ang. de till<br/>patienter vid hospitalen utbetalta</i> ..                          | „ 345.                     | 645.        |
| <i>Arboga allm. läroverk</i> .....                                                                                | „ 284.                     |             |
| „ „ „ fonder under ..                                                                                             | „ 471.                     |             |
| <i>Arfprinsens palats</i> .....                                                                                   | „ 7.                       |             |
| <i>Arméförvaltningen</i> .....                                                                                    | „ 49.                      | 544.        |
| <i>Armén, den garnisonerade och den icke<br/>garnisonerade, sammandrag öfver<br/>samtliga kostnader för</i> ..... | „ 68.                      |             |
| <i>Arméns munderingsmedel</i> .....                                                                               | „ 62, 71.                  |             |
| „ <i>pensionskassa</i> .....                                                                                      | „ 406.                     |             |
| „ „ fonder under ..                                                                                               | „ 507.                     |             |
| <i>Arrendeinkomster af kronans domäner,<br/>uppgift å</i> .....                                                   | „ 263.                     |             |
| <i>Artillerietablisementet vid Göteborg</i> ..                                                                    | „ 60.                      |             |
| „ <i>i Östersund</i> ..                                                                                           | „ 60.                      |             |
| <i>Arvika allm. läroverk</i> .....                                                                                | „ 288.                     |             |
| „ „ „ fonder under ..                                                                                             | „ 482.                     |             |
| <i>Askersunds allm. läroverk</i> .....                                                                            | „ 284.                     |             |
| „ „ „ fonder under ..                                                                                             | „ 469.                     |             |
| <i>Asylen i Malmö</i> .....                                                                                       | „ 344.                     | 645.        |
| Se för öfrigt Hospitalsväsendet.                                                                                  |                            |             |
| <i>Asylens för fattiga barnaföderskor<br/>och deras barn donationer</i> .....                                     | „ 501.                     |             |

**B.**

|                                                                                                           |                |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|------|
| <i>Barnbördshuset</i> , allmänna .....                                                                    | Sid. 347, 500. |      |
| <i>Barnhus</i> , Stockholms allmänna .....                                                                | „ 395, 506.    |      |
| <i>Besigtningssmöten</i> för prisbelönande af<br>hästar .....                                             | „ 196.         |      |
| <i>Besparingarne</i> å de särskilda hufvud-<br>titlarne, ang. dispositionen af .....                      | „ 443.         |      |
| <i>Besparingskassa</i> , Disciplinkompaniets .....                                                        | „ 60.          |      |
| <i>Besök</i> , Revisorernes .....                                                                         | „ 508.         |      |
| <i>Bevillningar</i> , ingående till statsverket .....                                                     | „ 220.         |      |
| <i>Beväringen</i> , sammandrag öfver samtliga<br>kostnader för .....                                      | „ 70.          |      |
| <i>Beväringssamfundets invalid- och pen-<br/>sionsfond</i> .....                                          | „ 60, 66, 216. |      |
| <i>Bibelkommissionen</i> .....                                                                            | „ 400.         |      |
| <i>Bibelkommissionens fond</i> .....                                                                      | „ 216.         |      |
| <i>Biblioteket</i> , Kongl. .....                                                                         | „ 274.         |      |
| „ vid universitetet i Lund,<br>ang. anslaget till ny byggnad för .....                                    | „ 303.         | 636. |
| <i>Biskopslöneregleringsfonden</i> .....                                                                  | „ 216.         |      |
| <i>Bjurfors</i> , skogsskolan å .....                                                                     | „ 269.         |      |
| <i>Blinda</i> , institutet för .....                                                                      | „ 378, 504.    |      |
| „ läroanstalterna för .....                                                                               | „ 383.         |      |
| <i>Boden—Ytter Morjärv</i> , statsbanan<br>mellan .....                                                   | „ 168.         |      |
| <i>Bollnäs</i> , läroanstalt för öfveråriga döf-<br>stumma i .....                                        | „ 381.         |      |
| <i>Borås allm. läroverk</i> .....                                                                         | „ 284.         |      |
| „ „ „ fonder under .....                                                                                  | „ 466.         |      |
| „ tekniska skola .....                                                                                    | „ 328.         |      |
| „ „ „ fonder under .....                                                                                  | „ 500.         |      |
| <i>Brunskogs församlings aflöningsfond</i> .....                                                          | „ 216.         |      |
| <i>Böter</i> , ang. ofullständighet hos rever-<br>salen å de till Jernvägsstyrelsen<br>inlevererade ..... | „ 176.         | 592. |

C.

|                                               |                      |      |
|-----------------------------------------------|----------------------|------|
| <i>Carl Gustafs stads gevärsfaktori</i> ..... | Sid. 77, 79, 80, 84. | 566. |
| <i>Centralanstalten, meteorologiska</i> ..... | „ 356.               | „    |
| <i>Centralbyrån, statistiska</i> .....        | „ 140.               | „    |
| <i>Centralinstitutet, gymnastiska</i> .....   | „ 332.               | 644. |
| <i>Chalmers tekniska läroanstalt</i> .....    | „ 328.               | „    |
| <i>Civildepartementet</i> .....               | „ 129.               | „    |
| <i>Civilstatens pensionsinrättning</i> .....  | „ 402.               | „    |
| „ „ fonder under                              | „ 507.               | „    |
| Se äfven K.                                   |                      |      |

D.

|                                                                                                                    |             |      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|------|
| <i>Dagtraktamentet till jernvägsbetjente,</i><br>ang. beloppet af .....                                            | „ 176.      | 597. |
| <i>Danviks hospital</i> .....                                                                                      | „ 392.      | „    |
| <i>Depositionsmedel, Öfverståthållareem-</i><br><i>betets</i> .....                                                | „ 150.      | „    |
| <i>Disciplinkompaniets besparingskassa</i> .....                                                                   | „ 60.       | „    |
| <i>Djurgårdsfonden</i> .....                                                                                       | „ 216.      | „    |
| <i>Domkapitel, se Konsistorier.</i>                                                                                |             |      |
| <i>Domkyrkorna</i> .....                                                                                           | „ 398, 506. | „    |
| <i>Domäner, kronans, arrendeinkomsten af</i> .....                                                                 | „ 263.      | „    |
| <i>Domänstyrelsen</i> .....                                                                                        | „ 257.      | 626. |
| <i>Donationer och stiftelser</i> .....                                                                             | „ 456.      | „    |
| <i>Donationsfonden för anordnande af</i><br><i>föreläsningar i astronomi vid</i><br><i>Sjökrigshögskolan</i> ..... | „ 216.      | „    |
| <i>Drottningholms broars arrendemedels</i><br><i>fond</i> .....                                                    | „ 216.      | „    |
| <i>Drottningholms lustslott</i> .....                                                                              | „ 9.        | „    |
| <i>Drottninghuset</i> .....                                                                                        | „ 385, 505. | „    |
| <i>Döfstumma, öfveråriga, läroanstalterna</i><br><i>för</i> .....                                                  | „ 381.      | „    |
| <i>Döfstuminstitutets, f. d. allmänna,</i><br><i>donationsmedelsfond</i> .....                                     | „ 216.      | „    |

## E.

|                                                                                               |             |      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|------|
| <i>Ecklesiastika boställenas skogsfond</i> ...                                                | Sid. 216.   |      |
| <i>Ecklesiastikdepartementet</i> .....                                                        | „ 270.      |      |
| <i>Ekonomiska kartverket</i> .....                                                            | „ 144.      |      |
| <i>Eksjö allm. läroverk</i> .....                                                             | „ 282.      |      |
| „ „ „ fonder under ..                                                                         | „ 464.      |      |
| <i>Eldhandvapen åt armén, ang. tillverk-</i><br><i>ningen af</i> .....                        | „ 77, 80.   | 566. |
| <i>Elementarlärarnes enke- och pupill-</i><br><i>kassa</i> .....                              | „ 422.      |      |
| <i>Elementarskolan, Nya</i> .....                                                             | „ 292.      |      |
| <i>Elfdals pastorats regleringsfond</i> .....                                                 | „ 216.      |      |
| <i>Embetsverk, statens, i hufvudstaden,</i><br><i>fonden för anordnande af lokaler för</i> .. | „ 216.      |      |
| <i>Engelholms allm. läroverk</i> .....                                                        | „ 286.      |      |
| „ „ „ fonder under ..                                                                         | „ 478.      |      |
| <i>Enke- och pupillkassa, elementarlärarnes</i><br><i>presterskapets</i> ..                   | „ 422, 508. |      |
| <i>Enköpings allm. läroverk</i> .....                                                         | „ 282.      |      |
| „ „ „ fonder under ..                                                                         | „ 461.      |      |
| <i>En per millefonden</i> .....                                                               | „ 66, 216.  |      |
| <i>Eskilstuna allm. läroverk</i> .....                                                        | „ 284.      |      |
| „ „ „ fonder under ..                                                                         | „ 469.      |      |
| „ tekniska skola .....                                                                        | „ 328.      |      |
| „ „ „ fonder under ..                                                                         | „ 500.      |      |
| <i>Expeditionsafgiftsuppbörden inom kon-</i><br><i>sulatdistrikten</i> .....                  | „ 46.       |      |
| <i>Experimentalfält, Landtbruksakademi-</i><br><i>ens, utgående anslag till m. m.</i> ..      | „ 180.      |      |

## F.

|                                            |        |
|--------------------------------------------|--------|
| <i>Falköpings allm. läroverk</i> .....     | „ 284. |
| <i>Falu allm. läroverk</i> .....           | „ 284. |
| „ „ „ fonder under ..                      | „ 471. |
| <i>Femårsfonden (Nationalmuseum)</i> ..... | „ 276. |

|                                                                                                      | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Filénska testamentsfonden</i> .....                                                               | Sid. 216.                  |             |
| <i>Filipstads allm. läroverk</i> .....                                                               | „ 288.                     |             |
| „ „ „ fonder under                                                                                   | „ 482.                     |             |
| <i>Finansdepartementet</i> .....                                                                     | „ 204.                     | 605.        |
| <i>Finansdepartementets kontroll- och<br/>justeringsbyrå</i> .....                                   | „ 206.                     |             |
| <i>Fiskerinäringens befrämjande, fonden<br/>för</i> .....                                            | „ 216.                     |             |
| <i>Fiskerinäringens understöd, anslag till</i>                                                       | „ 201.                     |             |
| <i>Flottans deltagande i utställningen i<br/>Stockholm år 1897, ang. kost-<br/>naderna för</i> ..... | „ 115.                     | 582.        |
| <i>Flottans pensionskassa</i> .....                                                                  | „ 410.                     |             |
| <i>Flottans reglemente, angående omar-<br/>betning af</i> .....                                      | „ 114.                     | 581.        |
| <i>Flottans station i Karlskrona</i> .....                                                           | „ 113.                     | 581.        |
| <i>Flyinge hingstdepot</i> .....                                                                     | „ 196, 197.                | 604.        |
| <i>Folkskolelärare- och lärarinnesemi-<br/>narierna</i> .....                                        | „ 282.                     |             |
| <i>Folkskolelärarnes pensionsinrättnin-<br/>gar</i> .....                                            | „ 424, 508.                |             |
| <i>Folkundervisningen</i> .....                                                                      | „ 318.                     |             |
| <i>Folkundervisningens befrämjande,<br/>Sällskapet för</i> .....                                     | „ 322.                     |             |
| <i>Fonden för anordnande af lokaler för<br/>statens embetsverk i hufvudstaden</i>                    | „ 216.                     |             |
| <i>Fonden för Carl XII:s monument</i>                                                                | „ 216.                     |             |
| „ för en minstation till skyd-<br>dande af inloppet till Gefle                                       | „ 216.                     |             |
| „ för fiskerinäringens befräm-<br>jande .....                                                        | „ 216.                     |             |
| „ för svenska hornboskaps- och<br>fårafvelns förädling .....                                         | „ 216.                     |             |
| „ för underhåll af segeldjupet<br>i Hjelmaren m. m. ....                                             | „ 216.                     |             |
| <i>Fonder, af Statskontoret förvaltrade</i> ...                                                      | „ 66, 216,                 |             |
| „ som förut varit ställda under<br>Arméförvaltningen .....                                           | „ 66.                      |             |

|                                                                                                    | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Fonder, för hvilka redogörelser äro i allmänna räkenskaperna intagna, förteckning öfver ...</i> | Sid. 457.                  |             |
| <i>Fonder och kassor, tillhörande fjerde hufvudtiteln .....</i>                                    | ,, 66.                     |             |
| <i>Forssbladska fonden, ang. förvaltningen af (Skara domkapitel) .....</i>                         | ,, 295.                    | 632.        |
| <i>Fria konsternas akademi .....</i>                                                               | ,, 369.                    |             |
| <i>Fryksände pastorats regleringsfond .</i>                                                        | ,, 216.                    |             |
| <i>Fyr- och båkmedel .....</i>                                                                     | ,, 251.                    |             |
| <i>Fångvårdsstyrelsen .....</i>                                                                    | ,, 26.                     | 518.        |
| ,, fond under förvaltning af                                                                       | ,, 457.                    |             |
| <i>Förenade mötespassevolanskassornas fond .....</i>                                               | ,, 60, 66, 216.            |             |
| <i>Förskott, oredovisade, Arméförvaltningens .....</i>                                             | ,, 73.                     | 545.        |
| ,, å betalningen vid leverans af artillerimateriel .....                                           | ,, 74.                     | 558.        |

## G.

|                                                                          |                    |      |
|--------------------------------------------------------------------------|--------------------|------|
| <i>Garnisonerade och icke garnisonerade armén, kostnader för .....</i>   | ,, 68.             |      |
| <i>Garnisonssjukhuset, allmänna .....</i>                                | ,, 95.             |      |
| <i>Gefle allm. läroverk .....</i>                                        | ,, 282.            |      |
| ,, ,, ,, fonder under ...                                                | ,, 460.            |      |
| ,, fonden för en minstation till skyddande af inloppet till .....        | ,, 216.            |      |
| ,, navigationsskola .....                                                | ,, 126.            |      |
| <i>Generallandtmäterikontoret .....</i>                                  | ,, 142.            |      |
| <i>Generalpoststyrelsen .....</i>                                        | ,, 238.            |      |
| <i>Generalstabens topografiska arbeten, se Rikets allmänna kartverk.</i> |                    |      |
| <i>Geodetiska arbeten .....</i>                                          | ,, 147.            |      |
| <i>Geologiska undersökningar, anslag till fortsättning af .....</i>      | ,, 199.            |      |
| <i>Gevärsfaktori, Carl Gustafs stads ...</i>                             | ,, 77, 79, 80, 84. | 566. |

|                                                               | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|---------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Gieseckes, J. S., donationsfond (Nationalmuseum)</i> ..... | Sid. 276.                  |             |
| <i>Gotska Sandön, ang. förvaltningen af</i> ..                | „ 124.                     | 591.        |
| <i>Gripsholms slott</i> ..                                    | „ 11.                      | 513.        |
| <i>Gymnastiska centralinstitutet</i> .....                    | „ 332.                     | 644.        |
| <i>Göta hofrätt</i> .....                                     | „ 23.                      |             |
| <i>Göteborg, försäljningsmedel för vissa områden i</i> ..     | „ 60.                      |             |
| <i>Göteborgs allm. läroverk</i> .....                         | „ 288.                     |             |
| „ „ „ fonder under                                            | „ 478, 479.                |             |
| „ „ „ <i>domkyrka</i> .....                                   | „ 398.                     |             |
| „ „ „ <i>hospital</i> .....                                   | „ 338.                     |             |
| „ „ „ <i>navigationsskola</i> .....                           | „ 126.                     |             |

## H.

|                                                               |             |      |
|---------------------------------------------------------------|-------------|------|
| <i>Haga lustslott och park</i> .....                          | „ 14.       | 513. |
| „ „ „ <i>trädgård, ang. lånet till</i> .....                  | „ 15.       | 513. |
| <i>Halmstads allm. läroverk</i> .....                         | „ 288.      |      |
| „ „ „ fonder under                                            | „ 479.      |      |
| <i>Handelsflottans pensionsanstalt</i> .....                  | „ 414.      |      |
| <i>Handels- och sjöfartsfonden</i> .....                      | „ 216.      |      |
| <i>Haparanda allm. läroverk</i> .....                         | „ 290.      |      |
| „ „ „ fonder under                                            | „ 484.      |      |
| <i>Helsingborgs allm. läroverk</i> .....                      | „ 286.      |      |
| „ „ „ fonder under                                            | „ 476.      |      |
| <i>Hernösands allm. läroverk</i> .....                        | „ 290.      |      |
| „ „ „ fonder under                                            | „ 483.      |      |
| „ „ „ <i>domkyrka</i> .....                                   | „ 398, 506. |      |
| „ „ „ <i>hospital</i> .....                                   | „ 338.      |      |
| „ „ „ <i>navigationsskola</i> .....                           | „ 126.      |      |
| <i>Hingstdepoterna å Strömsholm och Flyinge</i> .....         | „ 196.      | 604. |
| <i>Hjelmaren, fonden för underhåll af segeldjupet i</i> ..... | „ 216.      |      |
| <i>Hof- och slottsstaterna</i> .....                          | „ 5.        | 513. |
| <i>Hofrätt, Göta</i> .....                                    | „ 23.       |      |

|                                                                                     | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Hofrätt, Svea</i> .....                                                          | Sid. 22.                   |             |
| <i>Hofrätten</i> öfver Skåne och Blekinge ..                                        | „ 24.                      |             |
| „ Krigs- .....                                                                      | „ 25.                      |             |
| <i>Hornboscaps- och fårafvelns föräd-</i><br><i>ling, fonden för</i> .....          | „ 216.                     |             |
| <i>Hospital och asyler</i> .....                                                    | „ 338.                     | 645.        |
| <i>Hospitalsväsendet, redogörelsen för der-</i><br><i>till anslagna medel</i> ..... | „ 338.                     |             |
| <i>Hudiksvalls allm. läroverk</i> .....                                             | „ 282.                     |             |
| „ „ „ fonder under .....                                                            | „ 461.                     |             |
| <i>Hufvudtiteln, första</i> .....                                                   | „ 5.                       | 513.        |
| „ andra .....                                                                       | „ 17, 443.                 | 517.        |
| „ tredje .....                                                                      | „ 32, 443.                 | 542.        |
| „ fjerde .....                                                                      | „ 49, 444.                 | 544.        |
| „ femte .....                                                                       | „ 97, 448.                 | 581.        |
| „ sjette .....                                                                      | „ 129, 450.                | 592.        |
| „ sjunde .....                                                                      | „ 204, 451.                | 605.        |
| „ åttonde .....                                                                     | „ 270, 452.                | 632.        |
| „ nionde .....                                                                      | „ 402.                     |             |
| <i>Hunneberg, skogsskolan å</i> .....                                               | „ 269.                     |             |
| <i>Hvitfeldtska stipendiefonden</i> .....                                           | „ 308, 498.                | 641.        |
| <i>Hästgardets nya kasernetablisement</i> ..                                        | „ 60.                      |             |
| <i>Högre lärarinneseminariet</i> .....                                              | „ 314.                     |             |
| „ „ fonder under .....                                                              | „ 498.                     |             |
| <i>Högsta domstolen</i> .....                                                       | „ 19.                      |             |

I.

*Indelta armén, sammandrag öfver samtliga kostnader för, se Garnisone-  
rade armén.*

|                                              |        |
|----------------------------------------------|--------|
| <i>Indragningsstaterna, Pensions- och</i> .. | „ 402. |
| <i>Inkomster, statsverkets</i> .....         | „ 218. |
| „ afkortningar å .....                       | „ 222. |
| <i>Institutet för blindas</i> .....          | „ 378. |

|                                               | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|-----------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Invalid- och pensionsfond, bevarings-</i>  |                            |             |
| <i>manskapets</i> .....                       | Sid. 60, 66, 216.          |             |
| <i>Invalidhusfonden</i> .....                 | „ 60, 66, 216.             |             |
| <i>Inventarieförteckningar rörande Grips-</i> |                            |             |
| <i>holms slott</i> .....                      | „ 12.                      | 513.        |

I.

|                                               |        |      |
|-----------------------------------------------|--------|------|
| <i>Jakobs allm. läroverk</i> .....            | „ 290. |      |
| „ „ „ fonder under ...                        | „ 486. |      |
| <i>Jemförestabeller</i> mellan statsinkom-    |        |      |
| sternas beräknade och influtna                |        |      |
| belopp m. m. ....                             | „ 436. |      |
| <i>Jemtlands roteringskassa</i> .....         | „ 96.  |      |
| <i>Jemtländska renbetesfjellens skogsfond</i> | „ 216. |      |
| <i>Jernvägsbyggnader, statens</i> .....       | „ 164. |      |
| <i>Jernvägsmedlen, sammandrag af</i> ...      | „ 170. |      |
| <i>Jernvägsstyrelsen</i> .....                | „ 162. | 592. |
| <i>Jernvägstrafik, Statens</i> .....          | „ 162. |      |
| „ „ tabell öfver in-                          |        |      |
| komster och ut-                               |        |      |
| gifter .....                                  | „ 172. |      |
| <i>Jernvägstrafiks, Statens, pensionsin-</i>  |        |      |
| <i>rättningar</i> .....                       | „ 416. |      |
| <i>Johnsonska donationsfonden</i> .....       | „ 216. |      |
| <i>Justeringsbyrå, Finansdepartementets</i>   | „ 206. |      |
| <i>Justitiedepartementet</i> .....            | „ 17.  |      |
| „ ang. kostnaderna                            |        |      |
| för ordnandet af                              |        |      |
| äldre handlingar                              |        |      |
| tillhörande .....                             | „ 18.  | 517. |
| <i>Justitiekanslersembetet</i> .....          | „ 21.  |      |
| <i>Justitierevisionen, Nedre</i> .....        | „ 19.  |      |
| <i>Jönköpings allm. läroverk</i> .....        | „ 286. |      |
| „ „ „ fonder under                            | „ 473. |      |

K.

|                                                                  |             |      |
|------------------------------------------------------------------|-------------|------|
| <i>Kabinettskassan</i> .....                                     | Sid. 32.    | 542. |
| <i>Kalmar allm. läroverk</i> .....                               | ” 288.      |      |
| ” ” ” fonder under ...                                           | ” 481.      |      |
| ” domkyrka .....                                                 | ” 398.      |      |
| ” navigationsskola .....                                         | ” 126.      |      |
| <i>Kammararkivet</i> .....                                       | ” 209.      |      |
| <i>Kammarkollegium</i> .....                                     | ” 208.      |      |
| <i>Kammarrätten</i> .....                                        | ” 230.      |      |
| <i>Kammarrättens aktoratsräkning</i> .....                       | ” 231.      |      |
| <i>Karl XII:s monument, fonden för</i> ...                       | ” 216.      |      |
| <i>Karlshamns allm. läroverk</i> .....                           | ” 286.      |      |
| ” ” ” fonder under                                               | ” 477.      |      |
| ” navigationsskola .....                                         | ” 126.      |      |
| <i>Karlskrona allm. läroverk</i> .....                           | ” 286.      |      |
| ” ” ” fonder under                                               | ” 477.      |      |
| ” flottans station i .....                                       | ” 113.      | 581. |
| <i>Karlstads allm. läroverk</i> .....                            | ” 288.      |      |
| ” ” ” fonder under                                               | ” 481.      |      |
| ” domkyrka .....                                                 | ” 398.      |      |
| <i>Karolinska mediko-kirurgiska institutet</i> .....             | ” 304.      |      |
| ” ” ” fonder under                                               | ” 498.      |      |
| <i>Kartverket, ekonomiska</i> .....                              | ” 144.      |      |
| ” geologiska .....                                               | ” 199.      |      |
| <i>Katarina allm. läroverk</i> .....                             | ” 290.      |      |
| ” ” ” fonder under                                               | ” 486.      |      |
| <i>Kolleberga, skogsskolan å</i> .....                           | ” 269.      |      |
| <i>Komitéer, kostnader för</i> .....                             | ” 438.      |      |
| <i>Kommerskollegium</i> .....                                    | ” 132.      |      |
| <i>Kongl. biblioteket</i> .....                                  | ” 274.      |      |
| <i>Kongl. och Hvitfeldtska stipendiein-<br/>rättningen</i> ..... | ” 308, 498. | 641. |
| <i>Kongl. slottet</i> .....                                      | ” 5.        | 513. |
| <i>Konsistorierna och läroverken</i> .....                       | ” 282.      | 632. |
| <i>Konsistorium i Göteborg</i> .....                             | ” 288, 478. |      |

|                                                                                                       | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Konsistorium</i> i Hernösand .....                                                                 | Sid. 290, 482.             |             |
| ” ” Kalmar .....                                                                                      | ” 288, 480.                |             |
| ” ” Karlstad .....                                                                                    | ” 288, 481.                |             |
| ” ” Linköping .....                                                                                   | ” 282, 462.                |             |
| ” ” Lund .....                                                                                        | ” 286, 474.                |             |
| ” ” Skara .....                                                                                       | ” 284, 295, 464.           | 632.        |
| ” ” Stockholm .....                                                                                   | ” 290, 485.                |             |
| ” ” Strengnäs .....                                                                                   | ” 284, 467.                |             |
| ” ” Upsala .....                                                                                      | ” 282, 459.                |             |
| ” ” Vesterås .....                                                                                    | ” 284, 295, 470.           | 635.        |
| ” ” Vexjö .....                                                                                       | ” 286, 472.                |             |
| ” ” Visby .....                                                                                       | ” 290.                     |             |
| <i>Konstantinopel</i> , sammandrag af räkenskaperna öfver hyresinkomsten af kronans fastighet i ..... | ” 47.                      |             |
| <i>Konsulat- och expeditiönsafgifter</i> , uppgifter om beloppet af .....                             | ” 43.                      |             |
| <i>Konsulattjenstemäns</i> inkomster af expeditionsafgifter .....                                     | ” 46.                      |             |
| <i>Konsulskassan</i> .....                                                                            | ” 32.                      |             |
| <i>Kontroll- och justeringsbyrå</i> , Finansdepartementets .....                                      | ” 206.                     |             |
| <i>Kontrollverket</i> .....                                                                           | ” 228.                     |             |
| <i>Kostpenningar</i> för elever vid Alnarps landtbruksinstitut, ang. återburna .....                  | ” 190.                     | 602.        |
| <i>Krigshofrätten</i> .....                                                                           | ” 25.                      |             |
| <i>Krigsmanshusfond</i> , Vadstena .....                                                              | ” 216.                     |             |
| <i>Krigsskolan</i> .....                                                                              | ” 92.                      | 546, 579.   |
| ” ang. öfverskridande af staten för .....                                                             | ” 94.                      | 546, 579.   |
| <i>Krigsskolestipendiefond</i> .....                                                                  | ” 216.                     |             |
| <i>Kristianstads allm. läroverk</i> .....                                                             | ” 286.                     |             |
| ” ” ” fonder under .....                                                                              | ” 476.                     |             |
| <i>Kristinehamn</i> , läroanstalten för blinda i .....                                                | ” 383.                     |             |
| <i>Kristinehamns allm. läroverk</i> .....                                                             | ” 288.                     |             |
| ” ” ” fonder under .....                                                                              | ” 482.                     |             |
| ” ” hospital .....                                                                                    | ” 338.                     |             |

|                                                                             | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|-----------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Kronoräkenskaper, Stockholms stads,<br/>och länens landsböcker</i> ..... | Sid. 152.                  |             |
| <i>Krut, ang. kostnaderna för transport af</i> ..                           | „ 75.                      | 562.        |
| <i>Krylbo—Örebro, statsbanan mellan</i> ...                                 | „ 168.                     |             |
| <i>Köpings pedagogi</i> .....                                               | „ 284.                     |             |
| „ „ fonder under .....                                                      | „ 472.                     |             |

L.

|                                                                                |        |      |
|--------------------------------------------------------------------------------|--------|------|
| <i>Lamms, Jacques, prisfond och stipen-<br/>diefond (Nationalmuseum)</i> ..... | „ 276. |      |
| <i>Landsböcker, länens</i> .....                                               | „ 152. |      |
| „ fonder intagna i .....                                                       | „ 457. |      |
| <i>Landskrona allm. läroverk</i> .....                                         | „ 286. |      |
| „ „ „ fonder under .....                                                       | „ 476. |      |
| <i>Landtbruksakademien</i> .....                                               | „ 178. |      |
| <i>Landtbruksinstitut, Alnarps</i> .....                                       | „ 186. | 602. |
| „ „ „ Ultuna .....                                                             | „ 182. |      |
| <i>Landtbruksskolor, anvisade anslag till</i> ..                               | „ 191. |      |
| <i>Landtbruksstyrelsen</i> .....                                               | „ 158. |      |
| <i>Landtförvarsdepartementet</i> .....                                         | „ 52.  |      |
| <i>Landtmannaskolor, anvisade anslag till</i> ..                               | „ 191. |      |
| <i>Landtmäterikontor, Rikets</i> .....                                         | „ 142. |      |
| <i>Letterstedtska föreningen (Vetenskaps-<br/>akademien)</i> .....             | „ 362. |      |
| <i>Leverans af sjöförsvarmateriel, ang.<br/>försenad</i> .....                 | „ 112. | 581. |
| <i>Lidköpings allm. läroverk</i> .....                                         | „ 284. |      |
| „ „ „ fonder under .....                                                       | „ 466. |      |
| <i>Lifrustkammaren</i> .....                                                   | „ 276. |      |
| <i>Linköpings allm. läroverk</i> .....                                         | „ 282. |      |
| „ „ „ fonder under .....                                                       | „ 462. |      |
| „ „ „ domkyrka .....                                                           | „ 398. |      |
| <i>Ljungby hed, ang. aflagdt besök å</i> ...                                   | „ 81.  | 576. |
| <i>Ljungstedtska friskolan i Linköping</i> ..                                  | „ 282. |      |
| <i>Lokomotivförare, ang. förseelser af</i> ...                                 | „ 175. | 595. |
| <i>Lotsstyrelsen</i> .....                                                     | „ 121. | 591. |

|                                                                                | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|--------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Luleå allm. läroverk</i> .....                                              | Sid. 290.                  |             |
| ” ” ” fonder under ...                                                         | ” 484.                     |             |
| <i>Luleå-Gellivarebanan</i> .....                                              | ” 166, 174.                | 592.        |
| <i>Luleå-norska gränsen</i> , ang. anslaget<br>till inköp af jernvägen .....   | ” 174.                     | 592.        |
| <i>Lunds allm. läroverk</i> .....                                              | ” 286.                     |             |
| ” ” ” fonder under ...                                                         | ” 474.                     |             |
| ” <i>domkyrka</i> .....                                                        | ” 398.                     |             |
| ” <i>hospital och asyl</i> .....                                               | ” 338.                     |             |
| ” <i>universitet</i> .....                                                     | ” 300.                     |             |
| ” ” fonder under .....                                                         | ” 494.                     |             |
| ” <i>universitets bibliotek</i> , ang. an-<br>slaget till ny byggnad för ..... | ” 303.                     | 636.        |
| <i>Lustslotten, Kongl.</i> .....                                               | ” 9, 11, 13, 14, 16.       | 513.        |
| <i>Lägerkassorna</i> , ang. användningen af .....                              | ” 82.                      | 548.        |
| <i>Längmanska donationsfonden</i> .....                                        | ” 216.                     |             |
| <i>Länsfängelset</i> i Malmö, besök å .....                                    | ” 30.                      |             |
| <i>Länsräkenskaperna</i> , sammandrag af .....                                 | ” 152.                     |             |
| <i>Lärarinneseminariet</i> , Högre .....                                       | ” 314.                     |             |
| <i>Läroanstalterna för blinda</i> .....                                        | ” 383.                     |             |
| ” ” <i>öfveråriga döf-<br/>stumma</i> .....                                    | ” 381.                     |             |
| <i>Läroverken</i> , allmänna .....                                             | ” 282.                     | 635.        |
| ” ” ang. kostnaden<br>för hvarje lärjunge vid .....                            | ” 294.                     |             |

**M.**

|                                                                  |             |      |
|------------------------------------------------------------------|-------------|------|
| <i>Malmö allm. läroverk</i> .....                                | ” 286.      |      |
| ” ” ” fonder under ...                                           | ” 475.      |      |
| ” <i>asyl</i> .....                                              | ” 344.      | 645. |
| ” <i>-Billesholms m. fl. jernvägar<br/>(Vestkustbanan)</i> ..... | ” 168.      |      |
| ” <i>Kronprinsens husarregementes<br/>etablisement</i> i .....   | ” 81.       | 547. |
| ” <i>länsfängelse</i> .....                                      | ” 30.       |      |
| ” <i>navigationskola</i> .....                                   | ” 126, 128. |      |

|                                                  | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|--------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Malmö, reparationsverkstäderna för sta-</i>   |                            |             |
| tens jernvägar i .....                           | Sid. 176.                  |             |
| ,, <i>tekniska skola</i> .....                   | ,, 328.                    |             |
| ,,   ,,   ,,   fonder under ..                   | ,, 500.                    |             |
| <i>Manufakturförlagslånefonden</i> .....         | ,, 216.                    |             |
| <i>Mariestads allm. läroverk</i> .....           | ,, 284.                    |             |
| ,,   ,,   ,,   fonder under ..                   | ,, 466.                    |             |
| ,, <i>domkyrkas stora kista</i> .....            | ,, 398.                    |             |
| <i>Marinförvaltningen</i> .....                  | ,, 97.                     | 581.        |
| <i>Marketenterikassorna, ang. använd-</i>        |                            |             |
| ningen af .....                                  | ,, 82.                     | 548.        |
| <i>Marma, skogsskolan å</i> .....                | ,, 269.                    |             |
| <i>Marstrands allm. läroverk</i> .....           | ,, 288.                    |             |
| <i>Medicinalstyrelsen</i> .....                  | ,, 334.                    | 645.        |
| ,,   fonder under .....                          | ,, 500.                    |             |
| <i>Medicinalstyrelsens redovisning för till</i>  |                            |             |
| <i>hospitalsväsendet anslagna medel</i> ..       | ,, 338.                    |             |
| <i>Medlemsavgift till förening, ang. af</i>      |                            |             |
| statsmedel bestridd .....                        | ,, 190.                    | 602.        |
| <i>Mejeriskolor, lägre, anvisade anslag till</i> | ,, 191.                    |             |
| <i>Meteorologiska centralanstalten</i> .....     | ,, 356.                    |             |
| <i>Militärattachéerna i Petersburg, Berlin</i>   |                            |             |
| och Paris, ang. utbetalta medel till             | ,, 73.                     | 546.        |
| <i>Militärsällskapets i Stockholm krigs-</i>     |                            |             |
| <i>skolestipendiefond</i> .....                  | ,, 216.                    |             |
| <i>Mossebo m. fl. fastigheter</i> .....          | ,, 60.                     |             |
| <i>Munderingsmedel, arméns</i> .....             | ,, 62, 71.                 |             |
| <i>Musikaliska akademien</i> .....               | ,, 374.                    |             |
| <i>Musikkonservatoriet</i> .....                 | ,, 377.                    |             |
| <i>Myntverket</i> .....                          | ,, 225.                    |             |
| <i>Mötespassevolanskassornas fond</i> .....      | ,, 216.                    |             |

## N.

|                                           |         |
|-------------------------------------------|---------|
| <i>Nationalmuseum</i> .....               | ,, 276. |
| ,,   fonder under .....                   | ,, 498. |
| <i>Naturhistoriska riksmuseum</i> .....   | ,, 356. |
| <i>Nautisk-meteorologiska byrån</i> ..... | ,, 120. |

|                                                    | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|----------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Navigationsskolorna</i> .....                   | „ 126.                     |             |
| <i>Nora pedagogi</i> .....                         | „ 284.                     |             |
| „ „ fonder under .....                             | „ 472.                     |             |
| <i>Noréenska testamentsfonden</i> .....            | „ 216.                     |             |
| <i>Norrbottens hästjägaressquadrons fond</i> ..... | „ 60, 66, 216.             |             |
| <i>Norrköpings allm. läroverk</i> .....            | „ 282.                     |             |
| „ „ „ fonder under .....                           | „ 463.                     |             |
| „ „ tvångsarbetsanstalt .....                      | „ 30.                      | 518.        |
| „ „ tekniska skola .....                           | „ 328.                     |             |
| „ „ „ fonder under .....                           | „ 500.                     |             |
| <i>Norrland, öfre, stambanan genom</i> .....       | „ 166.                     |             |
| <i>Norrtelje allm. läroverk</i> .....              | „ 282.                     |             |
| „ „ „ fonder under .....                           | „ 461.                     |             |
| <i>Nya elementarskolan i Stockholm</i> .....       | „ 292.                     |             |
| „ „ „ fonder under .....                           | „ 486.                     |             |
| <i>Nya Varfvet, tvångsarbetsanstalten å</i> .....  | „ 30.                      | 518.        |
| <i>Nyköpings allm. läroverk</i> .....              | „ 284.                     |             |
| „ „ „ fonder under .....                           | „ 469.                     |             |
| „ „ hospital .....                                 | „ 338.                     |             |

O.

|                                                                      |        |      |
|----------------------------------------------------------------------|--------|------|
| <i>Odlingslånefonderna, äldre och nya</i> ..                         | „ 216. |      |
| <i>Olycksfallsförsäkring, arbetares, af-<br/>sättning till</i> ..... | „ 131. |      |
| <i>Omberg, skogsskolan å</i> .....                                   | „ 269. |      |
| <i>Omföringar i Arméförvaltningens räken-<br/>skaper</i> .....       | „ 72.  | 544. |
| <i>Ordinarie inkomster, statsverkets</i> .....                       | „ 218. |      |
| <i>Oskarshamns allm. läroverk</i> .....                              | „ 288. |      |
| „ „ „ fonder under .....                                             | „ 481. |      |
| <i>Oskarsvärn, ang. viss kostnad för be-<br/>vakning af</i> .....    | „ 116. | 581. |

P.

|                                                                 |            |  |
|-----------------------------------------------------------------|------------|--|
| <i>Palmqvistska fonden till Stockholms<br/>befästande</i> ..... | „ 66, 216. |  |
|-----------------------------------------------------------------|------------|--|

|                                                                                                      | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Paris, svenska kyrkan i</i> .....                                                                 | Sid. 32.                   |             |
| <i>Patent- och registreringsverket</i> .....                                                         | „ 138.                     |             |
| <i>Pedagogierna</i> .....                                                                            | „ 282.                     |             |
| <i>Pensionsanstalt, handelsflottans</i> .....                                                        | „ 414.                     |             |
| <i>Pensionsfond, beväringsskiffars</i> ...                                                           | „ 60, 66, 216.             |             |
| <i>Pensionsinrättningar, civilstatens</i> .....                                                      | „ 402.                     |             |
| „ folkskolelärares                                                                                   | „ 424.                     |             |
| „ statens jernvägstrafiks                                                                            | „ 416.                     |             |
| „ telegrafverkets                                                                                    | „ 420.                     |             |
| <i>Pensionskassa, arméns</i> .....                                                                   | „ 406.                     |             |
| „ flottans                                                                                           | „ 410.                     |             |
| <i>Pensionskassornas ställning, samman-</i><br>drag af ...                                           | „ 430.                     |             |
| „ d:o under åren 1894—1898                                                                           | „ 434.                     |             |
| „ utgiftsposter, jemförelse mellan                                                                   | „ 432.                     |             |
| <i>Pensions- och indragningsstaterna</i> ...                                                         | „ 402.                     |             |
| <i>Piteå allm. läroverk</i> .....                                                                    | „ 290.                     |             |
| „ „ „ fonder under ...                                                                               | „ 484.                     |             |
| „ hospital och asyl .....                                                                            | „ 338.                     |             |
| <i>von Platens, Baltzar, stipendiefond</i> ...                                                       | „ 216.                     |             |
| <i>Posses, Grefve Erik, donationsfond</i> ..                                                         | „ 216.                     |             |
| <i>Postsparbanken</i> .....                                                                          | „ 241.                     | 615.        |
| <i>Postverket</i> .....                                                                              | „ 238.                     |             |
| <i>Presterskafets enke- och pupillkassa</i> ..                                                       | „ 427, 508.                |             |
| „ löneregleringsfond .....                                                                           | „ 216.                     |             |
| <i>Proviantartiklar, ang. kassation af vid</i><br>flottans station i Karlskrona för-<br>varade ..... | „ 113.                     |             |

## R.

|                                                                                                              |           |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|--|
| <i>Ramsele pastorsboställes skogsförsälj-</i><br><i>ningsmedels fond</i> .....                               | „ 216.    |  |
| <i>Realläroverket i Stockholm</i> .....                                                                      | „ 290.    |  |
| <i>Regementsförvaltningarnes redogörel-</i><br><i>ser för arméns munderingsmedel,</i><br>sammandrag af ..... | „ 62, 71. |  |

|                                                                                                          | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Reglementet för flottan, ang. omarbetning af</i> .....                                                | Sid. 114.                  | 581.        |
| <i>Renskrifningskostnader i Utrikesdepartementet</i> .....                                               | „ 48.                      | 542.        |
| „ i Finansdepartementet .....                                                                            | „ 205.                     | 605.        |
| <i>Reparation af Riddarholmskyrkan, framställning om</i> .....                                           | „ 236.                     | 608.        |
| <i>Reservationer, Statsrevisorernes</i> .....                                                            | „ 510.                     |             |
| <i>Reseräkningar, ang. saknad af uppgift om väglängden i</i> .....                                       | „ 190.                     | 603.        |
| <i>Reseunderstöd till officerare och intendenturtjenstemän, ang. användningen af anslaget till</i> ..... | „ 73.                      | 546.        |
| <i>Resor, Statsrevisorernes</i> .....                                                                    | „ 508.                     |             |
| <i>Riddarholmskyrkan</i> .....                                                                           | „ 236.                     | 608.        |
| <i>Rikets ekonomiska kartverk</i> .....                                                                  | „ 144.                     |             |
| <i>Rikets Generallandtmäterikontor</i> .....                                                             | „ 142.                     |             |
| <i>Riksarkivet</i> .....                                                                                 | „ 272.                     |             |
| <i>Riksmuseum, naturhistoriska</i> .....                                                                 | „ 356.                     |             |
| <i>Roteringskassa, Jemtlands</i> .....                                                                   | „ 96.                      |             |

S.

|                                                                                             |             |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|--|
| <i>Sala allm. läroverk</i> .....                                                            | „ 284.      |  |
| „ „ fonder under .....                                                                      | „ 472.      |  |
| <i>Scharps, J. H., donationsfond (Nationalmuseum)</i> .....                                 | „ 276.      |  |
| <i>Schillers, Gustaf, stipendiefonder (Hvitfeldtska stipendieinrättningen)</i> .....        | „ 308, 310. |  |
| <i>Seminarium för bildande af lärarinnor</i> .....                                          | „ 314.      |  |
| <i>Serafimerlasarettet</i> .....                                                            | „ 388, 505. |  |
| <i>Sifferuppgifternas öfverensstämmelse med räkenskaperna, ang. ansvarigheten för</i> ..... | „ 509.      |  |
| <i>Sillre, skogsskolan å</i> .....                                                          | „ 269.      |  |
| <i>Simrishamns pedagogi</i> .....                                                           | „ 286.      |  |
| „ „ fonder under .....                                                                      | „ 478.      |  |

|                                                                                       | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|---------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Sinnessjuka brottslingar, ang. behandlingen af</i> .....                           | Sid. 30.                   | 518.        |
| <i>Sjukassors bildande, afsättning till</i> ..                                        | „ 131.                     |             |
| <i>Sjukvårdskostnad m. m. vid sjukdomsfall under sjökommendering</i> .....            | „ 112.                     | 581.        |
| <i>Sjöfartsfonden</i> .....                                                           | „ 216.                     |             |
| <i>Sjöförsvarsdepartementet</i> .....                                                 | „ 102.                     |             |
| <i>Sjöförsvarsmateriel, ang. försenad leverans af</i> .....                           | „ 112.                     | 581.        |
| <i>Sjökarteverket</i> .....                                                           | „ 119.                     |             |
| <i>Sjökrigsskolan</i> .....                                                           | „ 117.                     |             |
| <i>Sjömätningar, anslaget för</i> .....                                               | „ 119.                     |             |
| <i>Skara allm. läroverk</i> .....                                                     | „ 284.                     |             |
| „ „ „ fonder under                                                                    | „ 465.                     |             |
| „ domkyrka .....                                                                      | „ 398.                     |             |
| „ läroanstalt för öfveråriga döfstumma .....                                          | „ 381.                     |             |
| „ veterinärinrättning .....                                                           | „ 352.                     |             |
| „ „ „ fonder under                                                                    | „ 502.                     |             |
| <i>Skellefteå allm. läroverk</i> .....                                                | „ 290.                     |             |
| „ „ „ fonder under                                                                    | „ 484.                     |             |
| <i>Skiften och afvittringar</i> .....                                                 | „ 177.                     |             |
| <i>Skogsfond, Jemtlandska renbetesfjellens</i> ..                                     | „ 216.                     |             |
| <i>Skogsinstitutet</i> .....                                                          | „ 266.                     |             |
| <i>Skogsskolorna</i> .....                                                            | „ 269.                     |             |
| <i>Skrifbiträde å Utrikesdepartementets kameralfdelning, ang. kostnader för</i> ..... | „ 48.                      | 542.        |
| „ i Finansdepartementet, ang. d:o                                                     | „ 205.                     | 605.        |
| <i>Skånska Hofrätten</i> .....                                                        | „ 24.                      |             |
| <i>Sköfde allm. läroverk</i> .....                                                    | „ 284.                     |             |
| „ „ „ fonder under                                                                    | „ 466.                     |             |
| <i>Slott, Stockholms, anslaget till reparationer å</i> .....                          | „ 5.                       | 513.        |
| „ „ anslaget till yttre restaurering af                                               | „ 6.                       | 513.        |
| <i>Slottet, Kongl., anslag till brandväsendet m. m. vid</i> .....                     | „ 7.                       |             |

|                                                                                                        | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Slottskassans skulder m. m.</i> .....                                                               | Sid. 9, 14.                |             |
| <i>Småskolelärares m. fl. ålderdomsun-<br/>derstödsanstalt</i> .....                                   | „ 426.                     |             |
| <i>Sportartiklar, ang. kostnaden för till<br/>Alnarps landbruksinstitut inköpta</i> ..                 | „ 189.                     | 602.        |
| <i>Stambanan genom öfre Norrland</i> ....                                                              | „ 166.                     |             |
| <i>Statens embetsverk i hufvudstaden,<br/>fonden för anordnande af lokaler för</i> ..                  | „ 216.                     |             |
| <i>Statens jernvägsbyggnader</i> .....                                                                 | „ 164.                     |             |
| „ <i>jernvägsstyrelse</i> .....                                                                        | „ 162.                     | 592.        |
| „ <i>jernvägstrafik</i> .....                                                                          | „ 162.                     |             |
| „ <i>jernvägstrafiks pensionsinrätt-<br/>ningar</i> .....                                              | „ 416, 507.                |             |
| <i>Statistiska centralbyrån</i> .....                                                                  | „ 140.                     |             |
| <i>Statskontoret</i> .....                                                                             | „ 210.                     | 606.        |
| <i>Statskontorets fonder</i> .....                                                                     | „ 216, 458.                |             |
| <i>Statsinkomsterna, jemföringstabeller<br/>mellan deras beräknade och in-<br/>flutna belopp</i> ..... | „ 436.                     |             |
| <i>Statsverkets inkomster</i> .....                                                                    | „ 218.                     |             |
| „ „ <i>afkortningar å</i> .....                                                                        | „ 222.                     |             |
| „ „ <i>skulder och tillgångar</i> ..                                                                   | „ 4.                       |             |
| <i>Stiftelser och donationer</i> .....                                                                 | „ 456.                     |             |
| <i>Stipendiefond, Baltzar von Platens</i> ..                                                           | „ 216.                     |             |
| „ <i>Gustaf Schillers</i> .....                                                                        | „ 308, 310.                |             |
| „ <i>Militärsällskapets i Stock-<br/>holm</i> .....                                                    | „ 216.                     |             |
| Se för öfrigt Fonder.                                                                                  |                            |             |
| <i>Stipendieinrättningen, Kongl. och Hvit-<br/>feldtska</i> .....                                      | „ 308.                     | 641.        |
| <i>Stockholms allmänna barnhus</i> .....                                                               | „ 395.                     |             |
| „ <i>hospital</i> .....                                                                                | „ 338.                     |             |
| „ <i>latinläroverk, norra</i> .....                                                                    | „ 290.                     |             |
| „ „ „ <i>fonder under</i> ..                                                                           | „ 486.                     |             |
| „ „ <i>södra</i> .....                                                                                 | „ 290.                     |             |
| „ <i>navigationsskola</i> .....                                                                        | „ 126.                     |             |
| „ <i>slott, anslag till reparatio-<br/>ner å</i> .....                                                 | „ 5.                       | 513.        |

|                                                                        | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Stockholms slott</i> , anslag till yttre re-<br>staurering af ..... | Sid. 6.                    | 513.        |
| ” ” anslag till brandvä-<br>sendet och yttre lys-<br>hållning å .....  | ” 7.                       |             |
| ” <i>stads</i> kronoräkenskaper och<br>länens landsböcker ..           | ” 152.                     |             |
| ” ” läroverks byggnads-<br>fond .....                                  | ” 292.                     |             |
| ” ” undervisningsverk .....                                            | ” 290, 485.                |             |
| ” <i>tekniska skola</i> .....                                          | ” 328.                     |             |
| ” ” ” fonder under                                                     | ” 499.                     |             |
| <i>Strengnäs allm. läroverk</i> .....                                  | ” 284.                     |             |
| ” ” ” fonder under                                                     | ” 467.                     |             |
| ” <i>domkyrka</i> .....                                                | ” 398, 506.                |             |
| <i>Strömsholms hingstdepot</i> .....                                   | ” 196.                     |             |
| ” <i>slott</i> .....                                                   | ” 16.                      |             |
| <i>Strömstads allm. läroverk</i> .....                                 | ” 288.                     |             |
| ” ” ” fonder under                                                     | ” 479.                     |             |
| ” <i>navigationsskola</i> .....                                        | ” 126.                     |             |
| <i>Stuteriöfverstyrelsen</i> och stuterierna ..                        | ” 194.                     | 604.        |
| <i>Stämpeluppbörden</i> .....                                          | ” 224.                     |             |
| <i>Sundsvalls allmänna läroverk</i> .....                              | ” 290.                     |             |
| ” ” ” fonder under                                                     | ” 484.                     |             |
| <i>Svea Hofrätt</i> .....                                              | ” 22.                      |             |
| ” <i>ingeniörsbataljons kasern</i> , fond<br>för utvidgning af .....   | ” 60.                      |             |
| <i>Svenska akademien</i> .....                                         | ” 354.                     |             |
| ” ” fonder under .....                                                 | ” 502.                     |             |
| ” <i>kyrkan i Paris</i> .....                                          | ” 32.                      |             |
| ” <i>trädgårdsföreningens elev-<br/>skola</i> .....                    | ” 193.                     |             |
| <i>Sveriges geologiska undersökning</i> .....                          | ” 199.                     |             |
| ” <i>traktater</i> , fortsatt utgifvande af                            | ” 32.                      |             |
| <i>Sällskapet för folkundervisningens be-<br/>främjande</i> .....      | ” 322, 499.                |             |
| <i>Söderhamns allm. läroverk</i> .....                                 | ” 282.                     |             |
| ” ” ” fonder under                                                     | ” 461.                     |             |

|                                          | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Söderköpings allm. läroverk</i> ..... | Sid. 282.                  |             |
| ” ” ” fonder under                       | ” 463.                     |             |
| <i>Södermalms allm. läroverk</i> .....   | ” 290.                     |             |
| ” ” ” fonder under                       | ” 486.                     |             |
| <i>Sölvesborgs allm. läroverk</i> .....  | ” 286.                     |             |

T.

|                                                                                                                    |                |      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|------|
| <i>Tekniska högskolan</i> .....                                                                                    | ” 325.         | 612. |
| ” ” fonder under                                                                                                   | ” 499.         |      |
| ” skolorna .....                                                                                                   | ” 328.         |      |
| ” ” fonder under                                                                                                   | ” 499.         |      |
| <i>Telefonmedel</i> .....                                                                                          | ” 249.         |      |
| <i>Telegrafverket</i> .....                                                                                        | ” 246.         |      |
| <i>Telegrafverkets pensionsinrättningar</i> ..                                                                     | ” 420.         |      |
| <i>Tillverkningsavgifter, byrån för kon-</i><br><i>trollen å</i> .....                                             | ” 206.         |      |
| <i>Topografiska arbetena</i> .....                                                                                 | ” 147.         |      |
| <i>Tranebergs m. fl. broars medel</i> .....                                                                        | ” 154.         |      |
| <i>Trafikinkomster och utgifter å statens</i><br><i>jernvägar 1888—1898</i> .....                                  | ” 172.         |      |
| <i>Trelleborgs allm. läroverk</i> .....                                                                            | ” 286.         |      |
| ” ” ” fonder under                                                                                                 | ” 476.         |      |
| <i>Trosspassevolansfonden</i> .....                                                                                | ” 60, 66, 216. |      |
| <i>Trädgårdsföreningens elevskola</i> .....                                                                        | ” 193.         |      |
| <i>Tullverket</i> .....                                                                                            | ” 251.         | 624. |
| <i>Tullverkets lokaler, ang. skyldighet för</i><br><i>stapelstäder att uppbygga och</i><br><i>underhålla</i> ..... | ” 255.         | 624  |
| <i>Tvångsarbetsanstalterna å Nya Varf-</i><br><i>vet och i Norrköping</i> .....                                    | ” 30.          | 518. |

U.

|                                       |        |
|---------------------------------------|--------|
| <i>Uddevalla allm. läroverk</i> ..... | ” 288. |
| ” ” ” fonder under                    | ” 479. |

|                                                                                                                   | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden.    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|----------------|
| <i>Ulriksdals slott</i> .....                                                                                     | Sid. 13.                   |                |
| <i>Ultuna landtbruksinstitut</i> .....                                                                            | " 182.                     |                |
| "    " fonder under förvaltning af                                                                                | " 457.                     |                |
| "    egendom .....                                                                                                | " 184.                     |                |
| <i>Umeå allm. läroverk</i> .....                                                                                  | " 290.                     |                |
| "    "    " fonder under                                                                                          | " 483.                     |                |
| <i>Undsättningsfonden</i> .....                                                                                   | " 216.                     |                |
| <i>Universitet, Lunds</i> ... ..                                                                                  | " 300.                     | 636.           |
| "    Upsala .....                                                                                                 | " 296.                     |                |
| <i>Upphandlings- och entreprenadväsen-</i><br><i>det, ang. iakttagande af föreskrif-</i><br><i>terna om</i> ..... | " 175, 234, 250.           | 592, 608, 623. |
| <i>Upsala allm. läroverk</i> .....                                                                                | " 282.                     |                |
| "    "    " fonder under                                                                                          | " 459.                     |                |
| "    domkyrka .....                                                                                               | " 398, 506.                |                |
| "    hospital .....                                                                                               | " 338.                     |                |
| "    universitet .....                                                                                            | " 296.                     |                |
| "    "    " fonder under                                                                                          | " 487.                     |                |
| <i>Utarrendering af en kronoegendom,</i><br><i>ang. villkoren vid</i> .....                                       | " 264.                     | 626.           |
| <i>Utrikesdepartementet</i> .....                                                                                 | " 32.                      | 542.           |

## V.

|                                                                           |                |      |
|---------------------------------------------------------------------------|----------------|------|
| <i>Vadstena allm. läroverk</i> .....                                      | " 282.         |      |
| "    "    " fonder under                                                  | " 463.         |      |
| "    hospital och asyl .....                                              | " 338.         |      |
| "    krigsmanshusfond .....                                               | " 60, 66, 216. |      |
| "    läroanstalt för öfveråriga<br>döfstumma .....                        | " 381.         |      |
| <i>Vapenöfningar, ang. anslaget till de</i><br><i>värnpligtiges</i> ..... | " 83.          | 548. |
| <i>Varbergs allm. läroverk</i> .....                                      | " 288.         |      |
| "    "    " fonder under                                                  | " 480.         |      |
| <i>Varumärken, uppgift å registrerade</i> ..                              | " 139.         |      |
| <i>Venersborgs allm. läroverk</i> .....                                   | " 284.         |      |
| "    "    " fonder under                                                  | " 465.         |      |

|                                                                                                               | Revisions-<br>berättelsen. | Utlåtanden. |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------|
| <i>Vesterviks allm. läroverk</i> .....                                                                        | Sid. 282.                  |             |
| "      "      "      fonder under                                                                             | ,, 464.                    |             |
| " <i>navigationsskola</i> .....                                                                               | ,, 126.                    |             |
| <i>Vesterås allm. läroverk</i> , ang. räken-<br>skaperna för                                                  | ,, 284, 295.               | 635.        |
| "      "      "      fonder under                                                                             | ,, 470.                    |             |
| " <i>domkyrka</i> .....                                                                                       | ,, 398, 506.               |             |
| <i>Vestkustbanan</i> .....                                                                                    | ,, 168.                    |             |
| <i>Westzynthii testamentsfond</i> .....                                                                       | ,, 216.                    |             |
| <i>Vetenskapsakademien</i> .....                                                                              | ,, 356.                    |             |
| "      fonder under                                                                                           | ,, 502.                    |             |
| <i>Veterinärinrättningen i Skara</i> .....                                                                    | ,, 352.                    |             |
| <i>Veterinärinstitutet</i> .....                                                                              | ,, 349.                    |             |
| "      fonder under                                                                                           | ,, 501.                    |             |
| <i>Vexjö allm. läroverk</i> .....                                                                             | ,, 286.                    |             |
| "      "      "      fonder under                                                                             | ,, 473.                    |             |
| " <i>domkyrka</i> .....                                                                                       | ,, 398, 506.               |             |
| " <i>folkskolelärareseminarium</i> .....                                                                      | ,, 286.                    |             |
| "      "      fonder under                                                                                    | ,, 474.                    |             |
| " <i>hospital</i> .....                                                                                       | ,, 338.                    |             |
| " <i>läroanstalt för blinda</i> .....                                                                         | ,, 383.                    |             |
| <i>Vimmerby allm. läroverk</i> .....                                                                          | ,, 282.                    |             |
| "      "      "      fonder under                                                                             | ,, 464.                    |             |
| <i>Visby allm. läroverk</i> .....                                                                             | ,, 290.                    |             |
| "      "      "      fonder under                                                                             | ,, 485.                    |             |
| " <i>domkyrka</i> .....                                                                                       | ,, 398.                    |             |
| " <i>hospital</i> .....                                                                                       | ,, 338.                    |             |
| " <i>navigationsskola</i> .....                                                                               | ,, 126.                    |             |
| <i>Vitterhets-, historie- och antiquitets-<br/>                                  akademien</i>                | ,, 366.                    | 657.        |
| "      "      "      fonder under                                                                             | ,, 502.                    |             |
| <i>Volontärvakansfonden</i> .....                                                                             | ,, 60, 66, 216.            |             |
| <i>Väddö kanal</i> .....                                                                                      | ,, 154.                    |             |
| <i>Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen</i> .....                                                                 | ,, 154.                    |             |
| <i>Vännäs-Umeå, statsbanan mellan</i> .....                                                                   | ,, 168.                    |             |
| <i>Värfvade armén</i> , sammandrag öfver<br>samtliga kostnader för; se <i>Garni-<br/>    sonerade armén</i> . |                            |             |

Y.

|                                                                            |          |      |
|----------------------------------------------------------------------------|----------|------|
| <i>Ystad</i> , Skånska dragonregementets ka-<br>sernetablissemment i ..... | Sid. 81. | 547. |
| <i>Ystads allm. läroverk</i> .....                                         | „ 286.   |      |
| „ „ „ fonder under ..                                                      | „ 476.   |      |

Å.

|                                                                                     |        |  |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--------|--|
| <i>Ålderdomsunderstödsanstalt</i> , småskole-<br>lärares m. fl. ....                | „ 426. |  |
| <i>Åleniska fonden</i> (direktionen för Stock-<br>holms stads undervisningsverk) .. | „ 290. |  |
| <i>Åmåls allm. läroverk</i> .....                                                   | „ 288. |  |
| „ „ „ fonder under ..                                                               | „ 482. |  |

Ö.

|                                                                     |        |      |
|---------------------------------------------------------------------|--------|------|
| <i>Öfverintendentsembetet</i> .....                                 | „ 232. | 608. |
| <i>Öfversigt</i> öfver statsverkets tillgångar<br>och skulder ..... | „ 4.   |      |
| <i>Öfverståthållarembetet</i> .....                                 | „ 148. |      |
| <i>Öfverståthållarembetets depositions-<br/>medel</i> .....         | „ 150. |      |
| <i>Öfveråriga döfstumma</i> , läroanstalterna<br>för .....          | „ 381. |      |
| <i>Örebro allm. läroverk</i> .....                                  | „ 284. |      |
| „ „ „ fonder under ..                                               | „ 468. |      |
| „ tekniska skola .....                                              | „ 328. |      |
| „ „ „ fonder under ..                                               | „ 499. |      |
| <i>Örnsköldsviks allm. läroverk</i> .....                           | „ 290. |      |
| „ „ „ fonder under ..                                               | „ 485. |      |
| <i>Östermalms allm. läroverk</i> .....                              | „ 290. |      |
| <i>Östersunds allm. läroverk</i> .....                              | „ 290. |      |
| „ „ „ fonder under ..                                               | „ 483. |      |